

Patten!

September 2017

Clubblad van de schaakvereniging Amsterdam West, aangesloten bij de Schaakbond Groot-Amsterdam, met één team in de KNSB-competitie en negen teams in de SGA-competitie. De speelzaal is gevestigd in Speeltuinvereniging Bilderdijkpark, Bilderdijkpark 10 te Amsterdam (tel. 020-6166002). Speelavond op donderdag vanaf 20.00 uur, jeugd vanaf 18.45 uur.

Colofon

Voorzitter:	Paul Scheermeijer	020-6752518	voorzitter@svamsterdamwest.nl
Secretaris:	Sander van de Wiel	020-6124991	secretaris@svamsterdamwest.nl
Penningmeester:	Sven Pronk	06-41609244	svenpronk1@gmail.com
Interne wedstrijdleiders:	Rob Thijssing	020-6898607	intern@svamsterdamwest.nl
	Bert van de Laar	020-6934033	intern@svamsterdamwest.nl
	Jan Winsemius	06-51567761	extern@svamsterdamwest.nl
Externe wedstrijdleader:	Anne-Marthe Bouman	06-21453422	jeugd.svaw@gmail.com
Jeugdleiderster:	Rob van Haastere	06-29597631	webmaster@svamsterdamwest.nl
Webmaster:	Ruud Mercks	020-6641784	pr@svamsterdamwest.nl
PR:	Dirk Goes	06-23840526	yeahright87@hotmail.com
Redacteur clubblad			

Website <http://www.svamsterdamwest.nl/>

Inhoudsopgave

3	In Memoriam Hans Leeftang	Dirk Goes
4	Van de voorzitter	Paul Scheermeijer
4	Best of the West komt eraan!	Dirk Goes
5	Van de secretaris	Sander van de Wiel
6	Sven Pronk schittert in Science Park-toernooi	Dirk Goes
18	Over de misleidende functie van taal in het schaakspel	Casper Hoorn
21	Nooit meer over tobben!	Kees Heijnis
21	Ruud Mercks 50 jaar lid!	Paul Scheermeijer
23	Jeroen Croomsigt aan de haak geslagen!	Dirk Goes
24	Alweer gedeeld tweede!	Piet Kooiman
25	SGA Rapid	Dirk Goes
28	Kort nieuws	Dirk Goes
32	Het Nederlands Kampioenschap schaken	Dirk Goes
35	25 vragen aan	Ruud Mercks
37	De zaak van de vermiste zwarte dame	Dirk Goes
37	Genderneutraal taalgebruik in de Amsterdamse schaaksport	Renate Boogvrouw
39	Een halve eeuw lief en leed, maar fantastisch!	Ruud Mercks
40	40e Open Gent	Paul Scheermeijer
43	Sven Pronk clubkampioen!	Dirk Goes
43	Ik ben een schuiver	René Pijlman
46	Spectaculaire ratingontwikkeling Jasper en Ichelle Dekker!	Dirk Goes
47	Maastricht, of de kwaliteit van de Nederlandse horeca	Dirk Goes
51	Het kroegloperscircuit	Dirk Goes
53	Zomergekte	Tobi Kooiman
63	Gastschrijvers	Dirk Goes
68	De puzzelkoning	Dirk Goes

In Memoriam Hans Leeflang

– door Dirk Goes –

*Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen. Er zal geen dood meer zijn,
geen rouw, geen jammerklacht, geen pijn, want wat er eerst was is voorbij.*

Openbaringen 21:4

Amsterdam, 28 april 1969

Haarlem, 15 augustus 2017

Op dinsdag 22 augustus 2017 waren 12 clubgenoten aanwezig op begraafplaats Westgaarde om afscheid te nemen van Hans Leeflang, die een week eerder zeer onverwachts overleed op de veel te jonge leeftijd van 48 jaar.

Hans was een rustige, vriendelijke, wat introverte jongen die ik werkelijk nog nooit zijn stem heb horen verheffen, een verademing in een maatschappij waar lawaai de norm is. In zijn jeugd was hij meermaals SGA-jeugdkampioen in verschillende leeftijdsklassen, en bij zijn toenmalige schaakvereniging Tal gold hij dan ook als een groot talent. In augustus 1982 maakte hij de overstap van de jeugdafdeling naar de senioren, waar hij veel indruk maakte met zijn mooie gepolijste speelstijl. Slechts weinigen was het gegeven van hem te winnen.

Zijn eerste externe wedstrijden speelde hij gedurende het seizoen 1982/1983 in Tal 7. Daar moest hij even wennen aan het senioreniveau, maar na een start van 0 uit 3 had hij aan het eind van het seizoen toch een plusscore. In de loop der jaren speelde hij in steeds hogere teams, en in juni 1988 maakte hij zijn debuut in het eerste team in een wedstrijd tegen Groningen 1: winst voor Hans, natuurlijk. Met ingang van het seizoen 1988/1989 had hij een basisplaats. Wat volgde was een ware zegetocht, want zijn scores waren monumentaal. Aanvankelijk in de SGA, later in de KNSB-competitie.

In de loop der jaren ontwikkelde zich bij hem een psychische stoornis die hem uiteindelijk fataal is geworden. Arme jongen, niemand weet wat je hebt moeten doorstaan. Hans, waar je ook bent, ik gun je nu de rust die je zo wanhopig hebt gezocht. *Requiescat in pace.*

Van de voorzitter

– door Paul Scheermeijer –

De start van het nieuwe seizoen staat voor de deur. Buiten wordt het guur en de drang naar het schaakbord is alweer voelbaar. Velen hebben de zomer gebruikt om weer fris in de hersenpan te worden, maar menigeen heeft de hele zomer doorgespeeld in onze zomercompetitie of hier en daar de diverse zomertoernooien bezocht. Laten we hopen op weer vele schrijfsels en leuke anekdotes. Zomerkampioen werd trouwens Tobi Kooiman, terug van weggeweest.

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering is weer achter de rug. Er waren geen controversiële agendapunten, en met een vlotte afhamering van de agenda kon er om 22:00 weer worden geschaakt. Alle voorstellen en stukken zijn goedgekeurd en aangenomen. Alhoewel het goed is om soms uitgebreid stil te staan bij wat ter tafel komt, is de vergadertijd eigenlijk te kort. Op de Algemene Ledenvergadering dienen er besluiten te worden genomen en gerezen misverstanden uit de weg te worden geruimd. Uitgebreide discussies zijn natuurlijk het hele jaar mogelijk. Onze bestuurders schaken ook en zijn bijna alle clubavonden aanwezig. Het gemakkelijkst is de weg die menigeen al heeft gevonden: mail uw vragen aan ons!

Bij de Algemene Ledenvergadering hebben we helaas ook moeten stilstaan bij de leden die ons voor eeuwig hebben verlaten. Erg vers was nog de wond die in augustus het heengaan van Hans Leeftang heeft geslagen. Hij zal worden gemist. Een veel minder dramatisch afscheid, na vele jaren actief in onze besturen te zijn geweest, was er voor Piet Kooiman en Henk van de Berg, die beiden in het zonnetje werden gezet. Sven Pronk wordt onze nieuwe penningmeester en Anne-Marthe Bouman wordt jeugdleider, een taak die zij samen met Gre Blokker zal gaan uitvoeren.

Ondanks een paar opzeggingen aan het eind van het seizoen blijft het ledental groeien. Onze club trekt nog steeds veel belangstelling, en zo aan het begin van dit seizoen kunnen we al weer 7 belangstellenden welkom heten en hebben 2 daarvan zich al als lid ingeschreven. De toon op de Algemene Ledenvergadering was dan ook niet somber, maar ging meer over de vraag of we ook een maximum ledental hebben!

Nu het seizoen weer gaat starten worden de grote puzzels gelegd. De externe opstellingen en de interne aanwezigheid. Puzzels die we in ons positieve klimaat graag leggen, maar die vele stukjes bevatten, en ieders medewerking hierin wordt weer zeer op prijs gesteld. Op donderdag 14 september start de eerste ronde, denkt u eraan dat de afmelding/aanmelding noodzakelijk is om de interne indeling weer op tijd en geslaagd voor elkaar te krijgen?

Helpt u trouwens vanzelfsprekend ook een handje mee met onze zaal? Neem uw eigen kopjes, glazen en flesjes dan mee terug naar de bar als u een nieuw drankje gaat halen! Ook is het fijn als u helpt met opzetten en opruimen!

Houdt u ook de agenda en standen op onze website in de gaten? Een verstandig mens is voorbereid!

Best of the West komt eraan!

– door Dirk Goes –

Na vijf succesvolle edities op rij wordt er opnieuw een Best of the West-toernooi georganiseerd. Dat kost u als lid van Amsterdam West 20 euro aan inschrijfgeld (niet-leden betalen 5 euro meer), maar daarvoor bent u wel zeven zaterdagmiddagen van de straat. Er wordt weer gespeeld in twee groepen. De A-groep is vanaf ELO 1650, de B-groep tot ELO 1700. Deelnemers met een rating van 1650 tot 1700 mogen zelf kiezen in welke groep zij willen spelen. In beide groepen bedraagt de eerste prijs 100 euro (plus beker plus eeuwige roem), de tweede prijs 75 euro, en de derde prijs 50 euro. Tevens zijn er ratingprijzen te verdienen.

Speeldata:	30 september 2017 18 november 2017 2 december 2017 17 februari 2018 24 maart 2018 12 mei 2018 16 juni 2018
Aanmelden:	openbestofthewest@gmail.com

Speeltempo:
1 uur en 45 minuten voor de gehele partij, plus 15 seconden extra per zet vanaf zet 1.
Bijzonderheid:
In de eerste 5 ronden kan bij afwezigheid maximaal 2 keer een bye worden aangevraagd ter waarde van een half punt.

Van de secretaris

- door Sander van de Wiel -

Het takenpakket van een secretaris van een bloeiende schaakclub wordt schromelijk overschat. Dat komt door de digitale vooruitgang. Het opstellen van de notulen stelt bijvoorbeeld nog maar weinig voor. Dat komt weer omdat veel schakers het overzichtelijk willen houden en ieder jaar dezelfde vragen stellen. Uw secretaris knipt en plakt de vragen en antwoorden ieder jaar braaf van het ene in het andere notulendocument, let er maar eens op. Wij secretarissen houden het graag makkelijk.

En waar vroeger de clubkranten werden gestencild en er handmatig adressen op werden geschreven, of soms fietsend door de stad werden verspreid, is het werk nu met het aanklikken van een ledenlijst gedaan. Die ledenlijst wordt tientallen keren per jaar gebruikt om uitnodigingen voor toernooitjes of andere meer of minder relevante schaakzaken mee door te sturen. Het enige wat de secretaris hoeft te doen is de lijst up-to-date te houden, maar dat gaat, u raadt het al, ook digitaal, en met weinig moeite, zolang de secretaris niet al te slordig werkt

Het leek de terecht geprezen redacteur van uw clubblad, die wel weet dat secretarissen eigenlijk niet zo veel doen, daarom een goed idee om mij aan het werk te zetten: "Zeg Sander, stel jij nou even een lijstje samen met de nieuwe leden, introduceer ze even en passant(!), en vertel ook even wie er hebben opgezegd, dat is niet zoveel moeite, toch?" En natuurlijk is het dat niet, maar het is wel een goed idee. Vanaf 1 januari hebben we maar liefst 14 nieuwe leden mogen verwelkomen, sommige spelen voor het eerst bij onze club, anderen zijn ongetwijfeld bekend:

- ✓ Karam Awad, voorheen in Damascus een gevreesd schaker, aan die reputatie wordt langzaam maar zeker ook in Amsterdam gewerkt.
- ✓ Göksel Basyigit, jeugdschaker van Het Probleem, na studie weer teruggekeerd op de club, goed op dreef in de SGA-rapidcompetitie
- ✓ David Schelhaas, toezichthouder bij DNB en dus ook uitkomend voor de Wachter, familyman, ervaren schaker, ook eerder bij Caissa schaakzaam.
- ✓ Anne Marthe Bouman, als kersvers bestuurslid/jeugdleidster ook lid van de club geworden, moeder van twee goede jeugdschakers, Brent en Mats Waersegers.
- ✓ Nojan Nematollahifard, afkomstig uit de jeugdopleiding van Het Probleem, na vele jaren weer op het oude nest teruggekeerd.
- ✓ Marcel Roelofs; ook al jarenlang actief geweest bij Amsterdam West en haar voorgangers, is nu na een kleine afwezigheid weer terug, en hoe (zomerkampioen!).
- ✓ Peter Notebaart; Als cursist van Rob Scheermeijer eerder dit jaar doorgestroomd naar de club, zo zien we het graag.
- ✓ Tobi Kooiman; stand-up comedian, zoon van (inmiddels oud-) bestuurder Piet, afkomstig van Tal/DCG, moet in staat worden geacht het schaakego van velen dit jaar te kunnen temperen.
- ✓ Cees Meiboom; familie van clublid Marjolein Theunissen, succesvol in onze rapidcompetitie, heeft vele jaren lang zijn (nogal behoorlijke) schaakniveau op peil gehouden in Zuid-Afrika.
- ✓ Mark Grondsma; voormalig talentvol jeugdschaker uit de Zaanstreek, woonachtig in Wormer, materiaal voor het eerste team (zie de laatste zin bij Tobi Kooiman).
- ✓ Manwel Movsisjan; Jonge en enthousiaste schaker, samen met Mark Grondsma bij SVAW aanbeland, afkomstig uit Beverwijk.
- ✓ Sehriban Simsek, Amstelveense schaakster, was al bekend met een aantal clubgenoten en sinds april bij ons schakend.
- ✓ Djon Spelbrink, eerder jarenlang actief bij ZZ. Nam onlangs bij de Algemene Ledenvergadering moeiteloos de rol van Herbert Tulleken (bij diens afwezigheid) op zich: het stellen van financiële vragen.
- ✓ Jildo Kalma, veelschaker, al eerder actief bij ons op de club, speelt ook bij Caissa en ENPS.

Wat de secretaris betreft is dit niet alleen een mooi aantal, maar vooral ook een gevarieerde groep nieuwe schakers waar we als club enorm blij van worden.

Dit jaar hebben vier leden opgezegd, door werk, verhuizing, reistijd of andere interesses. Maar de schaakdeur staat altijd open voor Jolanda den Ouden, Paul Aarsman, Rogier Verkaik en Hans van Wetering.

Sven Pronk schittert in Science Park-toernooi

– door Dirk Goes –

Traditiegetrouw waren er weer veel clubgenoten onder de deelnemers aan het Science Park-toernooi, dat dit jaar van 8 tot en met 16 juli werd georganiseerd. Met name in de B-groep waren we kwantitatief stevig vertegenwoordigd, maar ook kwalitatief viel er veel te genieten. Zo geraakten de vele fans van Sven Pronk bijkans in extase over het optreden van hun favoriet, en bepaald niet ten onrechte. Niet alleen werd hij met $7\frac{1}{2}$ uit 9 en een TPR van bijna 2200 winnaar van de B-groep (overigens gedeeld met Wytse van der Velde), maar ook in het NK Studenten, dat voor het eerst in 20 jaar weer eens werd gespeeld, deed hij het met een derde plaats uitstekend. Tel daarbij op dat Sven recentelijk ook nog eens het clubkampioenschap van Amsterdam West voor zich opeiste, en de conclusie dat hij de laatste tijd goed bezig is staat gelijk aan het intrappen van een open deur. Bravo!

Sven Pronk en Wytse van der Velde incasseren hun eerste prijs uit handen van hoofdarbiter Aart Strik.

Maar er waren meer clubgenoten die na afloop van het toernooi met een tevreden gevoel huiswaarts zullen zijn gekeerd. Zo zagen Thomas Hufener, Leo Littel, René Pijlman en Jan Winsemius hun ratings in meer of mindere mate stijgen, en Jasper Dekker kende in de C-groep zelfs een supertoernooi. Bij winst in de laatste ronde had hij zich nog in de prijzen kunnen schaken, maar die partij ging helaas verloren. Niettemin, prima gepresteerd! Bert van de Laar ging in de C-groep met $4\frac{1}{2}$ uit 6 van start, maar daarna doofde het licht in de vorm van drie nullen op rij. Neemt niet weg dat ook hij met ratingwinst naar huis ging.

Ja, en ik ben een vliegtuig!

Zelf fungeerde ik in de B-groep als evenmaker in geval van een oneven aantal deelnemers (Jeroen van den Berg deed hetzelfde in de A-groep), een functie die ik al vele jaren bekleed. Voor de organisatie is het prettig te weten dat ze nimmer met een oneven aantal deelnemers wordt geconfronteerd, terwijl ik gratis af en toe kan meedoen en ook nog eens per partij twee consumptiebonnen incasseer. Waarlijk een win/win-situatie!

In die voege kwam ik in de tweede ronde in actie, met zwart tegen Robbert van Dijkhuizen. Toen ik na een uurtje spelen in licht inferieure stelling aan het pieken was over mijn volgende zet, ontstond er vlak achter mij flinke commotie toen één van de deelnemers onwel werd. Gevreesd werd uiteraard voor een hartaanval. Thao Nguyen, huisarts te Rotterdam, op de bewuste dag op het toernooi aanwezig om zijn zoons Kevin en Lucas in actie te zien, kon meteen aan de bak, en terwijl de patiënt zo goed mogelijk werd gestabiliseerd, werd 112 gebeld. Je zou verwachten dat die snel ter plaatse was, maar in de praktijk zou het dik een half uur (!) duren voordat de hulpdiensten dan eindelijk te bestemder plekke waren gearriveerd. Naar later bleek moest de ambulance helemaal uit Zaandam komen, logica die me ten enenmale ontging met het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis en het AMC zo'n beetje om de hoek. Gelukkig was de patiënt inmiddels weer redelijk aanspreekbaar en bleek van hartfalen geen sprake.

Gedurende het incident werd door een aantal schakers de klokken stilgezet, overigens met instemming van de arbiters, maar er waren er ook die gewoon doorspeelden alsof er niets aan de hand was. Schakers! Mijn tegenstander kwam mij al spoedig melden de klok te hebben stilgezet, en dat leek me wel een tactisch verantwoord moment om maar eens remise aan te bieden. "Ik denk erover na" verklaarde mijn tegenstander, en toen de patiënt even later per brancard was afgevoerd, en de partij kon worden hervat, schudde hij me ter acceptatie de hand, waarna de consumptiebonnen in woest schuimend bier konden worden omgezet. Yes!

Wat probeert René Pijlman hier hevig gesticulerend duidelijk te maken?

- A. "Dirk, vukkeduk, pleur toch eens op met die kutcamera!"
- B. "Dirk, je wil een foto maken, wat leuk! Zit mijn haar goed?"
- C. "Dirk, mijn glas is bijna leeg, haal eens even een vers biertje voor me, en neem er zelf ook een!"
- D. Anders, namelijk:

Onder de goede inzenders wordt een consumptie naar keuze verloot.

N.B.: René Pijlman is vanwege voorkennis van deelname uitgesloten.

Terugblikkend kan worden gesteld dat het toernooi mij wederom zeer goed is bevallen. Speelzaal gescheiden van de bar, biertje twee euro per stuk, prima. Jammer was wel dat de twee flapperkisten die vroeger in het bargedeelte stonden waren verwijderd, maar vooruit, daar viel mee te leven.

Nog een enkel woord over de in de bar gedraaide muziek. Dat was grotendeels van die tenenkrommende baggerherrie die elk op normaal volume gevoerd gesprek bijkans onmogelijk maakt, helaas schering en inslag tegenwoordig, maar op een gegeven moment constateerde ik aangenaam verrast dat er een sonate van Chopin door de luidsprekers schalde, en ik spoedde me naar de bar om het personeel te complimenteren met zijn muziekkeuze. Deze loftuiting werd zeer op prijs gesteld, en op de vraag of ik een verzoeknummer had, bestelde ik mijn lievelingsaria *O mio babbino caro* uit Puccini's opera *Gianni Schicchi*. Die hield het een kleine minuut vol onder aanzwellend boegeroep van het overige publiek, maar het was al meer dan waarop ik had durven hopen.

De eindstanden in de diverse groepen waren als volgt::

	Groep	Score			Rating	TPR	+/-
Jeroen van den Berg	A	0	uit	2	2024	1320	- 0,74
Sven Pronk	B	7½	uit	9	1974	2186	+ 2,23
Thomas Hufener	B	5½	uit	9	1897	1970	+ 0,95
Leo Littel	B	5	uit	9	1960	2007	+ 0,45
René Pijlman	B	4½	uit	9	1890	1951	+ 0,75
Floris Golbach	B	4½	uit	9	1966	1851	- 1,07
Jan Winsemius	B	4½	uit	9	1836	1913	+ 0,94
Frits Veenstra	B	2	uit	9	1881	1544	- 2,75
Dirk Goes	B	½	uit	1	1909	1777	- 0,18
Jasper Dekker	C	5½	uit	9	1605	1827	+ 2,37
Bert van de Laar	C	4½	uit	9	1623	1722	+ 1,11
Bert Dreef	C	2	uit	9	1714	1317	- 3,34
Thijs Boon	D	4½	uit	9	1429	1373	- 0,59
Karel van Hattum	D	4½	uit	9	1255	1352	+ 0,97
Marjolein Aarten	D	4	uit	9	1314	1199	- 0,86
Bart Rozeboom	D	3	uit	9	889	924	+ 0,16
Vierkampen:							
Wim van Tuyt		1	uit	3			
Ichelle Dekker		3	uit	3			

Schakers kunnen niet lezen.

Na afloop van elke ronde was het goed toeven op het terras.

Epiloog

Gevraagd naar zijn belevenissen tijdens het Science Park-toernooi ontving de redactie van René Pijlman onderstaande bijdrage:

Het lot wilde dat ik meteen in de eerste ronde met zwart tegen de nummer 1 op rating van de B-groep speelde: Aad Roemersma. Aad was het afgelopen seizoen een teamgenoot in Caissa 4, maar op een beetje ontzag voor zijn teamcaptain hoefde ik niet te rekenen. Ik belandde in een licht ongemakkelijke Franse structuur, waarin je altijd een koningsaanval te vrezen hebt.

Wit:	Aad Roemersma	(2044)
Zwart:	René Pijlman	(1892)

Aad vloog mij naar de keel met de agressieve zet **13. f5**. Ik vermoedde wel wat zijn bedoeling was en ik zag dat het niet goed was! Vol overtuiging lokte ik de agressor mijn stelling in.

13. exf5; 14. Pd4 Dc7; 15. e6?

De zet die je wist dat ging komen.

15. fxe6; 16. Pxe6 De5!

Deze dubbelaanval op Le3 en Pe6 had Aad gemist. Hij probeerde nog **17. Pxf8 Dxe3+**; **18. Kh1 Lxf8**; **19. Lxf5**, maar twee stukken zijn sterker dan een toren. Ondanks een kleine imperfectie, waardoor ik Aad een kans gaf die hij gelukkig niet waarnam, wist ik de partij te winnen.

Dus kreeg ik in ronde 2 weer een sterke tegenstander en zowaar, ik won weer. Dit zou mijn toernooi gaan worden! Helaas werden de resultaten in de ronden die volgden wat wisselender, zodat ik het toernooi met slechts een bescheiden plusscore afsloot.

Een bijzonder moment was er in ronde 4. Mijn tegenstander kwam drie kwartier te laat, knalde snel een dubieuze opening op het bord (waarop ik me tot op het bot had voorbereid), deed vlot een paar slechte zetten, verloor pardoos een stuk, gaf op en beende onthutst weg. Ik kon hem nog net onderscheppen bij de uitgang om het uitslagenbriefje te ondertekenen. Wat was er gebeurd?

Wit:	René Pijlman	(1892)
Zwart:	Lance Oldenhuis	(1883)

Dit is de stelling na 9. fxe3:

Tot zover was het voorbereiding en sinds de verlate aankomst van mijn tegenstander hadden we er slechts een minuut over gedaan. De witte pionnenstructuur ziet er niet fraai uit, maar ik heb een pion meer en zwart heeft er onvoldoende compensatie voor.

9. a5?!, 10. Ld3 Lb4?!, 11. Kf2 Pe7??: 12. a3; 1-0.

Met zijn ongelukkige 11e zet ontnam Lance zijn zwartveldige loper een veilige haven op e7, alsmede de mogelijkheid van een deemoedige terugtocht naar f8.

Maar wat was er nou gebeurd? Lance was duidelijk zichzelf niet deze dag. Later vertelde hij me dat zijn vriendin in het vliegtuig zat en hij (niet zij!) hoogtevrees had. Tsja, angst voor gevaren die hem niet bedreigen, dat komt het spel van de schaker niet ten goede

In de volgende bijdrage van Thomas Hufener zit René aan de (voor hem) verkeerde kant van de score:

Er gaan geruchten dat het London-systeem na de Brexit definitief verboden gaat worden. Voor laffe spelers zoals ik zou dat jammer zijn, want het is een praktische manier om de opening zonder veel kleerscheuren door te komen. Veel voordeel valt er ook niet makkelijk te behalen, maar daar heb je dan de rest van de partij de tijd voor. Toen Aronian recent de Sinquefeld-cup won, verklaarde hij na een moeizame remise tegen Kasparov: ik zal nooit meer Lf4 spelen. Hij bedoelde 2. Lf4 of 3. Lf4, want om een hele partij geen Lf4 te spelen kan onhandig uitpakken. Kasparov schudde na 2. Lf4 al direct zijn hoofd: hij was bezorgd de theorie niet goed genoeg te kennen, hoewel hij vervolgens goed uit de opening kwam en bijna won. Ook Aronian kwam al snel terug op zijn eigen uitspraak en speelde in de blitzrondes toch weer twee keer het London-systeem en won beide partijen. Hij verklaarde zich daarna door te zeggen dat hij het in lange partijen niet meer zal spelen, maar dat het in blitz een goede optie is.

Tijdens SPA 2017 speelde ik in de laatste ronde tegen René Pijlman. We konden allebei nog op 5½ uit 9 eindigen. Sven Pronk had de B-groep inmiddels met een indrukwekkende 7½ uit 9 gewonnen en mag zich volgend jaar met de Russische grootmeesters in groep A meten. De partij is een goed voorbeeld hoe je met zwart in het London-systeem per ongeluk in een slechte stelling terecht kan komen terwijl wit nog niks bijzonders heeft gedaan. Maar het leuke van deze partij zat 'm aan het eind.

Wit:	Thomas Hufener	(1897)
Zwart:	René Pijlman	(1892)

1. d4 d5; 2. Lf4 Pf6; 3. e3 Lg4; 4. Pf3 e6; 5. h3 Lh5; 6. Le2 Ld6; 7. Pe5 Lxe2; 8. Dxe2 c6; 9. Pd2 Dc7

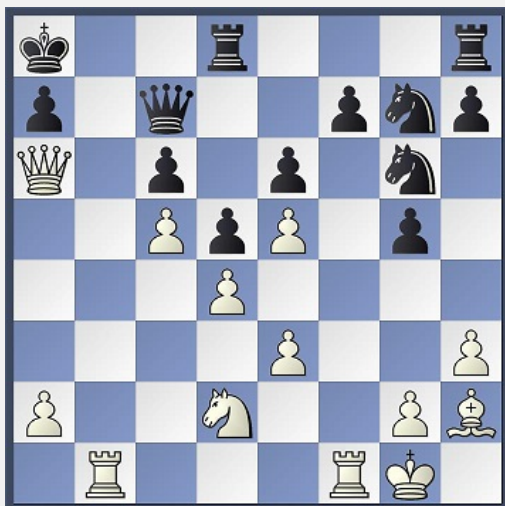
10. Lh2

Zoals Dirk Goes na afloop terecht opmerkte is Lg3 in dit systeem een beter veld, zoals later ook blijkt.

10. Pbd7; 11. f4 Pf8

Na 0-0 en/of c5 staat zwart iets beter. Lange rokade is riskant want wit heeft tijd en ruimte op de damevleugel.

12. 0-0 0-0-0; 13. c4 Kb8; 14. c5 Lxe5; 15. fxe5 Pe8; 16. b4 g5; 17. b5 Pg7; 18. bxc6 bxc6; 19. Tab1+ Ka8; 20. Da6 Pg6

21. Txf7 Td7; 22. Tf6 Pe7; 23. g4 h5; 24. gxf5 Pef5; 25. Tb3 Tdd8; 26. Tf7

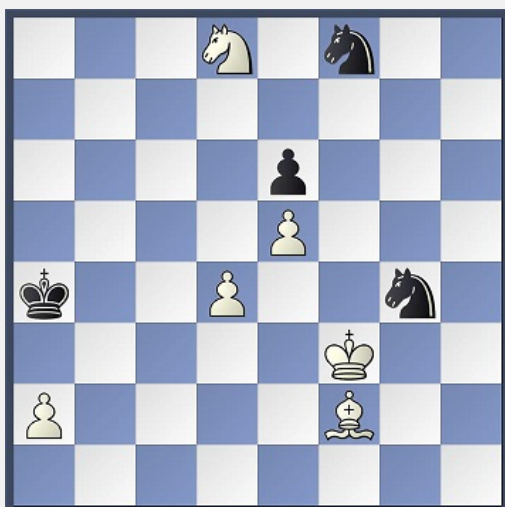
26. Pf3 was beter, ook al mogelijk bij voorgaande zetten.

26. Td7; 27. Txd7 Dxd7; 28. Tb6 Txb5; 29. Txc6 Th8; 30. Tb6 Tb8; 31. Txb8+ Kxb8; 32. Kf2 Pe7; 33. Pb3 Pc6; 34. Ke2 Pf5; 35. Pa5 Pb4; 36. c6 Pxa6; 37. cxd7 Kc7; 38. d8D+ Kxd8; 39. Pc6+ Kc7; 40. Pxa7 Kb6; 41. Pc8+ Ka5; 42. Pd6 Ph6; 43. Lg3 Ka4; 44. Le1

De loper doet nu pas weer mee!

44. Pb8; 45. Pb7 Pd7; 46. Pd8 Pf8; 47. Kf3 Pf5; 48. Lf2 Ph6; 49. e4 dxe4+; 50. Kxe4 g4; 51. hxg4 Pxd4; 52. Kf3

Goed genoeg, maar Lh4 was veel makkelijker.

52. Pxe5+

Hier introduceerde René een nieuwtje. Zoals na afloop verklaard ging het hier om de remiseregels: probeer af te wikkelen naar een eindspel dat je tegenstander niet kan afmaken en het is remise. Het loper + paard tegen koning-eindspel hing al een tijdje in de lucht, en René pakt zijn kans. De arbiter stond meteen aan het bord om het zetnummer op te schrijven in verband met de 50-zettenregel. Verschillende spelers keken grijnzend naar ons bord, bij zichzelf denkend: dat gaat ie nooit afmaken, maar weet ik zelf nog precies hoe het moet?

Uiteindelijk lukte het nog relatief snel. Het belangrijkste om te onthouden: mat kan alleen in de hoek met de kleur van de loper (tenzij zwart meewerkt, zie zet 71). Het had een aantal zetten sneller gekund, maar ik was allang blij. In mijn eindspelboek las ik achteraf dat vanuit de moeilijkste positie (quizvraag: welke positie is dat?) 33 zetten nodig zijn om mat te zetten. Een goede oefening voor iedereen!

53. dxe5 Pd7; 54. Ke4 Ka3; 55. Pxe6 Kxa2; 56. Pc5 Pxe5; 57. Kxe5 Kb2; 58. Kd4 Kc2; 59. Pe4 Kb3; 60. Le1 Kc2; 61. Pc3 Kb3; 62. Pd5 Kc2; 63. Lc3 Kb3; 64. Pe3 Ka2; 65. Lb4 Kb3; 66. Kc5 Ka4; 67. Le1

Je zal in tijdnood maar 67. Kc4 spelen

67. Kb3; 68. Kb5 Ka3; 69. Kc4 Ka4; 70. Pd5 Ka3; 71. Lb4+ Kb2

71. Ka4 kan niet, een motief wat vaker nodig is in dit eindspel.

72. Pe3 Kc1; 73. Kb3 Kb1; 74. La3 Ka1; 75. Pc4 Kb1; 76. Pd2+ Ka1; 77. Lb2 mat.

Thijs Boon kwam in de zevende ronde remise overeen met Jacques Meulmeester (Oosten Toren). Het inspireerde hem tot de volgende partijanalyse:

Science Park is een prachtig toernooi in een uitstekende sporthal. Voor het eerst deed ik mee in de tienkamp, weliswaar in groep D, de krukkenbrigade (max ELO rond 1500). Ik startte met 2 uit 2, op weg naar 9 uit 9. Toen volgden twee nederlagen en met de grootste moeite sprokkelde ik tot slot vijf remises bij elkaar. Hiervan waren er twee uit verloren positie behaald, dat stemt tot tevredenheid. Maar toch, op deze manier wordt het niks met de rating.

Op enige afstand opereerde de A-groep, dat zijn de jongens die wél kunnen schaken (en een klein aantal prachtige meisjes). Enkele grootmeesters uit Oost-Europa met obesitas, en onze GM Erik van der Doel, die de hoofdprijs behaalde.

Hier volgt één van mijn slechtere partijen. Schots, Goering, dubbel pionoffer.

Wit:	Jacques Meulmeester	(1395)
Zwart:	Thijs Boon	(1429)

1. e4 e5; 2. Pf3 Pc6; 3. d4 exd4; 4. Lc4 h6

Dat doe ik vanwege de dreiging Lg5. Misschien is 4. Le7 beter, in elk geval actiever.

5. 0-0 Lc5; 6. c3 dxc3

7. Lxf7!!

Dat had ik dus niet gezien, vreselijk. Op 7. Kxf7 volgt natuurlijk 8. Dd5 schaak, zeer onprettig.

7. Kf8; 8. Lb3 d6; 9. Pxc3 Pa5

Mijn opzet na de ruïnering van mijn koningsvleugel was zoveel mogelijk af te ruilen, per slot sta ik materieel niet achter. 9. cxb2 is natuurlijk erg eng na 10. Lxb2, met een loperpaar dat gretig naar mijn koning tuurt.

10. Lf4 Pxb3; 11. Dxb3 Lg4; 12. Tad1 Lxf3; 13. gxf3 b6

Deze pionzet is een strategische fout; later wordt mijn loper ingesloten. Beter 13. Tb8, of 14. Dxb7 toelaten gevolgd door 14. Tb8.

14. e5 Dh4 15. Lg3 Db4 16. Dc2

Wit wil niet de dames ruilen.

16. Pe7; 17. a3 Dc4; 18. Tfe1 g5

Waarom speel ik 18. g5? Om f4 te voorkomen? Is 18. Ld4 niet veel beter, dan wordt die arme loper niet ingesloten! Maar dan volgt 19. exd6!

19. b3 Df7; 20. b4 Lxb4; 21. axb4 Dxf3; 22. exd6 cxd6; 23. Lxd6 Te8; 24. Pd5 Dg4; 25. Lg3 Pxd5; 26. Txe8 Kxe8; 27. Txd5 Tf8; 28. Te5+ Kf7; 29. Tf5+ Kg7; 30. Txf8 Kxf8; 31. b5 h5; 32. Kf1 Dh3+; 33. Ke1 De6+

Wit staat gewonnen; maar nu gaf Jacques mij de kans pionnen te gaan eten; de beste zet was 34. De2 geweest, dunkt me. Het vervolg krijgt de lezer niet te zien, elke witspeler moet dit winnen. Het wordt remise, hahaha (LOL).

Karel van Hattum speelde eveneens tegen de heer Meulmeester, en kwam in tegenstelling tot Thijs wel tot winst. Hoe ging die partij, Karel?

Wit:	Karel van Hattum	(1255)
Zwart:	Jacques Meulmeester	(1395)

1. d4 d5; 2. c4 e5; 3. e3 exd4; 4. exd4 Le6; 5. cxd5 Lxd5; 6. Le3 Pf6; 7. Pc3 Lc6; 8. Pf3 Ld6; 9. g3

Ld3 is beter.

9. 0-0; 10. Lg2

Lc4 is goed.

10. Lb4;

Minder.

11. 0-0 Lxc3

Voor wit voordelig, Pd5 is beter.

12. bxc3 Pe4; 13. Dc2 Pd7; 14. Pe5 Pxe5; 15. Lxe4 Lxe4; 16. Dxe4 Pc6; 17. Dg4 Df6; 18. Lf4 Tac8; 19. Tab1 b6

Wit staat overwegend.

20. Tb5

Tfe1 is beter.

20. Pxd4

Hoeft niet.

21. cxd4 Dxd4; 22. Dh3

Zwakjes.

22. c5; 23. Le3 Dc4; 24. Tb2 De4; 25. Td1

Dd7 is veel beter.

25. Tcd8; 26. Txd8 Txd8; 27. Td2 Db1+; 28. Df1 Dxf1+; 29. Kxf1 Txd2; 30. Lxd2

Afgeruild naar een gewonnen eindspel.

1-0.

En dan, op het werkelijk allernipperste nippertje, luttele minuten voor het ter perse gaan van dit clubblad, ontving de redactie ook nog deze bijdrage van Sven Pronk:

Gedeeld winnaar Science Park!

Ja ja, het moest er toch een keer van komen! Waar ik enkele weken voor het toernooi op vrij knullige wijze mijn laatste pot van Best of the West verloor en daardoor het toernooi niet won, pakte ik in deze zomer eindelijk mijn eerste grote winst. Weliswaar de B-poule van Science Park, maar je moet ergens beginnen.

Nadat Dirk mij twee maanden achter de broek heeft gezeten om verslag te doen, heb ik voor de liefhebbers toch maar wat op papier gezet. De fanschare was trouwens tijdens het toernooi al groot gezien het grote aantal e-mails en appjes na gewonnen potten op het livebord. Begrijpelijk natuurlijk, alhoewel ene Marc M. het in zijn e-mail het vooral had over "Geen idee waarom iedereen zo slecht tegen jou speelt" en "Maar mij bedanken mag je een andere keer doen". Sommige clubleden hebben een bijzondere manier van waardering uitspreken

Ik hou het bij twee partijanalyses, de rondes 8 en 9. Daarvoor had ik nog weinig bijzonders laten zien, want zoals Marc al vertelde had ik wat tegenstanders die graag positionele rukzetten op het bord toverden. In het begin liep ik vooral zelf te kutten. In de eerste ronde stond ik een tijdlang slecht tot verloren, maar wist dat nog naar remise te kee-
pen. De ronde daarna kreeg ik een remiseachtig lopereindspel op het bord. Ik had geen zin in nog een remise, dus be-
sloot ik maar drie uur lang dat eindspel te proberen. Mijn tegenstander greep na lang goed verdedigen ergens een
keer mis, waarna ik alsnog het punt kon bijschrijven.

Daarna had ik dus wat makkelijke overwinningen en speelde ik nog remise in de rondes 5 en 7. In ronde 8 moest ik tegen Wytse van de Velde, op dat moment koploper met een punt voorsprong.

Wit:	Wytse van de Velde	(1895)
Zwart:	Sven Pronk	(1974)

1. e4 c6; 2. d3

Wytse had de pech dat hij dit toernooi al wat vaker tegen een Caro-Kann was opgelopen, dus ik kon me goed voorbereiden.

2. d5; 3. Pd2 e5; 4. Pgf3 Ld6; 5. g3 Pf6; 6. Lg2 0-0; 7. 0-0 Pbd7; 8. Te1 Te8; 9. h3

Deze zet had ik in de voorbereiding niet heel serieus genomen, maar het zal vast speelbaar zijn.

9. Pc5; 10. Ph2 Le6; 11. De2

11. Pg4 Pxd4; 12. hxg4 Dd7 leek me beter voor wit dan de partij, h2-h3-h4 is vrij onbegrijpelijk namelijk.

11. Dd7; 12. h4 a5

Wat ruimte pakken op de damevleugel leek me wel handig. Nu nog een zwakte zoeken in het witte kamp

13. a4 Lc7; 14. Phf3 Lg4; 15. Df1 Pa6; 16. c3

Hier hoopte ik op, nu kan ik op veld d3 spelen.

16. dxe4; 17. dxe4 Pc5; 18. Ph2 Pd3; 19. Pxd4 Pxd4; 20. Te2 Pxd2; 21. Pc4

21. Txf2 kan natuurlijk niet wegens 21. Lb6.

21. Pxc1; 22. Txf2 Pb3; 23. Ta3 Pc5; 24. Td2 De7; 25. Pe3 Pe6; 26. Kh2 Lb6; 27. Pf5 Df8; 28. Ta1 g6; 29. Pd6 Ted8; 30. Tad1 De7?

Ik had mezelf een hoop ellende kunnen besparen als ik 30. Le3; 31. Td3 Pc5 had gevonden. In deze variant blijft zwart zijn pion voor, met een goed paard tegen een slechte looper.

31. Lh3 Td7

Nog een slechte erachteraan!

32. Pxf7?

In de analyse keken we lang naar 32. Kh1, waarna Tdd8 de enige manier is om voordeel te behouden.

32. Txd2+; 33. Txd2 Dxf7; 34. Dxf7+ Kxf7; 35. Td7+ Kf6; 36. Txb7

Wit heeft niet genoeg voor het stuk, de rest is niet heel moeilijk meer.

36. Le3; 37. Txd2 Td8; 38. b4 axb4; 39. cxb4 Pg7; 40. g4 Td2+; 41. Kh1 Kf7; 42. h5 gxh5; 43. Th6; 0-1.

Wit:	Sven Pronk	(1974)
Zwart:	Timon Brouwer	(1963)

Door mijn overwinning op Wytse stonden we met drie man bovenaan, een punt pakken was dus een *must* om (gedeeld) het toernooi te winnen. Ik kende mijn tegenstander Timon Brouwer niet, maar als je de laatste ronde op bord 1 mag plaatsnemen heb je sowieso al geen slecht toernooi gespeeld.

1. d4 Pf6; 2. Lg5 e6; 3. e4

Ik koos eerder dit toernooi een paar keer voor 3. e3, maar ik had zo mijn vermoedens dat mijn tegenstander dat wel zou hebben bekeken. 3. e4 was niet helemaal onbekend voor me, ik had het al twee keer eerder gespeeld in de KNSB-competitie.

3. h6; 4. Lxf6 Dxf6; 5. Pc3

In de eerdere twee potten kozen mijn tegenstanders voor een opzet met b6, waar ik toen twee keer niet helemaal lekker uitkwam. Wat mijn tegenstander speelde had ik het afgelopen jaar nog wel een keer bekeken, maar hoe het exact zat (als hij ook 6. g5 speelt) wist ik niet meer.

5. d6; 6. Dd2 a6!?

Wijkt af van de hoofdvariant, en ik denk dat wit hierna al een plusje heeft. 6. g5! is de kritieke variant, ooit door Karpov verzonnen in de jaren '90.

7. f4!

Verklaart voor de lezer meteen waarom g5 zo goed is. Nu heeft wit alle ruimte in het centrum, wat genoeg moet zijn voor een plusje.

7. Pd7; 8. Pf3 De7

De dame hoort terug te gaan naar d8, op e7 krijgt ze later problemen.

9. a4 b6; 10. Le2 g6; 11. 0-0 Lg7; 12. Tae1

Alles staat op de goede plek, tijd om de stelling te openen!

12. Lb7; 13. f5! gxf5; 14. exf5 0-0-0; 15. Lc4!

Speelt op de zwakte e6 en lokt dan ook het volgende uit:

15. e5; 16. De2 Pb8; 17. d5

17. Pd5 is ook aardig, zwart moet wel pakken en staat daarna al bijna verloren. De tekstzet wint ook, want de zwarte lichte stukken staan er hopeloos bij.

17. Dd7; 18. Pd2

Op weg naar het mooie veld e4!

18. e4?

Geeft een pion zonder tegenspel. De rest van de partij speelt zichzelf.

19. f6 Lf8; 20. Dxe4 h5; 21. Ld3 c6; 22. Dc4 Dc7; 23. Lf5+ Pd7; 24. dxc6 Dxc6; 25. Lxd7+ Txd7; 26. Pd5 Kb8; 27. Dxc6 Lxc6; 28. Pxb6 Td8; 29. Pf3 Tg8; 30. g3 Kc7; 31. a5 d5; 32. Pe5 Lc5+; 33. Kg2

Zwart probeert de witte koning nog in verlegenheid te brengen, maar op h3 heeft die weinig te vrezen.

33. Lb7; 34. Pxf7 d4+; 35. Kh3 Tdf8; 36. Te5!

Lekker tussenzetje, nu is het helemaal uit.

36. Lxb6; 37. Te7+ Kb8; 38. axb6 Lc8+; 39. Kg2 Tg6; 40. Pe5 Lb7+?

Verliest geforceerd, maar het was toch al uit.

41. Txb7+! Kxb7; 42. Pxd6; 1-0.

Ook Wytse wist zijn laatste pot te winnen, alleen medekoploper Gur Azikri (ISR) verloor. Daardoor behaalden we een gedeelde eerste plaats. Als we de tie-breaks erbij halen wint Wytse het toernooi door 1 WP meer.

Door de laatste pot te winnen werd ik ook nog derde bij het Nederlands Kampioenschap Studentenschaak, wat ik dan ook per direct op mijn CV heb toegevoegd.

Over de misleidende functie van taal in het schaakspel

– door Casper Hoorn –

Een gedachte van een schaker tijdens een partij zou er als volgt uit kunnen zien:

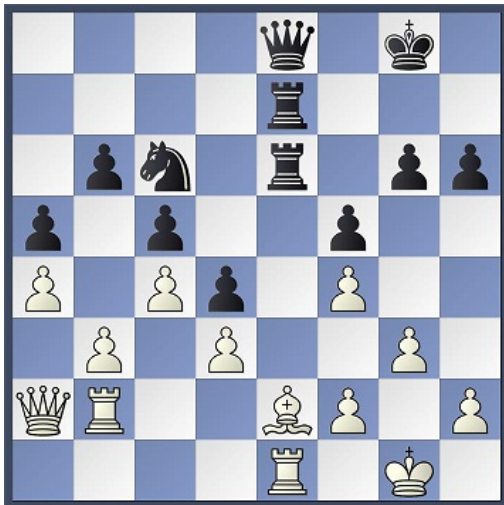
“Door mijn *octopus knight* heb ik toch voldoende compensatie voor het kwaliteitsoffer. Ondanks dat ik twee hangende pionnen heb, heeft hij een achterwaartse pion die door mijn toren en koning verschalkt kan worden, volgens mij sta ik goed. Alles uitruilen, en dan zou dit eindspel gewonnen moeten zijn”.

Door een schaakstelling voor onszelf te vertalen in betekenisvolle taal, zoeken we hiermee helderheid in de soms chaotische en onzekere stellingen. Logisch toch?

Schaakstellingen zijn voor computers niet anders dan een objectieve weergave van de stelling op dat moment. Er zitten geen fratsen of bedoelingen achter, hij rekent simpelweg met de uitkomst een getal met een plus of een min. Wij mensen zitten anders in elkaar, wij zien een stelling en willen dat interpreteren in de vorm van taal. In plaats van het gewoon te doen met wat we zien, willen we er woorden aan geven. Soms heroïsche woorden, maar in ieder geval betekenisvolle woorden. We willen de stelling duiden zodat die vreemde brij aan mogelijkheden voor ons begrijpelijk wordt.

Taal is iets anders dan de objectieve werkelijkheid zoals de computer deze ziet. Nog even los van de rekenkundige capaciteit die we simpelweg niet hebben, kleeft er een risico aan het taal geven aan schaakstellingen: het vereenvoudigt de warboel. In eerste instantie is dat een voordeel, maar het kan ook opeens moed geven of teleurstelling opleveren, of je in een bepaalde richting doen laten denken omdat je er betekenis in ziet, of betekenis in wil zien. We hebben inmiddels een fraai arsenaal aan woorden en zinnen gevonden om schaakstellingen te duiden, maar mogelijk zit de taal ons soms in de weg tijdens het schaakspel. Laat ik dit eens illustreren met wat fraaie talige voorbeelden. Je zou er bijna een rap van kunnen maken die de jongeheer Floris Golbach nog zou kunnen bekoren.

Stel, je komt in een stelling terecht waarbij je opeens een *Alekhine's gun* kunt installeren (niet te verwarren met de action video game waarin Aljechin opduikt als KGB-agent)!

Figuur: *Alekhine's gun*

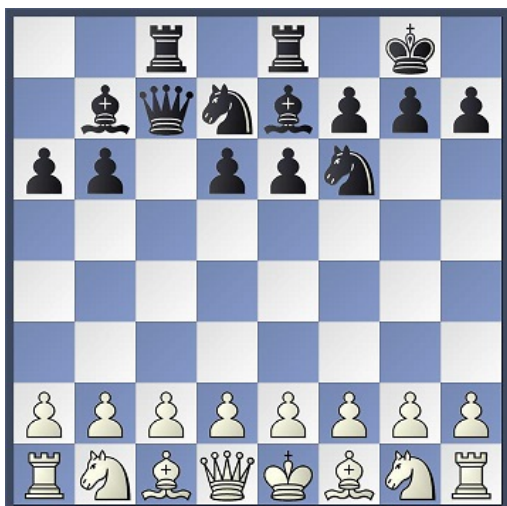
Stel ik zou twee torens op een rij met de dame erachter bereiken, dan zou je in de verleiding kunnen komen te denken dat je bezig bent met een heroïsche daad. Immers, een *Alekhine's gun* klinkt woest en wild, alsof je daadwerkelijk als KGB-agent terecht bent gekomen in deze actiegame.

Een ander voorbeeld is de *Greek gift*, het fraaie loperoffer dat meestal in het Frans wordt gespeeld vanuit de witte zijde, waarmee het overgaat tot *the kill*. De verleiding van de *Greek gift* weerstaan kost meer moeite als de aantrekkingskracht van deze naam niet zo groot zou zijn. Het zou fraaie kroegpraat kunnen opleveren, of het offer nou lukt of niet. En aangezien de Grieken gul zijn met het brengen van offers, zou je mogelijk toch op je hoede moeten zijn. De Grieken willen je graag iets geven, maar geven ze het je later ook weer terug? Alle schuldbetalingen van de Grieken laten nog even op zich wachten. Zoals u ziet gaat mijn brein alweer flink aan de haal met een talig begrip als de *Greek gift*.

Figuur 2: the Greek gift sacrifice

Regelmatig kom ik in schaakopeningen terecht, waarbij ik opeens blij ben met de positie. Op de computer maakt dit in de regel weinig indruk, maar voor mezelf denk ik opeens: ja, ik kom nu in de startpositie van de *hedeghog* (de egeltjesstelling) of ja, dit is de klassieke *Maroczy Bind*, of nu heb ik een *Stonewall* te pakken". Ik heb nog helemaal niets bereikt, behalve dat ik opeens een voor mezelf te duiden positie heb. Ik ontvang een soort van schijnzekerheid. Immers, na dit korte moment van tevredenheid zullen er gauw weer momenten van twijfel, onzekerheid en chaos ontstaan. In posities die door de groten zijn gespeeld, waan je jezelf dat je bezig bent met een serieuze en krachtige daad.

Figuur 3: de egeltjesstelling

Rondom pionnen is er ook al zo'n vreemde werking van namen. "*A passed pawn is a criminal which should be kept under lock and key*", zoals Nimzowitch aangaf. Dus elke keer als zo'n pion vrijkomt, dan kun je jezelf inbeelden dat dit een Holleeder is die de boel kort en klein slaat. Het interessante is dat dit meestal waar is, maar niet altijd. En er zijn van die kleine finesses in een stelling die maken dat deze pion opeens een altruïst is die zo wordt opgeveegd.

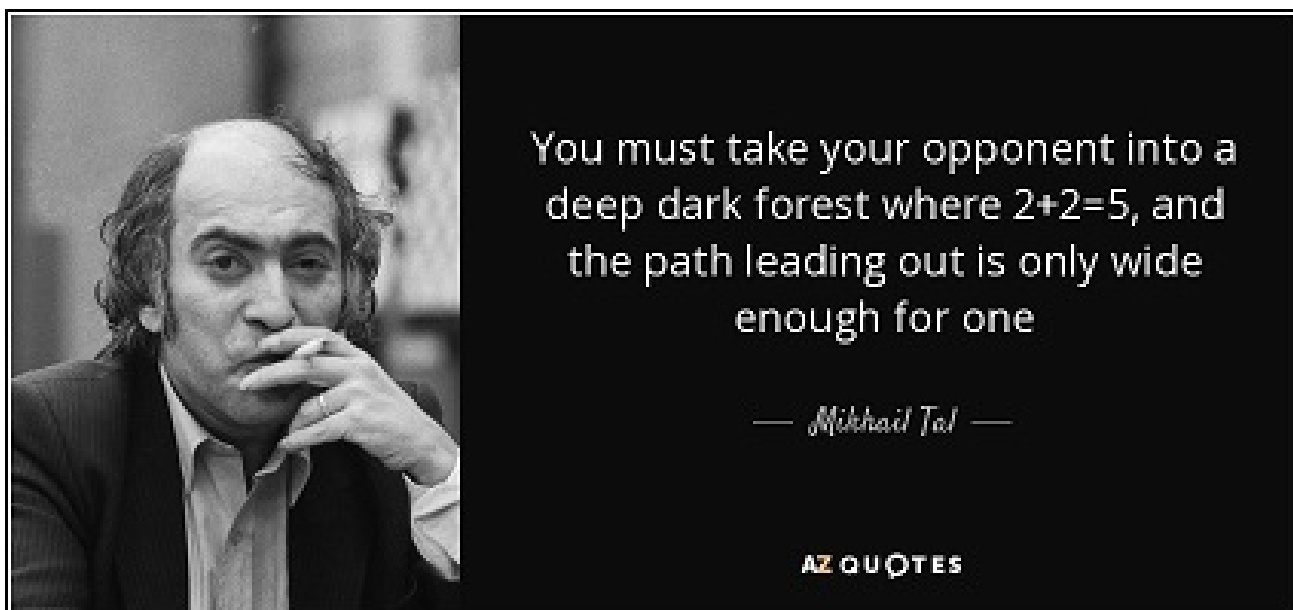
Een ander voorbeeld is de isolani, de geïsoleerde pion. In sommige openingen wordt dit bewust opgezocht. Dan wordt er beweerd dat dit tot een prima middenspel leidt, maar in het eindspel een nadeel kan zijn. Echter, harde wetmatigheden bestaan niet. Terwijl je denkt dat dit leidende principe altijd geldt, kan jouw strijdende isolani opeens roemloos sterven in het middenspel, net als de dubbelpion. Zo zijn er openingen waarbij een dubbelpion bewust wordt opgezocht en het erg speelbaar is, zoals onderstaande stelling uit de Caro Kann.

Figuur 4: dubbele pion in de Caro Kann

Zwart laat een geïsoleerde pion op de h-lijn ontstaan, met een gat in zijn koningsstelling, maar het blijkt toch speelbaar te zijn! Precies tegen de 'normale' schaaklogica. Ten slotte wordt regelmatig Harry de h-pion aangehaald, onder meer door de flamboyante Simon Williams. Het lijkt op een paard dat recht op zijn doel afgaat. En als je te veel Bobby Fischer-partijen tegen de Siciliaanse draak hebt bekeken, dan krijg je de indruk dat het een koud kunstje is om de h-pion als een soort bom in de gefianchetteerde koningsstelling te werpen. Totdat Harry een klein lief schooljongetje blijkt te zijn, dat rustig op zijn beurt zit te wachten.

Wat zou nou een oplossing zijn voor de misleidende werking van taal en de bekende principes (of interpretatieschema's) die we loslaten op schaakstellingen? Een aantal keer word ik zelf overdonderd doordat onze clubgenoot Mehmet telkens de draak steekt met allerlei openingen en openingsprincipes, en het toch regelmatig blijkt te werken, te meer omdat we allebei in een jungle worden geleid waarin de posities minder logisch te duiden zijn. Wellicht is er een houding geboden van continue verwondering. Ik denk dat dit aan de hand is, maar zou het ook anders kunnen zijn? Wat is er eigenlijk in deze stelling aan de hand? Dus ondanks dat je allerlei vermoedens hebt over de schaakstelling, moet je uitgaan van het 'niet-weten', zelfs wanneer je in tactische zin voordeel kunt behalen (pakt dat altijd goed uit?). Leidende principes zijn nooit waar, het zijn 'brillen' waarmee we naar een stelling kunnen kijken, maar mogelijk zijn er andere principes die meer van toepassing zijn in deze stelling. Daarom is het schaakspel zo'n creatief spel waarin er continu verrassende wendingen zijn die beide spelers regelmatig niet hadden voorzien. Controle en zekerheid zijn menselijke behoeftes, maar zelfs een schaakspel met zulke vaste regels voorziet hier niet in. Zoals we in het leven moeten leren omgaan en accepteren dat we maar een matige controle over zaken hebben, zo is dat in feite in het schaakspel ook. Hoewel we natuurlijk de illusie in stand willen houden dat we 'macht' over een stelling en onze tegenstander hebben, hebben we dat soms een beetje, en daarmee moeten we het doen. Daarom wil ik jullie deze uitspraak van Mikhail Tal niet onthouden:

Nooit meer over tobben!

– door Kees Heijnis –

Nadat de emoties, de schok, en de rook weer wat waren opgetrokken in mooi zonnig Barcelona, verklaarden bezoekers van deze populaire trekpleisterstad dat men niet moest gaan zeuren. Men moest maar leren leven met een zeker risico, een risico dat inderdaad meer en meer zekerheid aan het worden is. Want ja, moet nu telkens als iemand het zomaar op zijn heupen krijgt en met karrenvrachten gasflessen gaat zeulen, meteen de paniek daar zijn?! Dit kan vandaag letterlijk overal gebeuren, letterlijk, van zo'n volstrekt onbetekenend grensplaatsje in de verre Oeral tot in het hartje van wondermooi New York! Als de angst gaat toeslaan, dan kun je op een goed moment nergens meer heen, en ook nergens meer veilig blijven. We noemen dit terecht "het onveilige gevoel", maar dat is toch gekheid! We kunnen zo toch niet blijven staan!? Omdat de bron van dreiging letterlijk universeel is geworden, is deze al net zo universeel geworden als de geruisloze dood in ieders leven; het heeft dan geen zin meer zich daar speciaal door te laten inperken, zogenaamd omdat men wel eens dood zou kunnen gaan bij een aanslag. Want terreur vandaag wordt steeds meer al net zo gewoon als elk ander natuurlijk ding in ieders leven, en wordt om die reden juist niet bedreigend omdat het bezig is samen te vallen met het natuurlijke levenseinde. Zo normaal is terreur aan het worden. En men kan er kennelijk zelf eigenlijk niets tegen doen, al even weinig als aan het weer, of het gewone ouder worden. Het is in dit licht daarom niet zo verwonderlijk dat men vandaag steeds meer "gewoon" op vakantie gaat – zodra de lijnen weer zijn vrijgegeven na een aanslag, en de luchthaven verder niet werd bezwaard! – en dit naar landen waar het al jaren oorlog is. Het is nog niet helemaal gelijk aan de situatie alsof men in de Tweede Wereldoorlog naar die prachtige Krim zou gaan op vakantie, om te genieten van de prachtige natuur en het heerlijke weer, terwijl nog geen honderd kilometer verder in het oosten de legers van Hitler met die van Stalin bezig zijn. Of wat te denken van dat heerlijke zonovergoten Hawaï in diezelfde tijd, aan de vooravond van de Japanse klapper op Pearl Harbour? O, die zalig wuivende palmen en de zee! Ja, waarom zouden we nog bang zijn?!

Ruud Mercks 50 jaar lid!

– door Paul Scheermeijer –

Wanneer wordt je een clubicoon? Als je heel sterk speelt? Als je heel lang lid bent? Als je je vele jaren hebt ingezet als vrijwilliger? Als je je vele jaren in het bestuur hebt ingezet? Als je vele jaren met je borreltje aan de bar tot sluitingstijd de gezelligheid stuurt? Als je met een clublid bent getrouwd en je kinderen worden ook lid?

Al dit, en nog veel meer, is natuurlijk van toepassing op Ruud. Alleen het sterke spelen dan niet, liever speelt hij helemaal niet, drinkt liever een biertje en maakt een gezellig babbeltje met iedereen. Maar goed, in dit kader kan natuurlijk niet onvermeld blijven dat Ruud toch een keer is ingevallen in het eerste en daar zelfs een punt heeft gescoord, maar ook in een grijs verleden clubkampioen is geworden. Dus toch ook een sterke speler.

Het begon dus allemaal 50 jaar geleden dat Ruud, gelokt door zijn vriend Alex, de grote herensociëteit die het schaken destijds nog was betrad en daar als jongen tussen de oude mannetjes en de walmen (sigaren)rook zijn eerste schuchtere stappen op het schaakbord zette, wat op 20 juli 1967 resulteerde in zijn inschrijving als lid.

In de vele jaren die er sindsdien zijn gepasseerd is Ruud opgegroeid van schaker naar regelaar, organisator en bestuurder. Vele zijn de functies die Ruud heeft vervuld in zijn 33-jarig bestuurschap, van secretaris/penningmeester bij de jeugd tot redacteur, 2e- en secretaris, 2e- en voorzitter van de club.

Jarenlang kon de schaakwereld niet om Mister Probleem heen. Ook zijn er nu nog vele zaken in de club die herinneren aan de organisator Ruud. Zo hebben we onze jeugdafdeling en het eerste Nederlandse kampioenschap voor clubteams aan hem te danken, hebben we nog steeds een open (Oranje)toernooi, en stond Ruud ook aan de wieg van het invoeren van het keizersysteem voor de interne competitie en de latere automatisering daarvan, reden waarom bij Ruuds stoppen als voorzitter werd besloten de interne competitie naar hem te vernoemen. Ook is Ruud 9 jaar bestuurslid van de SGA geweest, en heeft daar de externe clubcompetitie geleid. Voor deze en vele andere zaken is Ruud al diverse malen onderscheiden. Zo is hij lid van verdienste van de SGA, is hij lid van verdienste en ook nog erelid bij onze club, en bovendien lid in de orde van Oranje Nassau.

Op 20 juli 2017 is daar ook de gouden erespeld van de KNSB bijgekomen. Het was op die dag dat het de club gelukte om Ruud in het zonnetje te zetten en te verrassen met een receptie, en in aanwezigheid van zijn vrouw Marcella en jongens Danny en Patrick en vele schaakvrienden en genodigden te mogen proosten op zijn mijlpaal, alles wat hij voor ons heeft betekend, en nog zal mogen betekenen. Ruud, proost, en op de volgende 50!

Clubicoon!

Wedstrijdrooster Amsterdam West 1 voor het seizoen 2017/2018 bekend

Op zaterdag 16 september trapt Amsterdam West 1 het seizoen 2017/2018 af met een thuiswedstrijd tegen het Puttense PSV/DoDo 1. Het volledige wedstrijdrooster ziet er als volgt uit:

Ronde 1	16 september 2017	Amsterdam West 1	- PSV/DoDo 1
Ronde 2	7 oktober 2017	Caissa 3	- Amsterdam West 1
Ronde 3	4 november 2017	Amsterdam West 1	- BSG 2
Ronde 4	25 november 2017	De Toren Arnhem 2	- Amsterdam West 1
Ronde 5	16 december 2017	Amsterdam West 1	- SMB 1
Ronde 6	3 februari 2018	ASV 3	- Amsterdam West 1
Ronde 7	10 maart 2018	Amsterdam West 1	- Max Euwe 3
Ronde 8	7 april 2018	Wageningen 2	- Amsterdam West 1
Ronde 9	21 april 2018	Amsterdam West 1	- Paul Keres 4

Vijf keer thuis dus, da's fijn, maar wel verre uitwedstrijden naar Wageningen en twee keer naar Arnhem. De redactie van Patten wenst het eerste team alvast veel succes!

Jeroen Cromsigt aan de haak geslagen!

– door René Pijlman –

Op dinsdag 4 juli gaven Jeroen Cromsigt en zijn Beata elkaar in Amsterdam Zuidoost het jawoord. Namens de familie waren de dochter van Beata en de broer van Jeroen getuige, namens sv Amsterdam West namen Herbert Tulleken en uw verslaggever de honneurs waar. Het was een beknopte ceremonie in kleine kring, aangezien het échte huwelijk voor de Poolse katholieke kerk zal worden voltrokken. Jeroen en Beata trouwden voor de Nederlandse wet en verlieten het Stadsloket met een internationale huwelijksakte op zak. Ik kreeg van Beata de toezegging losgepeuterd dat Jeroen nog af en toe mee mag op schaakvakantie. Waarvan akte.

In augustus vond in Polen het tweede gedeelte van de huwelijksvoltrekking plaats.

Alweer gedeeld tweede!

– door Piet Kooiman –

Het NK Pastores is een nevenactiviteit van het NK Schaken. Het gaat om een eendagstoernooi met rapidpartijen waarbij weliswaar een titel te verdienen valt, maar waarin volgens KNSB-wedstrijdleider Koos Stolk niet met het mes op tafel wordt gespeeld. Een overtreding van de regels kan tot een sanctie (tijdstraf) leiden, maar om winst te claimen bij iets onbenulligs als je koning schaak laten staan moet je bij hem niet aankloppen. Ik denk dat hij daarmee de sfeer van het toernooi goed aanvoelt. Het gaat om een titel, maar dat die titel bestaat is min of meer toeval. Tenzij je niet in het bestaan van toeval gelooft, en het zou kunnen zijn dat er onder de pastores, theologen en geestelijk verzorgers mensen zijn die deze opvatting zijn toegedaan. En dat is natuurlijk geen toeval

We hadden het weer mee: zonnig met af en toe een speelse wolk. We speelden op een prachtige locatie, in de open lucht vlak bij de pont met uitzicht op het IJ en het daarachter gelegen Centraal Station. De einduitslag vermeldt 21 deelnemers die uit het hele land naar Amsterdam kwamen. Dit toernooi biedt jaarlijks de mogelijkheid om oude bekenden te ontmoeten, en daar wordt tussen de partijen door en na afloop ook altijd graag gebruik van gemaakt.

Rein Brouwer uit Bussum verdedigde zijn titel met verve. Hij scoorde net als vorig jaar $6\frac{1}{2}$ uit 7 en is daarmee op het eerste gezicht nu al favoriet voor de volgende titelstrijd. Daarbij moet wel worden aangetekend dat enkele cracks als Martijn Naaijer, Reint van der Knijff en Jan Krans deze keer ontbraken. Die zijn er volgend jaar misschien weer bij.

De speler met de hoogste rating, Henk van Putten uit Groningen (2106), had zijn dag niet. Hij werd zesde. Jan Seeleman (al viermaal eerder kampioen) werd op eerbiedige afstand tweede met 5 punten, evenals ondergetekende (driemaal eerder eerste), maar wel met minder weerstandspunten. Debutant in dit kampioenschap, Jaap Miedema, scoorde eveneens 5 punten. Tegen hem boekte ik mijn enige nederlaag (ook nog met wit) door een korte vlaag van vrijgevigheid. Na afloop dacht hij hardop dat het door de opening kwam: 1. e4 e5; 2. Pf3 f5. Misschien had hij daar een punt (.), hoewel ik pas materiaal begon weg te geven in een stelling met veel perspectief. Het was gewoon mijn inzakmoment van de dag. Daar is (ik spreek uit ervaring) bijna geen kruid tegen gewassen.

We hadden intussen veel bekijks van de wandelaars tussen pont en Eye. Van de bekende Nederlanders die er natuurlijk ook waren in verband met 'het grote toernooi' kwam Manuel Bosboom ook even kijken, en er waren clubgenoten die door hun aanwezigheid blijk gaven van hun belangstelling: Jeroen van den Berg, Dirk Goes (ik zou haast denken: alomtegenwoordig in de schaakwereld) en Tobi Kooiman. Hij had de dag daarvoor bij de opening van het 'echte' NK de loting gepresenteerd en kwam nu zijn vader morele steun bieden. Dat was wel even nodig na de partij waarover ik het net had.

Mijn beste prestatie was misschien nog wel die in de laatste ronde tegen Arie-Jan Mulder. Vorig jaar verloor ik van hem, en ook nu zag het er aanvankelijk naar uit dat dat opnieuw zou gebeuren. Na de opening gaf ik pardoos een stuk weg en dacht even dat het beton onder mijn voeten in pudding veranderde. Daarna rechtte ik mijn rug en ging voor de (mijns inziens) enige kans in de stelling: aanval op de koningsvleugel. En warempel, het lukte ook nog de partij te winnen.

Weer werd ik gedeeld tweede. Ik heb het even nageteld: van de 14x dat ik heb deelgenomen vanaf 2002 eindigde ik 4x niet op de (gedeelde) eerste of tweede plaats. In de laatste jaren waren er steeds deelnemers met een soms flink hogere rating dan ik. Er zijn steeds minstens een handvol reële kanshebbers op de kampioenstitel, en de mogelijkheid dat met het klimmen der jaren de verwachtingen op een goede prestatie mijnerzijds zullen dalen is niet denkbeeldig. En toch, je weet maar nooit met rapidschaak. Dat de trofee die nu door de sympathieke toernooirecteur Paul Rump werd overhandigd aan Rein Brouwer toch nog een keer in Amsterdam kan blijven, sluit ik stiekempjes niet helemaal uit

De eindstand:

		<i>Score</i>	<i>Rating</i>	<i>TPR</i>			<i>Score</i>	<i>Rating</i>	<i>TPR</i>
1.	Rein Brouwer	6½	2060	2186	12.	Jan Kroon	3½	1835	1740
2.	Jan Seeleman	5	1920	1983	13.	Hans de Lange	3	1693	1724
3.	Jaap Miedema	5	1745	1898	14.	Kees Brouwer	3	1610	1548
4.	Piet Kooiman	5	1885	1921	15.	Leendert Terlouw	3	1476	1449
5.	Henri Krop	4½	1898	1859	16.	Rijn de Jonge	3	1489	1409
6.	Henk van Putten	4½	2107	1832	17.	Pieter Tomassen	2½	1200	1172
7.	Bernard Schelhaas	4½	1771	1837	18.	Simon Nagelmaeker	2½	1083	1114
8.	Henk Schouten	4	1596	1894	19.	Hans Berkheij	2½	915	1064
9.	Arie-Jan Mulder	4	1915	1718	20.	Harry Delemarre	2	1000	974
10.	Bernard Keizer	4	1685	1660	21.	Jan Pieter Boiten	1	1000	533
11.	Ron van Leeuwen	4	1678	1626					

SGA Rapid

– door Dirk Goes –

Amsterdam West had maar liefst 9 teams in de strijd om de SGA-rapidwedstrijden, die traditioneel na afloop van de reguliere competitie worden georganiseerd, en was daarmee hofleverancier. Veel schakers in de strijd, maar prestatief was er weinig reden tot dulle vreugde want de meeste teams kwamen niet door de voorronde heen. Slechts de teams 2 en 5 haalden de finale, waarin ze maar weinig potten konden breken. Nou ja, het gaat natuurlijk ook om het meedoen

Team 2, dat overigens door het schaakleven ging onder de raadselachtige naam N.A.P. + 8m, begon de finale nog wel goed door De Amstel 1 te verslaan, maar daarna waren Chaturanga 1 en Pegatort 1 (een combinatieteam van Zukertort en Pegasus) te sterk. Uiteindelijk een vierde plaats.

Dan deed team 5 het beter. Na overwinningen op De Raadsheer 2 en VAS 6 lonkte de eindzege, maar dan moest er in de laatste wedstrijd wel worden afgerekend met favoriet VAS 5, een team dat bestond uit zwaar getalenteerde kleuters die om de haverklap uit de speeltuin moesten worden geplukt als er weer eens een nieuwe ronde begon. Dat ging mis, en niet zo'n beetje ook: 4-0 voor de *kids*! Voor team 5 zat er daarom niet meer in dan een op zich respectabele tweede plaats.

Team 5 in actie tegen De Raadsheer 2.

Eindstanden

	Hoofdklasse	1e klasse	2e klasse	3e klasse
1.	De Aasgieren 1	Chaturanga 1	VAS 5	Espion 2
2.	VAS 1	Pegatort 1	Amsterdam West 5	De Raadsheer 3
3.	Zukertort/A'veen 1	De Amstel 1	De Raadsheer 2	VAS 8
4.	Caissa 3	N.A.P. + 8m	VAS 6	MSK 1

Individuele scores finales

N.A.P. + 8m				Score	TPR	Amsterdam West 5				Score	TPR
Sven Pronk	2	uit	3		2081	Göksel Basyigit	2	uit	3		1810
Mark Nieuwenbroek	1½	uit	3		1926	Himmet Obut	1½	uit	2		1811
Ansgar Mohnkern	1	uit	3		1769	Casper Hoorn	1	uit	3		1603
Floris Golbach	½	uit	3		1634	Jan Winsemius	½	uit	3		1544
						Mehmet Elliyasa	0	uit	1		1208
5				uit	12	5				uit	12

Individuele scores voorrondes

Amsterdam West 1	Score	TPR
Jeroen Cromsigt	5 uit 9	2153
Frans Schoffelman	1½ uit 9	1901
Wim Helmers	2½ uit 3	2304
Jeroen van den Berg	1½ uit 3	2166
Rob Scheermeijer	1½ uit 3	2146
Sven Pronk	1 uit 3	2065
René Pijlman	1 uit 3	2021
Leo Littel	0 uit 3	1670

14 uit 36

N.A.P. + 8m	Score	TPR
Sven Pronk	4½ uit 9	1879
Mark Nieuwenbroek	3½ uit 9	1714
Gert Jan Goedhart	6 uit 6	2134
Ansgar Mohnkern	5 uit 6	2166
Floris Golbach	3 uit 6	1768

22 uit 36

Amsterdam West 3	Score	TPR
Cees Meiboom	5½ uit 9	2075
René Pijlman	2½ uit 9	1586
Paul Helmer	3½ uit 6	1869
Dirk Goes	3 uit 6	1856
Piet Kooiman	3 uit 3	2271
Marjolein Theunissen	0 uit 3	1484

17½ uit 36

Amsterdam West 4	Score	TPR
Marlo Coolen	4½ uit 9	1739
Frits Veenstra	3½ uit 9	1807
Olivier Hersperger	2 uit 9	1607
Partipan Groen in 't Wout	½ uit 9	1569

10½ uit 36

Amsterdam West 5	Score	TPR
Göksel Basyigit	7½ uit 9	1939
Casper Hoorn	4 uit 9	1663
Rogier Verkaik	1 uit 9	1183
Sander van de Wiel	6 uit 6	2005
Himmet Obut	1½ uit 3	1596

31 uit 56

Amsterdam West 6	Score	TPR
Ernst ter Schegget	6 uit 9	1683
Bert van de Laar	4 uit 9	1577
Bart de Boer	3½ uit 9	1583
Hilbrand Bruinsma	2½ uit 6	1589
Mehmet Elliyasa	1 uit 3	1598

27½ uit 56

Amsterdam West 7	Score	TPR
Maarten Zwartjes	6 uit 9	1388
Bert Dreef	4½ uit 9	1447
Thijs Boon	3 uit 9	1220
Cees Flikweert	½ uit 3	1114
Thijs Loermans	0 uit 3	1058
n.o.	0 uit 3	

14 uit 36

Amsterdam West 8	Score	TPR
Henk van de Berg	3½ uit 9	1341
Maarten Roos	3 uit 9	1293
Karel van Hattum	2½ uit 9	1126
Ralph Sanders	5 uit 6	1471
Rob Thijssing	1 uit 3	1506

15 uit 36

Amsterdam West 9	Score	TPR
Himmet Obut	3 uit 3	1769
Rob Adamson	3 uit 9	1268
Ichelle Dekker	2½ uit 6	1254
Marjolein Aarten	2½ uit 9	1257
Jeroen Fransz	1 uit 9	1047

12 uit 36

Kort nieuws

– door Dirk Goes –

Amsterdam, 5 juni 2017

Het Oosten Toren Open werd, zoals gebruikelijk, gespeeld op Tweede Pinksterdag in de fraaie kantine van roeivereniging Willem III aan de Amstel. Amsterdam West vaardigde 5 man af naar het evenement.

Floris Golbach	4½	uit	7
Ansgar Mohnkern	3½	uit	7
Iwan Bonoo	3½	uit	7
Marlo Coolen	3	uit	7
Milo Broerse	2	uit	7

Het toernooi werd gewonnen door Dimitri Reinderman, Jasel Lopez, Manuel Bosboom en Bart-Piet Mulder. Op grond van weerstandspunten werd Dimitri tot winnaar uitgeroepen. Er waren 65 deelnemers.

Utrecht, 9 tot en met 11 juni 2017

Peter Manuel deed mee aan het sterk bezette Open Kampioenschap van Utrecht. Hij had het zwaar: 1 uit 4 en een TPR van 1747.

Hilversum, 23 tot en met 25 juni 2017

In het HSG Open speelde Sven Pronk vier van de zes ronden mee. Na twee nederlagen op rij moest worden gevreesd voor een ernstige ratingval, maar door winst in de laatste twee rondes wist hij dat tot een minimum te beperken. In de B-groep deed Floris Golbach van zich spreken door met 5 uit 6 op een met drie anderen gedeelde eerste plaats te eindigen. Bravo! Jasper Dekker behaalde in deze groep 3½ punt en Wim van Tuyl 3 punten. In de C-groep deed Ichelle Dekker het prima door met 3 uit 6 op een TPR van 1365 te komen, flink hoger dan haar rating van 1225.

Haarlem, 30 juni tot en met 2 juli 2017

Aan het jaarlijkse NOVA-toernooi werd deelgenomen door 174 schakers, onder wie Bert Dreef en Karel van Hattum. Bert scoorde 2½ uit 6 en Karel 2 uit 6. Beiden bleven daarmee onder hun rating. Floris Golbach deed in de eerste ronde ook mee, maar toen die verloren ging bedacht hij zich ineens dat hij zijn tijd beter kon besteden aan de voorbereiding op een tentamen.

Borne, 7 tot en met 12 augustus

Drie van onze jeugdspelers deden mee aan het Open Nederlands Jeugdkampioenschap. In groep D behaalde David le Cessie een score van 5½ uit 13 en in dezelfde groep ging Mats Waersegers met 4 uit 13 naar huis. Brent Waersegers speelde in groep F, scoorde daar 4½ uit 9, en speelde daarna ook nog in een toernooi waar de groepen F, G en H waren gecombineerd. Dat leverde nog eens 5 punten uit 9 partijen op.

Arnhem, 1 tot en met 3 september

Sven Pronk en Floris Golbach speelden het Open Schaakkampioenschap van Arnhem. Sven scoorde 3 uit 7 bij een TPR van 1987 en incasseerde licht ratingverlies. In de tweede ronde speelde hij tegen toernooiwinnaar Thomas Beerdsen een goede partij die uiteindelijk toch verloren ging. Floris moest het doen met 2½ uit 7, maar omdat die score tegen doorgaans sterkere tegenstanders tot stand kwam kan hij weer wat ELO-puntjes tegemoet zien.

KNSB Ratinglijst per 1 augustus 2017

Op naam

	1 aug. 2017	1 mei 2017	1 febr. 2017	1 nov. 2016	1 aug. 2016
Aarten, Marjolein	1364	1314	1329	1221	1221
Adamson, Rob	1163	1148	1098	1112	1112
Bakali, Abdelilah el	1344	1329	1304	1289	1264
Balhuizen, Hans	1535	1535	1548	1581	1581
Basyigit, Göksel	1617	1649	1674	-	-
Berg, Bas van den	1639	1648	1638	1630	1630
Berg, Henk van de	1438	1398	1376	1373	1373
Berg, Jeroen van den	1989	1996	1998	2037	2037
Berg, Jo van den	1305	1326	1343	1368	1368
Berg, Steef van de	1320	1356	1356	1361	1361
Blok, Gerard	1364	1364	1322	1322	1322
Blokker, Gre	813	814	818	820	820
Boellaard, George	1714	1734	1747	1762	1762
Boer, Bart de	1634	1622	1630	1663	1663
Bonoo, Iwan	1927	1962	1946	1931	1879
Boon, Thijs	1432	1429	1456	1400	1421
Bruinsma, Hilbrand	1624	1613	1588	1586	1586
Coolen, Marlo	1723	1733	1741	1738	1747
Cromsigt, Jeroen	1932	1929	1925	1943	1935
Dekker, Erik	1867	1862	1862	1843	1843
Dekker, Ichelle	1390	1225	1249	-	-
Dekker, Jasper	1819	1639	1573	1660	1639
Dreef, Bert	1480	1526	1428	1470	1470
Eisses, Job	1319	1316	1310	1298	1298
Elliyasa, Mehmet	1807	1767	1707	1687	1687
Flikweert, Cees	1528	1521	1519	1551	1551
Fransz, Jeroen	1095	1077	1105	1146	1146
Gerritsen, Andy	1828	1818	1804	1806	1806
Goedhart, Gert-Jan	1888	1891	1872	1853	1853
Goes, Dirk	1886	1842	1847	1829	1829
Golbach, Floris	1883	1892	1830	1830	1891
Groen in 't Wout, Partipan	1704	1718	1769	1788	1788
Groen, Cor	1828	1831	1843	1805	1805
Grondsma, Mark	2045	2045	2045	2070	2070
Haastere, Rob van	1765	1754	1764	1755	1755
Hattum, Karel van	1254	1255	1231	1188	1188
Heer, Jan de	1641	1639	1677	1659	1659
Heijnis, Kees	1485	1488	1498	1527	1527
Helmer, Paul	1860	1847	1835	1809	1809
Helmerts, Wim	2025	2027	2066	2072	2063
Hersperger, Olivier	1756	1756	1768	1788	1788
Hillebrandt, Remco	2020	2025	2042	2041	2024
Hoorn, Casper	1660	1626	1636	1735	1735
Hufener, Thomas	1910	1849	1814	1879	1879
Jaarsveld, Jos	1343	1343	1328	1286	1286
Jongh, Benno de	1936	1987	1954	1811	1808
Kelch, Henk	1594	1594	1594	1609	1609
Kemper, Ger	1653	1637	1603	1612	1608
Kersbergen, Ronald	1573	1561	1557	1560	1560
Kingma, Nanne	1423	1428	1422	1399	1399
Klein, Ron	1965	1982	1979	1970	1981
Kooiker, Jos	1869	1869	1881	1873	1873

	1 aug. 2017	1 mei 2017	1 febr. 2017	1 nov. 2016	1 aug. 2016
Kooiman, Piet	1891	1885	1895	1952	1952
Kooiman, Tobi	2074	2054	2054	2052	2090
Kotmans, Rob	1914	1901	1894	1837	1837
Laar, Bert van de	1602	1588	1576	1562	1562
Lieverlooy, Marcel van	1563	1550	1558	1560	1560
Lingbeek, Olivier	1466	1463	1451	1422	1412
Littel, Leo	1875	1965	1973	1949	1920
Loermans, Thijs	1532	1543	1520	1485	1485
Looijen, Jan	1280	1321	1376	1422	1422
Lubbers, Johan	2030	2037	2047	2044	2044
Manuel, Peter	1967	1997	2003	1910	1910
Marcus, André	1478	1464	1470	1503	1503
Mercks, Marcella	843	843	844	827	827
Meuwissen, Marc	1835	1831	1811	1814	1814
Mohnkern, Ansgar	1941	1941	1949	1920	1861
Muller, Stephan	1773	1773	1782	1782	1782
Nagel, Yvette	1931	1922	1929	1921	1947
Nieuwenbroek, Mark	1897	1886	1896	1897	1897
Obut, Himmet	1690	1726	1721	1707	1707
Pavordt, Frank van de	1795	1813	1801	1759	1753
Peereboom, Michiel	1617	1617	1617	1617	1617
Pieterman, Gerald van de	1553	1571	1580	1582	1582
Pijlman, René	1886	1892	1879	1768	1797
Pronk, Sven	2056	2046	2053	2016	2017
Roos, Maarten	1460	1425	1412	1380	1380
Rozeboom, Bart	904	889	873	907	907
Sanders, Ralph	1315	1285	1172	1146	1146
Scheermeijer, Paul	1921	1913	1908	1898	1909
Scheermeijer, Rob	1877	1890	1905	1887	1887
Schegget, Ernst ter	1527	1527	1513	1524	1524
Schelhaas, David	1838	1837	1809	1791	1791
Schoffemeer, Frans	2038	2055	2081	2085	2076
Schuur, Jan	1951	1961	1985	1961	1961
Segers, Ron	1377	1377	1377	1377	1377
Spanjersberg, Hans	1597	1616	1621	1610	1610
Streef, Jan Pieter	1655	1657	1659	1660	1660
Tadrous, George	1358	1366	1410	1433	1453
Theunissen, Marjolein	1782	1773	1765	1768	1768
Thijssing, Rob	1596	1590	1542	1566	1566
Tieleman, Wouter	1630	1625	1609	1564	1564
Tulleken, Herbert	1543	1542	1578	1569	1569
Tuyl, Wim van	1808	1814	1826	1858	1858
Veenstra, Frits	1671	1702	1697	1696	1748
Venema, Pieter	1520	1520	1520	1478	1478
Verkaik, Rogier	1659	1703	-	-	-
Visser, Tom	1779	1780	1765	1780	1780
Visser, Willem	1364	1357	1374	1382	1382
Vries, Silvia de	1268	1268	1268	1268	1268
Walraven, Arie van	1622	1611	1615	1602	1602
Warmerdam, Jan	1131	1123	1086	1086	1086
Wiel, Sander van de	1608	1639	1646	1647	1647
Wilde, Jan de	1199	1177	1177	1186	1186
Winsemius, Jan	1880	1857	1860	1859	1859
Wolgen, Remco	1693	1693	1693	1693	1693
Zwartjes, Maarten	1368	1368	1385	1361	1361

Op sterkte

Kooiman, Tobi	2074	Tuyl, Wim van	1808	Loermans, Thijs	1532
Pronk, Sven	2056	Elliyasa, Mehmet	1807	Flikweert, Cees	1528
Grondsma, Mark	2045	Pavoorde, Frank van de	1795	Schegget, Ernst ter	1527
Schoffelman, Frans	2038	Theunissen, Marjolein	1782	Venema, Pieter	1520
Lubbers, Johan	2030	Visser, Tom	1779	Heijnis, Kees	1485
Helmers, Wim	2025	Muller, Stephan	1773	Dreef, Bert	1480
Hillebrandt, Remco	2020	Haastere, Rob van	1765	Marcus, André	1478
Berg, Jeroen van den	1989	Hersperger, Olivier	1756	Lingbeek, Olivier	1466
Manuel, Peter	1967	Coolen, Marlo	1723	Roos, Maarten	1460
Klein, Ron	1965	Boellaard, George	1714	Berg, Henk van de	1438
Schuur, Jan	1951	Groen in 't Wout, Partipan	1704	Boon, Thijs	1432
Mohnkern, Ansgar	1941	Wolgen, Remco	1693	Kingma, Nanne	1423
Jongh, Benno de	1936	Obut, Himmet	1690	Dekker, Ichelle	1390
Cromsigt, Jeroen	1932	Veenstra, Frits	1671	Segers, Ron	1377
Nagel, Yvette	1931	Hoorn, Casper	1660	Zwartjes, Maarten	1368
Bonoo, Iwan	1927	Verkaik, Rogier	1659	Aarten, Marjolein	1364
Scheermeijer, Paul	1921	Streuf, Jan Pieter	1655	Blok, Gerard	1364
Kotmans, Rob	1914	Kemper, Ger	1653	Visser, Willem	1364
Hufener, Thomas	1910	Heer, Jan de	1641	Tadrous, George	1358
Nieuwenbroek, Mark	1897	Berg, Bas van den	1639	Bakali, Abdelilah el	1344
Kooiman, Piet	1891	Boer, Bart de	1634	Jaarsveld, Jos	1343
Goedhart, Gert-Jan	1888	Tieleman, Wouter	1630	Berg, Steef van de	1320
Goes, Dirk	1886	Bruinsma, Hilbrand	1624	Eisses, Job	1319
Pijlman, René	1886	Walraven, Arie van	1622	Sanders, Ralph	1315
Golbach, Floris	1883	Basyigit, Göksel	1617	Berg, Jo van den	1305
Winsemius, Jan	1880	Peereboom, Michiel	1617	Looijen, Jan	1280
Scheermeijer, Rob	1877	Wiel, Sander van de	1608	Vries, Silvia de	1268
Littel, Leo	1875	Laar, Bert van de	1602	Hattum, Karel van	1254
Kooiker, Jos	1869	Spanjersberg, Hans	1597	Wilde, Jan de	1199
Dekker, Erik	1867	Thijssing, Rob	1596	Adamson, Rob	1163
Helmer, Paul	1860	Kelch, Henk	1594	Warmerdam, Jan	1131
Schelhaas, David	1838	Kersbergen, Ronald	1573	Fransz, Jeroen	1095
Meuwissen, Marc	1835	Lieverlooy, Marcel van	1563	Rozeboom, Bart	904
Gerritsen, Andy	1828	Pieterman, Gerald van de	1553	Mercks, Marcella	843
Groen, Cor	1828	Tulleken, Herbert	1543	Blokker, Gre	813
Dekker, Jasper	1819	Balhuizen, Hans	1535		

FIDE Ratinglijst per 1 september 2017

Op naam

Aarten, Marjolein	1562	Hersperger, Olivier	1798	Mohnkern, Ansgar	1942
Berg, Jeroen van den	2009	Hillebrandt, Remco	1980	Nagel, Yvette	1983
Bonoo, Iwan	1918	Hufener, Thomas	1935	Peereboom, Michiel	1731
Coolen, Marlo	1794	Jongh, Benno de	1911	Pijlman, René	1905
Cromsigt, Jeroen	1943	Klein, Ron	2033	Pronk, Sven	2019
Dekker, Jasper	1700	Kooiman, Piet	1943	Scheermeijer, Rob	1879
Dreef, Bert	1580	Kooiman, Tobi	2077	Schoffelman, Frans	2064
Goes, Dirk	1905	Kotmans, Rob	2044	Spanjersberg, Hans	1635
Golbach, Floris	1923	Laar, Bert van de	1667	Tieleman, Wouter	1760
Groen, Cor	1851	Littel, Leo	1969	Tuyl, Wim van	1880
Grondsma, Mark	2075	Lubbers, Johan	2056	Veenstra, Frits	1826
Hattum, Karel van	1389	Manuel, Peter	2028	Winsemius, Jan	1874
Helmers, Wim	2097	Meuwissen, Marc	1880		

Op sterkte

Helmers, Wim	2097	Cromsigt, Jeroen	1943	Groen, Cor	1851
Kooiman, Tobí	2077	Kooiman, Piet	1943	Veenstra, Frits	1826
Grondsma, Mark	2075	Mohnkern, Ansgar	1942	Hersperger, Olivier	1798
Schoffelman, Frans	2064	Hufener, Thomas	1935	Coolen, Marlo	1794
Lubbers, Johan	2056	Golbach, Floris	1923	Tieleman, Wouter	1760
Kotmans, Rob	2044	Bonoo, Iwan	1918	Peereboom, Michiel	1731
Klein, Ron	2033	Jongh, Benno de	1911	Dekker, Jasper	1700
Manuel, Peter	2028	Goes, Dirk	1905	Laar, Bert van de	1667
Pronk, Sven	2019	Pijlman, René	1905	Spanjersberg, Hans	1635
Berg, Jeroen van den	2009	Meuwissen, Marc	1880	Dreef, Bert	1580
Nagel, Yvette	1983	Tuyl, Wim van	1880	Aarten, Marjolein	1562
Hillebrandt, Remco	1980	Scheermeijer, Rob	1879	Hattum, Karel van	1389
Littel, Leo	1969	Winsemius, Jan	1874		

Een jonge schaakmeester vroeg eens aan een collega: "Wat denk je, is schaken kunst, een sport, of tijdverspilling?" "Dat hangt af" luidde het antwoord, "van wie er speelt. Als Kasparov speelt is het kunst, als ik schaak is het sport, en als jij schaakt is het tijdverspilling!"

Het Nederlands Kampioenschap schaken

– door Dirk Goes –

In 1909 werd in Leiden het eerste officiële Nederlands Kampioenschap schaken betwist, met Adolf Olland uit Utrecht als winnaar. Je zou verwachten dat er vanaf dat moment elk jaar zou worden gespeeld, maar dat was toch bepaald niet het geval. Lange tijd zat er geen enkele regelmaat in (soms enkele jaren achter elkaar, dan weer jarenlang niet), en pas sinds 1969 wordt het evenement elk jaar georganiseerd. Meestal in de wat grotere steden (18x Leeuwarden, 13x Amsterdam, 6x Rotterdam, 6x Den Haag, 4x Eindhoven), maar ook weleens in wat kleinere agglomeraties als Zierikzee (1967), Drachten (1982), Haaksbergen (2009) en Boxtel (2011).

Sinds 2012 is de organisatie van het Nederlands Kampioenschap in handen van het illustere duo Tom Bottema en Paul Rump, die het toernooi naar Amsterdam haalden. Het eerste jaar meeliftend met het Science Park-toernooi, daarna in het Manor Hotel aan de Linnaeusstraat, later in het Tropictheater, en dit jaar is het circus neergestreken in cultureel centrum 'De Tolhuistuin' in Amsterdam Noord, gelegen pal naast het EYE Filmmuseum.

Op maandag 26 juni jl. werd de eerste ronde van het NK gespeeld, en het leek mij een aardig idee om die bij te wonen, te meer omdat die dag ook het NK voor Pastores werd gespeeld. Een mooie gelegenheid om ter plekke *local hero* Piet Kooiman moreel te ondersteunen. Met de tram naar Centraal, doorlopen naar de achterkant van het station, en vervolgens stap je op een door het GVB gefaciliteerde pont, die je gratis en voor niks overzet, reistijd circa 1½ minuut. Dat was voor mij een nieuwe ervaring, leuk om eens mee te maken, al dacht ik bij het opstappen wel even aan het schone lied *Heen en Weer* van de ongeëvenaarde drs. P.:

(Heen en weer, heen en weer)

De boot is vol!

(Heen en weer, heen en weer)

Ik zeg: de boot is vol!

(Heen en weer, heen en weer)

Stap niet in de boot, hij is vol!

(Heen en weer, heen en weer)

Blijf aan de wal meneer, u ziet toch dat de boot vol is!

(Heen en weer, heen en weer)

Toe nou mensen, kom toch niet in deze volle boot!

(Heen en weer, heen en weer)

Ga nou weg mensen, dat loopt nog verkeerd af!

(Heen en weer, heen en weer)

Wees nou verstandig mensen!

(Gegil, klotsend water)

Maar gelukkig, anders dan in het lied ging ditmaal alles goed, en zonder kleerscheuren bereikten wij de overkant.

Het Centraal Station, gezien vanaf de noordoever. Er is alweer een pontje onderweg

Toen ik vanaf de aanlegkade kwam aangewandeld was Piet nog bezig met zijn partij uit de vierde ronde tegen Jan Seeleman. Ondanks een pion meer niet te winnen, remise dus. Op dat moment had Piet 3 uit 4 en leek er nog van alles mogelijk, maar toen hij in de vijfde ronde struikelde over het uitgestoken been van Jaap Miedema kwam er een abrupt einde aan alle illusies. Winst in de laatste twee ronden zorgde nog voor een totaal van 5 uit 7 en een vierde plaats. Piet was er maar matig tevreden mee, bromde wat in zijn baard, en overdacht stilletjes zijn zonden.

Helpers weg, vierde ronde: Piet in actie tegen Jan Seeleman. Deze partij zou in remise eindigen.

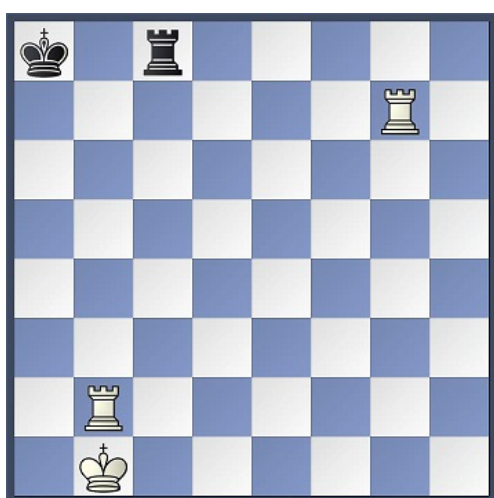
Inmiddels had ik de locatie verkend. De Tolhuistuin bleek een hippe tent waar alleen het vrouwelijk barpersoneel geen baard droeg, en waar – *o tempora o mores!* – betalen met cash geld als *not done* werd beschouwd. Barkeeper: “Dat is zoooo jaren ’50!”. Dat mag dan zo zijn, maar ik kom nu eenmaal uit die tijd, en ik ben nogal gehecht aan het betalen met cash geld. Dat heeft als voordeel dat je meteen ziet wat je kwijt bent (of, anders gezegd: wat je nog over hebt), terwijl je bij be-

taling met plastic veel meer uitgeeft dan je eigenlijk van plan was omdat het net lijkt of je de biertjes gratis meekrijgt en pas later de volle omvang van wat je hebt aangericht zichtbaar wordt. Toegegeven, ik ben natuurlijk een ouderwetse zekerd, maar mijns inziens is geld een wettig betaalmiddel, en wat mij betreft is elke horecaonderneming verplicht mij in de gelegenheid te stellen om daarmee mijn barschulden te voldoen. Het wordt de hoogste tijd dat de rijdende rechter zich daar eens over uitsprekt ("Dat is mijn uitspraak en daar zult u het mee moeten doen").

Maar goed, verder niets dan lof over de nieuwe locatie. Ruime commentaar ruimte, propere toiletten en een mooie speelzaal, prima. Ik besluit met het uitspreken van de wens dat het Nederlands Kampioenschap nog lang voor Amsterdam behouden mag blijven!

De Tolhuistuin.

Opgave: wit wint

De schoonheid van het spel

In nevenstaande studie uit 1889 van de Duitser Bernhard Horwitz is zwart aan zet. Hij grijpt zijn beste kans:

1. Tc1+!; 2. Ka2

Na 2. Kxc1 is het pat!

2. Ta1+; 3. Kb3 Ta3+; 4. Kc2 Tc3+

Ja ja, die dolle torens zijn irritant. Toch is de oplossing vrij elementair: wit loopt met de koning naar het snijpunt van de twee torens, in dit geval g2. Kijk maar:

5. Kd2 Td3+; 6. Ke2 Te3+; 7. Kf2 Tf3+; 8. Kg2

En het spel is uit. Op 8. Tg3+ slaat wit met de g-toren en op 8. Tf2+ met de b-toren, waarmee in beide gevallen het pat is opgeheven.

25 vragen aan Ruud Mercks!

Geboren?

Jazeker, op 25 april 1955 in Amsterdam West. Ik blijf dus thuiskomen.

Van wie heb je schaken geleerd? Hoe oud was je toen?

Ik was 12 jaar en ging met mijn buurjongen Alex Haarmeijer een keer mee naar Het Probleem. Hij heeft me toen geleerd hoe het bord en stukken opgesteld moesten worden. Een ouder lid, George van Lingen, heeft mij wat verder gebracht. Uiteindelijk is hier in 1973 onze jeugdafdeling uit voortgekomen.

Wat is je beste karaktereigenschap?

Oei, lastig om over jezelf te zeggen. Ik begrijp niet dat mensen iets doen om een ander te kwetsen, dus dat zal ik niet doen. En mocht dat per ongeluk toch gebeuren, dan schrik ik hiervan zelf nog het meest. Is dat een karaktereigenschap?

En je slechtste?

Als ik boos ben, moet ik oppassen dat ik niet onredelijk word.

Beste film?

Ik ben niet zo'n filmfanaat, maar *Soldaat van Oranje* deed me wel wat.

Favoriete acteur?

Heb ik niet echt. Het aardige is dat Bert van de Laar het laatst over Samuel L. Jackson had. Die speelt in de zojuist uitgekomen film *The Hitmans Bodyguard*, die voor een groot deel in Amsterdam is opgenomen. Ik was betrokken bij stunts met trams en heb hem hierbij ontmoet. Hij was helemaal niet aardig, in tegenstelling tot de stuntman. Was wel een hele ervaring.

Favoriete actrice?

Vroeger Monique van de Ven, maar ik twijfel nu of dat om acteertalent ging.

Favoriete schrijver?

Grappig dat ik hier nu weer Bert van de Laar aanhaal. Hoewel wij totaal verschillend zijn, is Karin Slaughter onze favoriete schrijfster.

Favoriete schilder of kunstenaar?

Moderne kunst begrijp ik meestal niet, dus ik ga voor Rembrandt, Vermeer e.d.

Wie is je favoriete schaker aller tijden?

Max Euwe. Een gentleman en groot voorbeeld voor velen. Ik vergeet nooit dat hij halverwege de jaren '70 in de RAI tijdens het toenmalige IBM-toernooi een blik op mijn partij wierp.

Voor welk TV-programma blijf je thuis?

Voor Ajax en Oranje, maar dat wordt wel steeds minder.

Hoeveel uur per week besteed je gemiddeld aan schaakstudie?

Niet te tellen.

Op welke partij stem je?

Van huis uit was dat altijd PvdA. Het wordt steeds moeilijker om een keuze te maken, maar ik houd rekening met mensen die minder geluk in het leven hebben, dus stem ik op een partij waarvan ik denk dat ze hier wat aan willen doen.

Naar welke muziek luister je het liefst?

Dat is heel divers, maar ik heb vaak moeite om de tekst te verstaan, en dat vind ik jammer. Vroeger vond ik bijna alles van Robert Long mooi. Vorig jaar ben ik naar een theatervoorstelling over Robert Long geweest en ik kon letterlijk alle liedjes meezingen. Niet iets om trots op te zijn, maar wel leuk.

Wat is je favoriete sport naast schaken?

Voetbal en tegenwoordig Formule 1. Tja, Max hè

Welke hobby's beoefen je in je vrije tijd?

Wandelen, sport kijken, relaxen met een sigaartje en genieten als de zon schijnt. Dit schrijf ik terwijl de regen met bakken uit de hemel valt en mijn vakantie zojuist begonnen is ☺.

Welke krant lees je serieus?

Ik heb decennia lang Het Parool gelezen. Omdat ik meer dan 25 jaar schaakuitslagen heb verzorgd, had ik een relatieabonnement. Die is onlangs beëindigd, en eigenlijk mis ik alleen de zaterdagkrant.

Op welke leeftijd speelde je je eerste serieuze partij?

Toen ik een jaar of 13 was.

Wat is het beste toernooiresultaat dat je ooit hebt geboekt?

Het is algemeen bekend dat ik geen (echte) schaker meer ben, dus dat is lang geleden. In de jaren '70 een gedeelde tweede plaats in een tienkamp van het toenmalige IBM-toernooi. Alhoewel ik niet zeker meer ben van de naam van dat toernooi, omdat dit door sponsorwisseling nogal eens wijzigde. En soms in Gent een leuke partij gespeeld.

Bij wie zou je graag vergif in de thee willen doen?

Bij niemand! Of toch.... bij degenen die bewust voor vernietiging van mens, dier en aarde verantwoordelijk zijn.

Ben je gelovig c.q. bijgelovig?

Van huis uit ben ik niet gelovig of bijgelovig, al kan ik een waslijst opnoemen van gebeurtenissen die geen toeval meer kunnen zijn.

Wat is je favoriete vakantieland?

Tot voor kort Turkije, maar ik kan me uitstekend vermaken bij mooi weer in eigen land. En Gent is zo'n beetje mijn tweede stad geworden.

Wat eet je het liefst?

Chinees of Indisch.

Wat drink je het liefst?

Ligt aan het moment van de dag, maar een witbier, door ondeskundigen "meisjesbier" genoemd, gaat er doorgaans wel in.

Wat mis je op de club?

Snik.... een gezellige bar, zoals in onze voormalige locaties De Zuidpool en het Woestduincentrum.

De zaak van de vermiste zwarte dame

– door Dirk Goes –

De strijd om het Canadees Kampioenschap 2017 kende onlangs een spectaculaire ontknoping. Bator Sambuev en Nikolay Noritsyn (beiden ex-Russen) eindigden op een gedeelde eerste plaats met 8 uit 9, waarna een tiebreak werd gespeeld. Eerst vier partijen van 15 minuten + 10 seconden increment, dat eindigde in 2-2, en vervolgens werden er twee vluggertjes van 5 minuten + 3 seconden increment gespeeld. Het eerste vluggertje eindigde in remise, de tweede werd gewonnen door Sambuev, die daarmee de nieuwe kampioen was.

De manier waarop Sambuev dat laatste vluggertje won was echter niet vrij van controverse. Op het volgende Youtube-filmpje ziet u de heren in actie tijdens de bewuste partij:

<https://www.youtube.com/watch?v=qBNEcRgHkvE>

Spoel even door naar 08.31, het moment waarop de dames worden geruild. Noritsyn (zwart) zet de witte dame naast zich op tafel, zoals te doen gebruikelijk, Sambuev echter verbergt de zwarte dame in zijn hand (!). Spoel nu verder naar 14.20. Noritsyn speelt d2-d1 en zoekt naar een dame, kan die niet vinden (geen wonder, die heeft Sambuev in zijn hand), pakt een toren en zet die op zijn kop. Op dat moment grijpt de scheidsrechter in, want volgens de huidige FIDE-regels is een toren een toren, ook als die op zijn kop staat en als dame is bedoeld. Sambuev maakt van de commotie gebruik om op slinkse wijze de zwarte dame naast zich op tafel te plaatsen.

De vraag is natuurlijk of Sambuev bewust de zwarte dame verborgen hield of dat hij er alleen maar gedachteloos mee zat te spelen, zoals wel meer schakers doen. Zelf verklaarde hij het volgende:

"I didn't know that I was holding a queen in my hand. There were some pieces but I was focused on the game and had no idea what exactly was there. I learned there was a queen only from the video."

Hmmm, gevalletje vermoorde onschuld, ik denk er het mijne van En trouwens, de rol van de scheidsrechters was ook niet zo fris. Vanzelfsprekend hadden er extra dames naast het bord moeten staan, zeker bij een zo belangrijke partij.

Anyway, de partij werd vervolgd met een zwarte toren op d1. Noritsyn verloor de partij en diende een protest in bij de protestcommissie van de Canadese Schaakbond. Die verklaarde zijn klacht ongegrond. Had hij maar beter moeten opletten

Genderneutraal taalgebruik in de Amsterdamse schaaksport

– door Renate Boogvrouw –

Beste schakers,

Zoals u weet voert de gemeente Amsterdam een actief beleid om ons taalgebruik genderneutraal te maken. U heeft daar ongetwijfeld over gelezen in Het Parool. Dit beleid gaat binnen onze gemeentegrenzen ook gevolgen hebben voor de schaaksport.

De koning zal voortaan 'Schaakhoofd' heten, naar analogie van de genderneutrale aanduiding staatshoofd. In de notatie wordt voor dit stuk de letter 'S' gebruikt. Waar u nu spreekt van dame of koningin, zal voortaan worden gesproken van de 'Máximaal', in notatie aangeduid met de hoofdletter 'M'. Deze aanduiding verwijst niet alleen naar de ruime mogelijkheden van dit krachtige schaakstuk, maar is tevens een kwinkslag jegens Koningin Máxima. Het Schaakhoofd en de Máximaal beginnen de partij zoals te doen gebruikelijk op de velden e1/d1 respectievelijk e8/d8. Aan de loop van deze stukken verandert niets.

De koningsvleugel zal voortaan bekend staan als stuurbord, de damevleugel als bakbord. Dit uiteraard naar analogie van de nautische begrippen stuurboord en bakboord. Wij realiseren ons dat deze begrippen zijn gekozen vanuit het perspectief van de witspeler, maar zijn van oordeel dat genderneutraliteit moet prevaleren boven kleurneutraliteit. Dit beleid kan in de toekomst wijzigen.

De opening Koningsgambiet zal het Schaakhoofdgambiet worden genoemd. Het Damegambiet – Aangenomen of Orthodox Geweigerd – zal worden aangeduid als Máximaalgambiet.

Wij zijn in overleg met de KNSB om het NK Schaken voor Dames, dat de afgelopen jaren in Amsterdam plaatsvond, toegankelijk te maken voor transvrouwen, alsmede voor schakers met een geslachtsidentiteitsstoornis.

Het gemeentebestuur is zeer verheugd dat in vooroverleg met uw bestuurslid Jan Winsemius de toezegging is gedaan de uitroep van malheur “Kut!” in de analyseruimte van uw club te vervangen door “Onderkantje!”. Het is niet onze woordkeuze (wij dachten aan “Geslachtsdeel!”), maar we appreciëren de bottom-up input vanuit de Amsterdammers en zullen deze overnemen in de beleidsnotitie Genderneutraliteit in Sportclubs, die u weldra tegemoet kunt zien.

Tot slot kondig ik aan dat de officiële Amsterdamse vertaling van de Officiële Nederlandse vertaling van de FIDE-Regels voor het Schaakspel spoedig zal verschijnen.

Rest mij u veel plezier te wensen bij de beoefening van de schaaksport.

“Ik mag dan wel blond zijn, maar ik heb theoretische natuurkunde én filosofie gestudeerd en heb dus een brede interesse in alles in het heelal en daarbuiten. Je kunt het zo gek niet bedenken, of ik wil weten hoe ik het kan doen.”

Renate Boogvrouw adviseert het gemeentebestuur inzake sport- en genderaangelegenheden.

DE \ SPEELD

Uw Vaste Prik voor Betrouwbaar Nieuws

Dames en heren twijfelen over identiteit na wijziging aanspreekvorm

“Ik dacht altijd dat ik een heer was, maar nu weet ik het niet meer zeker”

28 juli 2017 door Rudolf Julius

Het zijn lastige tijden voor dames en heren. Na de gemeente Amsterdam heeft nu ook de NS besloten om de aanspreekvorm te veranderen. Dames en heren worden dus niet meer als zodanig aangesproken, maar als ‘reizigers’, ‘aanwezigen’ of ‘mensen’. Ze raken daardoor ontzettend in de war.

Heer Erwin Goderie (26) is weer gaan twijfelen over zijn identiteit: “Ik dacht altijd dat ik een heer was, maar nu weet ik het niet meer zeker. Blijkbaar ziet de maatschappij mij vooral als reiziger, of erger nog, als mens. Daardoor zit ik zelf ook weer in de knoop. Mensen die geen dame of heer zijn snappen misschien niet waar ik me druk om maak, maar zij hebben makkelijk praten.”

Dame Mariska van der Vliet (44) heeft hetzelfde probleem: “Het heeft me heel veel moeite gekost om echt te geloven dat ik een dame ben. Maar ik heb wel nog steeds die bevestiging nodig. Het is verschrikkelijk moeilijk om zo onzeker te zijn over wie je bent. Ik vind het heel verdrietig dat met de gevoelens van dames en heren geen rekening wordt gehouden.”

Reiziger Robin Comijn (38) is juist verheugd over het aanpassen van de aanspreekvorm: “Diep van binnen heb ik me altijd al een reiziger gevoeld.”

Een halve eeuw lief en leed, maar fantastisch!

– door Ruud Mercks –

De zomerse clubavond van 20 juli 2017 was voor mij een heel bijzondere. De dag begon in Gent, waar we in hoosbuien afscheid namen van een alweer geslaagd toernooi, en niet te vergeten de Gentse feesten. De terugreis naar Amsterdam verliep al anders, want in plaats van de Flixbus in de avond werd het rond het middaguur meerijden met onze voorzitter Paul. Hij had 'plotseling' twee plaatsen vrij, en dat scheelde Marcella en ik weer sjouwen met onze koffers naar station Dampoort. In dank aanvaard, en in de middag alweer terug in Amsterdam. Vroeg genoeg waardoor Marcella zei "Tot vanavond op de club". Na een vermoeiend weekje Gent niet vanzelfsprekend, maar we hadden nog tijd, en bovendien had Marcella het toernooiboek uit Gent meegenomen voor Remco Hillebrandt.

Ik vond het best. Nog even samen nagenieten van het weekje Gent is altijd leuk. Ondanks aandringen van Marcella vond ik omkleden voor een doorgaans zomerse clubavond niet nodig, zodat ik mij in mijn dagelijkse kloffie met de vertrouwde tramlijn 12 richting club begaf. Daar aangekomen viel de duisternis op, en een half gesloten deur. Daar kwam onze redacteur en fotograaf Dirk Goes doorheen lopen en hij schudde mij de hand met "Laat me de eerste zijn". Hij zal mijn verbaasde gezicht hebben gezien, en toen ik langs hem heen het scherm met foto's uit het verleden zag werd het voor mij duidelijk. De club had een verrassingsreceptie voor mij georganiseerd! Veel grootser dan ik ooit had durven dromen! Natuurlijk wist ik dat ik 50 jaar lid was, en ik had het er zelfs met Paul in Gent nog over gehad. Ik overwoog om een rondje te geven, of wat lekkers, misschien op de Algemene Ledenvergadering omdat er dan wat meer mensen zijn. Dat ik de regie al heel lang niet meer in eigen hand heb, blijkt uit deze clubavond.

De avond is als een roes aan me voorbij gegaan en ik was zelfs te verbouwereerd om foto's te maken. Ik ben dus aangewezen op herinneringen, maar ik zal hierbij ongetwijfeld wat tegenwerking hebben van een gemeenschappelijke Belgische vriend, 'Hoegaarden' genaamd. Voor mij dus lastig om iedereen persoonlijk te bedanken zonder iemand te vergeten.

Toch voor mij een aantal hoogtepunten: Cor Schoenmaker, met wie ik zoveel schitterende jaren met jeugd en horeca heb meegemaakt, Cor Groenestein, helemaal uit Voorthuizen gekomen, Henk van de Schouw, Monique van de Griendt en heel veel clubvrienden, met voor mij heel bijzonder de met zijn gezondheid kwakkelende Henk Kelch en zijn vrouw Gerda. En mijn complete gezin met Marcella, Danny (oud-lid) en Patrick. En, niet te vergeten, de kaart die Rob Scheermeijer had meegekregen van mijn vriend André Winter, die om gezondheidsredenen niet aanwezig kon zijn.

Het werd een geweldige avond met hapjes, drankjes, diashow, mooie woorden, leuke herinneringen, gouden speld van de KNSB, en van de club een herinneringsstaander met tekst en foto. Ik ben eenieder die aanwezig was bijzonder dankbaar, met name het bestuur, dat deze onvergetelijke avond heeft mogelijk gemaakt. Ik denk, buiten mijn kinderen en kleindochter, het mooiste geschenk dat ik ooit heb gekregen!!

Na mijn clubjubileum wil ik mijn 50 jaar even in vogelvlucht doornemen. Wees niet bang, ik doe dit uit mijn hoofd, zittend op de bank op mijn laptop, met op de achtergrond de slotetappe van de Tour de France. Ik ga dus niet wroeten in archieven, maar schrijf gewoon wat er in me opkomt. Jaartallen en data zijn dus bij benadering.

Behalve donderdag 20 juni 1967. Mijn jeugdvriend Alex Haarmeijer was lid van Het Probleem. Hij was een niet onverdienstelijk schaker en behoorde al op jonge leeftijd tot de clubtop. Zelf wist ik niet eens wat schaken was. Op 20 juni 1967 ging ik een keertje met hem mee naar het toenmalige clubgebouw Marco Polo, en daar leerde ik de naam van de stukken en hoe deze op het bord gezet moesten worden. Dit alles ging gepaard met een luide knal omdat ik ongeduldig en wippend op een houten stoel onderuit ging. Tientallen oudere heren en enkele dames schrokken van hun partij op en vonden het wel leuk, die twee jochies in een gezelschap dat je nu een bejaardenclub zou noemen. Zo ben ik jarenlang het jongste lid van de vereniging gebleven. Dat was geen verdienste, er bestond nog geen jeugdschaken.

Nog steeds ben ik er trots op om als 17-jarige in 1972 aan de wieg te hebben mogen staan van onze inmiddels befaamde jeugdafdeling. Vele vergaderingen (voor mij de eersten in mijn leven) met George van Ling, Anton Kiburg en Bertus van der Baan gingen hieraan vooraf. De twee eerstgenoemden gingen de scholen langs, en het plan begon steeds meer vorm te krijgen. Uiteindelijk ging onze jeugdafdeling op maandag 10 januari 1973 van start. Het werd direct een geweldig succes, waardoor we ons in het seizoen 1973-1974 met onze jeugdafdeling inschreven bij de SGA. Met fantastische resultaten, in 1976 werden we al kampioen van Nederland tot 13 jaar!

1973, een mooi jaar, met niet alleen de start van onze jeugdafdeling en mijn eerste organisatorische bijdragen aan onze club, maar ook het jaar dat ik Marcella leerde kennen. Marcella heeft in de beginjaren ook van alles voor onze jeugdafdeling gedaan, van lesgeven tot interne competitie. Nu, 44 jaar later, kent iedereen haar als de actieve schaker van de familie Mercks.

Mijn schaakcarrière mag geen naam hebben. Toegegeven, ik heb ooit serieus geschaakt (was de laatste algehele kampioen (1972/1973?), speelde niet onverdienstelijk extern en toernooien als IBM, en later in Gent. Dat ik geen rating heb zegt genoeg. Ik ben eerder clubmens dan schaker. Ik kan genieten van het kijken naar ons mooie spel, maar nog meer naar hoe ons clubleven verloopt.

Voor mij voelt het echt als een clubfamilie met alle hoogte- en dieptepunten die bij een familie horen. Feesten als daar aanleiding toe is, en het delen van verdriet bij droevige gebeurtenissen zoals het overlijden van Hugo de Jonge en onlangs Greet Winter.

Ik heb heel wat meegemaakt in die 50 jaar, veel kampioenschappen met de club, veel jubilea, meerdere bestuursfuncties, zowel binnen de club als bij de SGA, fantastische clubgebouwen als De Zuidpool en het Woestduincentrum, en nu de prima locatie aan het Bilderdijkpark, en niet te vergeten al die geweldige clubmensen, want zonder hen was er nu geen club geweest. Ik kan niet vaak genoeg benadrukken dat ik dankbaar ben voor de afgelopen 50 jaar en de immer grote inzet van al onze vrijwilligers, zowel bij de jeugd als bij de senioren. Ik hoop dat er nog vele jubilea mogen volgen!

40^e Open Gent

– door Paul Scheermeijer –

Met een kleine afvaardiging van de club hebben we Gent wederom geteisterd. De noodzakelijke mix van schaken, eten en feestvieren staat de nachtrust menigmaal in de weg. Gelukkig geldt dat ook voor sommige tegenstanders! Een kleine impressie.

Frans mag in de tweede ronde een ons bekende GM achter de touwtjes bezighouden.

Wit:	Vladimir Epishin	(2541)
Zwart:	Frans Schoffelmeer	(2064)

1. d4 Pf6; 2. Pf3 e6; 3. c4 Lb4+; 4. Ld2 De7; 5. g3 Pc6; 6. Pc3 0-0; 7. Lg2 d6; 8. 0-0 a5; 9. Lg5 Lxc3; 10. bxc3 h6; 11. Lxf6 Dxf6; 12. Pd2 e5; 13. e3 Te8; 14. Tb1 Ta7; 15. Da4 Ld7; 16. c5 De7; 17. cxd6 cxd6; 18. Da3 b5; 19. d5 Pd8; 20. c4 bxc4; 21. Pxc4 Pb7; 22. Tfc1 Tc8; 23. e4 f5; 24. exf5 Lxf5; 25. Tb6 Dd8; 26. Tc6 Df8; 27. De3 Pc5; 28. Pxd6 Txc6; 29. dxc6 Pd3; 30. Tf1; 1-0.

Zelf mocht ik in de achtste ronde in onderstaande partij een mooie slotzet vinden, die mij uiteindelijk een kleine rating-prijs opleverde.

Wit: Paul Scheermeijer (1913)
Zwart: Marcel Wubben (2061)

1. e4 e6; 2. d3 d5; 3. Pd2 Pc6; 4. g3 Pf6; 5. Lg2 dxe4; 6. dxe4 e5; 7. Pgf3 Lc5; 8. 0-0 0-0; 9. c3 a5; 10. Dc2 b6; 11. Pb3 Ld6; 12. a4 Lb7; 13. Te1 De7; 14. Ph4 g6; 15. Lh6 Tfe8; 16. De2 De6; 17. Pd2 La6; 18. Df3 Pe7?

19. Lh3!; 1-0.

Ja, die staat nu aangevallen!

Zie ik dat nou goed, kan ik op f4 slaan? Ik krijg hier ontzettende dorst van!

Eindstand na 9 ronden:

Remco Hillebrandt	5½
Paul Scheermeijer	5
Iwan Bonoo	4½
Frans Schoffelmeer	4½
Maarten Roos	3
Marcella Mercks	1½ (5)
Ruud Mercks	Groupie

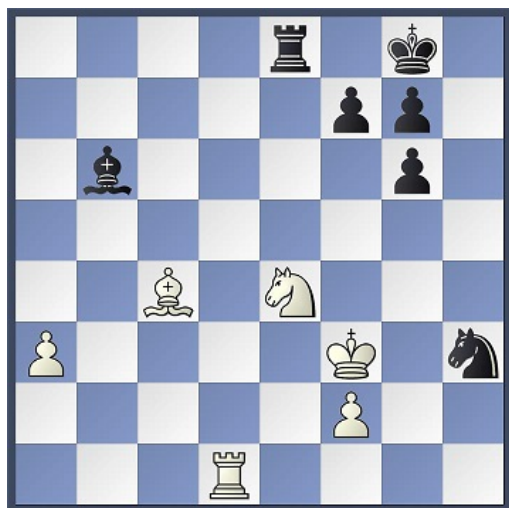
04:00, nog even een afzakkertje in het dreupelkot.

Sven Pronk clubkampioen!

– door Dirk Goes –

De strijd om het clubkampioenschap over het seizoen 2016/2017 kende een spannende ontknoping. De drie periodekampioenen Sven Pronk, Floris Golbach en Frans Schoffelmeer speelden een play-off, maar die bracht geen beslissing: allemaal 1 uit 2. Vervolgens werden op de clubavond van 13 juli rapidpartijen gespeeld (15 minuten). Floris won van Frans maar verloor van Sven, die op zijn beurt van Frans verloor, en opnieuw had iedereen 1 uit 2. Dat schoot niet op!

Na een korte pauze gingen de heren weer aan de slag, ditmaal bij een tempo van 5 minuten p.p.p. In de eerste partij sloeg Sven met zwart hard toe tegen Floris:

42. Txe4!

Vervolgens had Sven wit tegen Frans. Ook deze partij werd door Sven gewonnen, waarmee de strijd eindelijk beslist was. Sven mag zich dus een jaar lang clubkampioen van SVAW noemen! Staat toch leuk op je C.V.

Ik ben een schuiver

– door René Pijlman –

Volgens het persoonlijkheidsmodel van Casper Hoorn ben ik *een positioneel manoeuvrerende kalme schaker met een langetermijnnstelling, die vooral geen risico wil nemen en dan ergens in het eindspel een subtiel voordeel weet te verzilveren*¹. Ik zou zelf liever spreken van *een schuiver*. Dat is korter.

De schuiver staat in sierlijk contrast tot de haker. Casper omschrijft die als *de aanvallende gambietspeler die duidelijk meer risico neemt, vermoedelijk van avontuur houdt, en dynamische stellingen wil waar concrete dreigingen uit voortkomen*. Schuivers adoreren Anatoli Karpov, hakers zijn fan van Gary Kasparov.

Het zou goed zijn als in onze club een duidelijke scheidslijn wordt aangebracht tussen de schuivers en de hakers. Voor schuivers komen er comfortfauteuils in de analyseruimte, voor hakers houten banken. Bitterballen met mosterd zijn voor de schuivers, vlammetjes met hete chilisaus voor de hakers. Karaffen met sterkedrank op tafel voor de schuivers, kratten witbier in de schuur voor de hakers. Dat idee.

¹ Over het verband tussen persoonlijkheid en schaakopeningen, Casper Hoorn, Patten!, juli 2017, p14-16.

Hoe gaat dat nou op ons niveau, dat schuiven? In april van dit jaar speelde ik een gave schuifpartij in het Kattenburger Open tegen Caspar Kruijf uit Almere. Ik had me grondig op hem voorbereid en gezien dat Caspar een saaie variant van het aangenomen damegambiet speelde. In de database (Chessbase Mega) zag ik hoe hét idool van de schuivers, Tigran Petrosjan, deze openingsvariant behandelde: volkomen nikserig, met vroege dameruïl en een piepklein structureel voordeel in de vorm van het loperpaar. Zo zou ik ook schuiven!

In mijn partij tegen Caspar kwam de voorbereide variant vlot op het bord. Caspar werkte mee, ruilde dames, en gaf vrijwilling het loperpaar op. Ik ging er eens goed voor zitten en ging een half uurtje in de denktank. Ik verzon een harmo-nieuze opstelling en taakverdeling voor mijn stukken en begon met frisse moed aan de uitgebreide hergroepering die daarvoor nodig zou zijn. Vanuit de optimale configuratie zou mijn koning het centrum betreden en in het verre eindspel een zwak pionnetje veroveren. Dit alles verzon ik in het half uurtje voor zet 12. Groot was mijn tevredenheid toen ik dit plan rond zet 50 ten uitvoer kon brengen.

Wit:	René Pijlman	(1879)
Zwart:	Caspar Kruijf	(1887)

1. d4 d5; 2. c4 dxc4; 3. Pf3 Pf6; 4. e3 Lg4

Het meest gebruikelijk is 4. e6, waarna zwart met a6 en c5 het witte centrum gaat neutraliseren. De witveldige loper wordt dan meestal met b5 en Lb7 ontwikkeld. Caspar speelt ditzelfde idee tegen het witte centrum, maar met de witveldige loper eerst buiten de keten. Dat is een plausibel idee en het is moeilijk te zien waar wit zijn openingsvoordeel van- daan gaat halen.

5. Lxc4 e6; 6. h3 Lh5; 7. 0-0

Of 7. Pc3 a6; 8. 0-0 c5

7. a6; 8. Pc3 c5

9. dxc5

De zet van Petrosjan. Het lijkt niks, en de zwartspeler denkt misschien dat remise al binnen handbereik is.

9. Dxd1; 10. Txd1 Lxf3

Geeft het loperpaar op in ruil voor een kleine verzwakking van de witte pionstructuur. Caspar overwoog ook 10. Lxc5; 11. g4 Lg6; 12. Pe5 en dan verliest hij het loperpaar met verzwakking van de zwarte pionstructuur. De tegenstan- der van Petrosjan koos wél voor deze variant en er volgde 12. Pbd7; 13. Pxd6 hxd6; 14. g5 Th4; 15. gxf6 Txc4; 16. fxg7 Ke7; 17. e4 f6; 18. Kg2 Tg8; 19. Lh6 Pe5; 20. Ld2 La7; 21. b3 Tc6; 22. Pe2 Txd1; 23. Tac1 Txc1; 24. Txc1 Pc6; 25. Lc3 g5; 26. Td1 Lc5; 27. Td2 Th7; 28. Td1 Tg7; 29. Td2 Th7; 30. Td1 Tg7; ½-½ (Petrosian-Bronstein, Rostov 1980).

11. gxf3 Lxc5

Tot zover zat ik in mijn voorbereiding. Hier dacht ik een half uur na over een plan. De witveldige loper moet naar g2, daar dekt hij h3 en valt b7 aan, de f-pion moet daarvoor naar f4, de zwartveldige loper moet daarom naar b2, het paard via een omweg naar c4 en e5, de torens op c1 en d1. Vervolgens kan de koning naar het centrum. Dankzij het loperpaar en de toegang tot veld b6 schuift dit voor wit wat makkelijker dan voor zwart. In het eindspel wegen de voordeeltjes zwaarder, dus ruilen is prima. En het mooie is: in deze stelling valt er voor zwart niets te hakken.

12. b3 Pc6

Met remiseaanbod, waar ik vriendelijk voor bedankte.

13. Lb2 0-0; 14. Lf1 Tfd8; 15. f4 Le7; 16. Lg2 Txd1+

De zwartspeler werkte gelukkig een beetje mee aan mijn plan door torens te ruilen, waardoor de koning later een hoofdrol kan spelen.

17. Txd1 Td8; 18. Txd8+ Lxd8; 19. Kf1 Pd7; 20. La3

Even een veldje controleren.

20. La5; 21. Pe4 Lb4; 22. Lb2

Deze ruil vermeed ik om het loperpaar te behouden.

22. Kf8; 23. Ke2 f6?!

Verzwakt pion e6, wat hem zo fataal zal worden.

24. Pd2 Pb6; 25. a3 Le7; 26. b4 Ke8; 27. Kd3 Kd8; 28. Pb3

Ik heb hier mijn plan van zet 12 ten uitvoer gebracht. De witte lopers staan prachtig, de koning centraal, alle verzwakkingen zijn gecontroleerd. Het schaken lacht mij toe. Maar hoe nu te winnen? Gelukkig werkte de tegenstander weer een beetje mee.

28. Pd7?

Verliest een pion. Beter is 28. Kc7.

29. Lxc6 bxc6; 30. Pd4 c5; 31. Pxe6+ Kc8; 32. Lc3 g6; 33. bxc5 Pxc5+; 34. Pxc5 Lxc5; 35. a4 f5

De stofwolken van het gehak zijn opgetrokken. Ik heb een pluspionnetje, maar bovendien, mijn koning staat centraal en gaat nu de hoofdrol spelen.

36. Kc4 Le7; 37. Kd5 Kd7; 38. f3 Lh4; 39. e4 fxe4; 40. fxe4 Lg3; 41. Ld2 Lf2; 42. e5 Lb6; 43. e6+ Ke7; 44. Lc3

Verhindert onnodig Kf6. Direct Lb4+ was beter.

44. Lf2; 45. Lb4+ Ke8

Ik zou hier met mijn koning naar a6 willen lopen, maar mijn loper moet de zwarte koning van e7 houden en wie dekt dan de pion op f4? Een hakker zou hier uitrekenen dat die pion geofferd kan worden met 46. Kc6!, maar als schuiver wilde ik eerst dat f-pionnetje oplossen. Geduld en beheersing zijn sleutelwoorden in de persoonlijkheidsstructuur van de schuiver.

46. Ke5 Lg3; 47. Ke4 Lh4; 48. f5 Lf6; 49. fxe6 hxe6

En nu de grote finale: de witte koning voltrekt zijn zegetocht naar a6.

50. Kd5 Ld8; 51. a5 g5; 52. Kc6

Het enige nadeel van schuiver zijn is dat je nooit mag hakken. Want als de diepe strategie eindelijk tot concreet resultaat leidt en de slotaanval wordt ingezet, geeft de tegenstander op.

1-0.

Schuiven, ik vind het heerlijk. Het liefst zou ik al mijn partijen geruisloos naar de overwinning schuiven, zoals Karpov en Petrosjan. Ik ben een schuiver.

Spectaculaire ratingontwikkeling Jasper en Ichelle Dekker!

– door Dirk Goes –

Jasper Dekker is erg goed bezig de laatste tijd. In de periode april tot en met juli 2017 behaalde hij een score van maar liefst 19½ punt uit 26 partijen. Bijgevolg steeg zijn rating in drie maanden tijd van 1639 naar 1819, een winst van maar liefst 206 punten, bravo! Hieronder een overzicht:

Evenement	Gemiddelde tegenstand	Score			Rating-mutatie
Voorjaarstoernooi Purmerend, april 2017	1623	3	uit	3	+42,70
Karel Kuip Vierkamp, Haarlem, mei 2017	1659	3	uit	3	+42,33
Vierkamp ASV, Arnhem, mei 2017	1599	2	uit	3	+11,02
Vierkamp De Uil, Hillegom, juni 2017	1634	3	uit	3	+39,66
HSG Open, Hilversum, juni 2017	1795	3	uit	5	+42,19
Science Park Toernooi, Amsterdam, juli 2017	1625	5½	uit	9	+28,41
Totaal		19½	uit	26	+206,31

Over dezelfde periode boekte zus Ichelle eveneens flinke progressie. Zij ging van 1225 naar 1390, een winst van 165! Twee verloren partijen in Amsterdam West 10 leverden nog wel een ratingverlies van 27 punten op, maar daarna gingen alle remmen los. Zie:

Evenement	Gemiddelde tegenstand	Score			Rating-mutatie
SGA-competitie, Amsterdam West 10, april 2017	1413	0	uit	2	-27,15
Voorjaarstoernooi Purmerend, april 2017	1191	3	uit	3	+78,56
Karel Kuip Vierkamp, Haarlem, mei 2017	1122	2	uit	3	+4,89
HSG Open, Hilversum, juni 2017	1437	2	uit	5	+34,87
Science Park Toernooi, Amsterdam, juli 2017	1301	3	uit	3	+74,27
Totaal		10	uit	16	+165,44

Maastricht, of de kwaliteit van de Nederlandse horeca

– door Dirk Goes –

In het Pinksterweekend (2 tot en met 5 juni) speelden René Pijlman en Dirk Goes het jaarlijkse toernooi in Maastricht. Jeroen Cromsigt is normaal gesproken ook een reguliere deelnemer, maar ditmaal was hij verhinderd omdat hij zijn aanstaande huwelijk moest voorbereiden, hetgeen we konden gedogen. Evenals vorig jaar mochten we ons ook ditmaal verheugen in het uitstekende gezelschap van Hing Ting Lai.

Herinneringen uit het verleden wezen erop dat het met de Pinksterdagen een vrolijke chaos is op de Nederlandse snelwegen, en dan is de trein een redelijk alternatief. Nou ja, redelijk De Nederlandse Spoorwegen waren desgevraagd best bereid ons vanaf Amsterdam Centraal Station naar Station Maastricht te vervoeren, maar daar moesten we dan wel een bedrag van EUR 25,50 voor een enkele reis voor aftikken Toegegeven, vroeger was misschien niet álles beter, maar in ieder geval wel goedkoper

We logeerden zoals gebruikelijk in het Apple Park Hotel, comfortabel gelegen op circa vijf minuten loopafstand van de speelzaal. Bij het inchecken werd ik verrast door het feit dat mij meteen een factuur onder de neus werd geschoven: vooraf betalen! Als heer van stand ben ik gewend om pas na afloop af te rekenen, maar de receptioniste verklaarde desgevraagd dat het te vaak voorkwam dat mensen het hotel verlaten zonder de rekening te voldoen. Hmm, nou, vooruit dan maar

We hadden nog ruim de tijd voor een lichte doch voedzame maaltijd, en we begaven ons naar het hotelterras, alwaar we ons koesterden in een aangenaam voorjaarsweer. Het duurde even voor de serveerster ons in de gaten kreeg. Zoiets kan natuurlijk gebeuren als het druk is, maar dat was bepaald niet het geval. Het eten was in ieder geval uitstekend, maar het duurde nogal lang voor ons de gerechten werden voorgeschied, en op een gegeven moment kwamen we toch wat in tijdnood. Immers, de eerste ronde stond rond 19.00 uur op het punt van beginnen, dus maar even naar binnen gelopen en om de rekening gevraagd. Vervolgens weer terug naar het terras, en maar wachten en wachten, maar er gebeurde niets, en het moment dat we aan het bord werden verwacht was aanstaande. René besloot zijn invloed aan te wenden en liep naar binnen om te kijken waar die vermaledijde rekening toch bleef. De dienstdoend serveerster reageerde geschokt: "Wat, heeft u om de rekening gevraagd? Bij wie? O, sorry, dat meisje is net naar huis" Nu ben ik al een tijdje bezig met het aanleggen van een zwartboek over de kwaliteit van de Nederlandse horeca (of liever gezegd: het gebrek daaraan), maar deze was zelfs voor mij nieuw. Naar huis gaan zonder je werk fatsoenlijk over te dragen, *it's not done!* Positief was in ieder geval dat Hing Ting, die studeert aan de hotelschool, eerste rij zat om te zien hoe het niet moet, nuttig studiemateriaal!

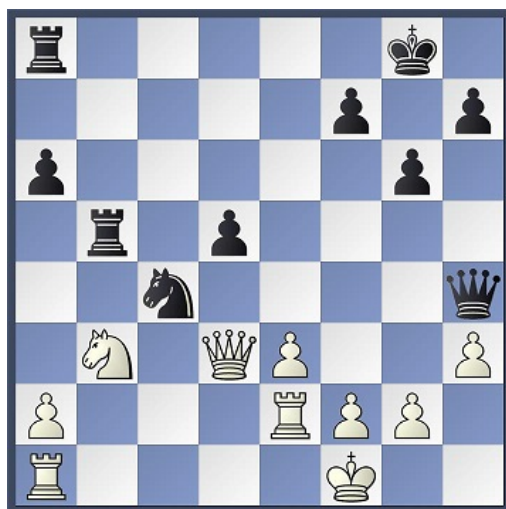
Deze wat valse start deed het ergste vrezen voor de rest van de vakantie, en in die vrees werden we niet teleurgesteld, of juist wel zo u wilt. Het was of de duivel ermee speelde: als we ergens op een terras zaten om wat te eten of te drinken, werden we volstrekt genegeerd en moesten we zelf naar binnen lopen en om service vragen. En was het bestelde eenmaal bezorgd, dan dacht het personeel dat hun taak erop zat, maar zo is het niet! Vroeger, toen alles beter was, kwam er om de 20 minuten iemand aan je tafel staan met de vraag of alles naar wens was, zo hoort het, maar tegenwoordig wordt je zo'n beetje geacht om zelf je eigen rekening op te maken omdat het personeel schittert door onzichtbaarheid. Ik wijt het aan flagrante desinteresse en verregaande incompetentie!

Heerlijk, even mijn hart gelucht! Eventjes teruglezen, waar ging dit verslag ook alweer over O ja, da's waar ook, we waren in Maastricht om te schaken Nou, dat was niet overdreven succesvol. Hing Ting scoorde in groep A met 5 uit 7 ongeveer conform zijn rating, en René presteerde in de B-groep zelfs licht in de min: 3 uit 7, TPR 1840. Zelf verliet ik het pand in licht euforische staat: ongeslagen 4½ uit 7 en een TPR van 2015, opa kan het nog!

Een paar aardige fragmenten:

Wit:	Jonas Dietz	(1756)
Zwart:	Dirk Goes	(1883)

29. a4 Tb4; 30. Dxd5?

Overziet een kleinigheid.

30. Td8!

Nu staan er twee stukken aangevallen!

31. Dc6 Tb6

Na meteen 31. Txb3 snackt wit nog een pionnetje mee op a6. Ik let graag op de kleintjes

32. Dc7 Txb3

Met een stuk meer was de overwinning een kwestie van tijd, maar met die ellendige dames op het bord was het nog een hele klus om die binnen te halen. Ik won ten slotte toen de witspeler dameruיל niet meer kon verhinderen.

Wit:	Dirk Goes	(1883)
Zwart:	Patrick Boons	(2015)

Objectief gezien had ik me hier moeten neerleggen bij het feit dat ik een pion achter sta. In een vlaag van balorigheid besloot ik er een kwaliteitsoffer van te maken. Dat had slecht moeten aflopen

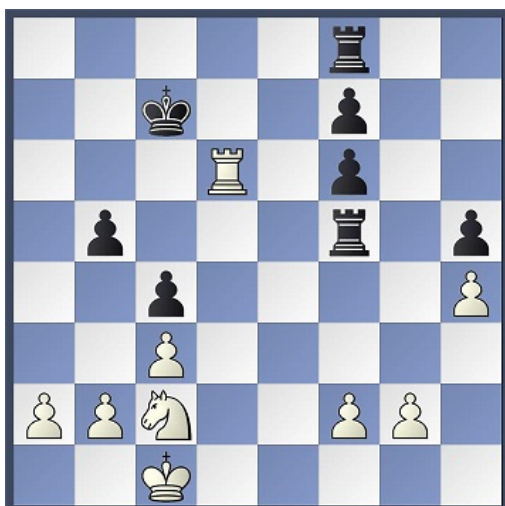
20. Lxd5?! Lxd1; 21. Txd1 exd5; 22. Dxd5 Dc5; 23. Td4 Dxd5; 24. Txd5

Natuurlijk verdient de zwarte stelling de voorkeur, maar het paard heeft met e3 en d4 mooie velden tot zijn beschikking. Vanaf nu begon mijn tegenstander om voor mij ondoorgroondelijke redenen te blitzen, en ik vluggerde gezellig mee.

24. Kc7; 25. Pf5 Kc6; 26. Pe7+ Kd7; 27. Pf5 Ke6; 28. Pe3

Het valt voor zwart nog niet mee om erdoor te komen.

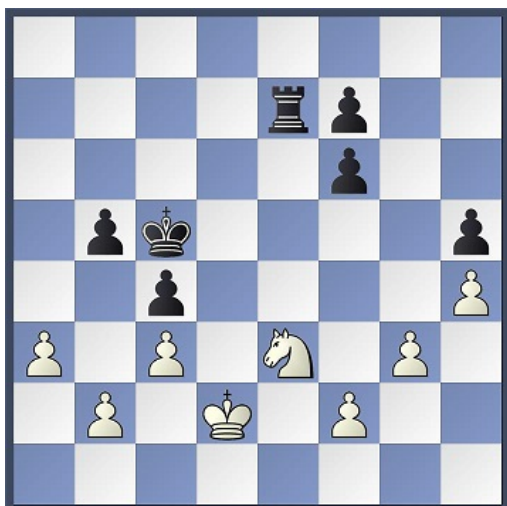
28. Tc8; 29. Tb5 b6; 30. f5+ Kd7; 31. Tb4 Tc5; 32. Ta4 Tc7; 33. Pd5 b5; 34. Ta6 Tc5; 35. Txa7+ Kc6; 36. Pe3 Tf8; 37. Pc2 Kb6; 38. Td7 Txf5; 39. Txd6+ Kc7

40. Tc6+?!

Verkleint op schromelijke wijze de remisekansen. Het op het bord houden van mijn toren met 40. Td2 genoot verre de voorkeur.

40. Kxc6; 41. Pd4+ Kc5; 42. Pxf5 Te8; 43. Pe3 Te4; 44. g3 Te5; 45. Kd2 Te7; 46. a3

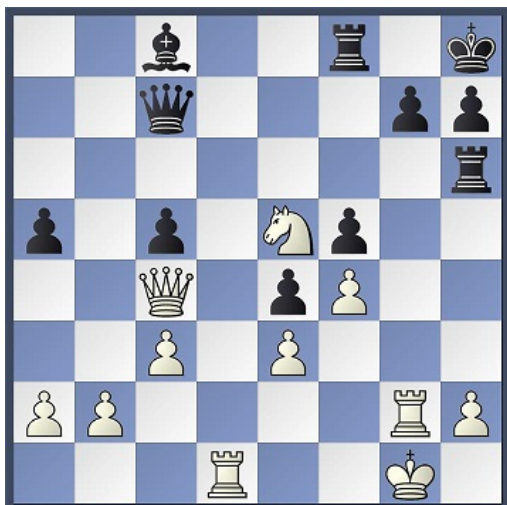
46. Kb6????????????????????????????????

Hier zag ik al de winnende zet, maar ik wachtte bewust met de uitvoering ervan omdat ik zo lang mogelijk van het uitzicht wilde genieten.

47. Pd5+; 1-0.

Ik zei nog "sorry"

Wit:	Dirk Goes	(1883)
Zwart:	Fabio de Block	(1889)

27. Td5?!

Zeker niet slecht, maar nog veel beter was het verrassende 27. Td7! Op 27. Lxd7 volgt 28. Pf7+ Txf7; 29. Dxf7 en er dreigen twee matjes, een op f8 en een op g7. Zie dat maar eens op te lossen!

27. Le6; 28. Txc5?! De7; 29. Tc7? Dd6!

Nu staat de witte dame in, en er dreigt narigheid op de onderste rij.

30. Dc5 Dd1+; 31. Kf2 Dd2+

Returning the favour. Na 31. Td8 zou ik voor onoplosbare problemen zijn gesteld, maar gelukkig was de zwartspeler al zo blij met een halfje tegen de grote Goes dat hij niet eens meer naar winstmogelijkheden keek. Aardige jongen

32. Kf1 Dd1+

En remise door herhaling van zetten.

Het kroegloperscircuit

– door Dirk Goes –

Het kroeglopersschaak mag zich in een gestaag toenemende populariteit verheugen. Het concept komt oorspronkelijk uit het bridge, waar dergelijke evenementen al heel lang bestaan. Begin jaren '90 werd het door de schaakvereniging ENPS (die op dat moment ook een bridgeafdeling had) naar het schaken vertaald, en op 14 juni 1992 was het kroegloperstoernooi in De Pijp de eerste in zijn soort, met destijds in totaal 42 paren. Het idee sloeg aan en het concept werd gekopieerd door andere steden. Tegenwoordig zijn er kroegloperstoernooien in Apeldoorn, Tilburg, Leiden, Santpoort, Arnhem, Amersfoort en Sneek, en sinds kort in Hoorn en Almelo.

Samen met René Pijlman vorm ik al jaren een inmiddels zeer ervaren team in deze discipline. We vinden allebei dat het resultaat ondergeschikt is aan de gezelligheid, maar dat neemt niet weg dat er wel degelijk wordt gebikkeld voor elk halfje. Met onze ratings zitten we in de middenmoot, wat betekent dat er meestal wordt verloren van de sterken en gewonnen van de minder sterken. Veel meer dan 50% zit er doorgaans niet in, maar een aantal jaren geleden wonnen we in Amsterdam ineens een ratingprijs ter waarde van 50 euro, die spontaan in de restaurantpot werd gestort.

Het alcoholgebruik is een punt van voortdurende discussie, waarover nog nimmer brede consensus is bereikt. René huldigt het principe dat het eerste biertje pas mag worden geconsumeerd als de 4 in de klok zit, zeg maar rond half vier, terwijl ik al zo rond 12.00 uur in blijde verwachting zit te smachten naar mijn eerste goudgele rakker. Met een pathos een betere zaak waardig daagt René mij uit om *the noble art of self discipline* te betrachten, een beker die ik het liefst met het grootst denkbare genoeg aan mij voorbij laat gaan. Mag je van een alcoholist eisen dat hij het grootste gedeelte van de middag aan de frisdrank zit? In de barre praktijk geef ik hem uit billijkheidsoverwegingen zijn zin, maar bepaald niet van harte! Tja, een kroegloperspartnerschap is net een huwelijk: geven en nemen.

Hoorn, 14 mei 2017 (44 paren)

Toen we hoorden dat er in Hoorn een kroegloperstoernooi zou worden georganiseerd, verklaarden we ons onmiddellijk bereid daaraan deel te nemen. Redelijk in de buurt, en goed bereikbaar met de trein, prima! Opvallend bij dit toernooi was het feit dat er een enkele keer moest worden gespeeld met klokken van drie minuten voor Christus, de fameuze Garde-klokken. Ik wist niet dat die dingen nog bestonden! In de jaren '50 werden er nog WK-matches mee gespeeld, maar in die pre-digitale tijd was er nu eenmaal niets beters. Uiteindelijk eindigden we op 7 (van de 14) punten, waarvan ik er losjes $4\frac{1}{2}$ voor mijn rekening nam, en dat onder (lichte) invloed. Terwijl René *ad nauseam* jeremieerde over zijn ietwat schamele inbreng van $2\frac{1}{2}$ punt, opperde ik pesterig dat hij wellicht te laat aan het bier was gegaan, maar daar werden we het niet over eens. René: "Nee nee, integendeel, ik ben juist te vroeg aan het bier gegaan!". Hmmm Het toernooi werd met $11\frac{1}{2}$ uit 14 gewonnen door de jeugdige IM's Thomas Beerdsen en Robby Kevlishvili.

Apeldoorn, 28 mei 2017 (48 paren)

Ditmaal was het omgekeerd. We behaalden in totaal $6\frac{1}{2}$ punt, waarvan René het leeuwendeel voor zijn rekening nam, terwijl mijn productie op een treurigstemmende 2 (twee) punten bleef steken. Zou René dan toch gelijk hebben met zijn these dat matig alcoholgebruik een funeste invloed heeft op de resultaten? Vooralsnog weiger ik erin te geloven, maar er zijn van die momenten in het leven dat de twijfel medogenloos toeslaat. Clubgenoten Jeroen Cromsigt en Ron Klein vormden een succesvol team, want zij behaalden met 9 uit 14 een fraaie ratingprijs. De toernooiwinst werd met $11\frac{1}{2}$ uit 14 gedeeld door de teams Beerdsen/Kevlishvili (daar heb je ze weer!) en Lai/Vrolijk.

Amsterdam, 18 juni 2017 (115 paren)

Altijd weer een feest om het kroegloperstoernooi in De Pijp te mogen spelen. De speelomstandigheden waren ditmaal verre van ideaal, want het toernooi viel midden in een hittegolf, zodat het binnen, in een gearconditioneerde ruimte, aanzienlijk beter was uit te houden dan buiten in de brandende zon. Zoals zo vaak eindigden we ook nu op 7 punten (René 4 en ik 3, waarbij ik eraan hecht op te merken dat ik aan bord 1 zat). Opmerkelijk was dat we tweemaal tegen clubgenoten speelden: in de vijfde ronde tegen Sven Pronk/Mark Nieuwenbroek (1-1) en in de zevende tegen Olivier Hersperger/Casper Hoorn (2-0 voor ons).

Ziehier de resultaten van diegenen met een Amsterdam West-achtergrond:

Ron Klein / Jeroen Cromsigt	7½	Henk van de Berg / George Tadrous	4½
Ruud van Caspel / Frans Schoffemeer	7½	Dirk van der Meiden / Ichelle Dekker	4
Gertjan Goedhart / Rob Scheermeijer	7	Olivier Hersperger / Casper Hoorn	4
Sven Pronk / Mark Nieuwenbroek	7	Rob van Haastere / Maarten Roos	3½
Cees Meiboom / Partipan Groen in 't Wout	5½	Marcella Mercks / Gre Blokker	3
Frits Veenstra / Marjolein Aarten	5	Harrie Boom / Herbert Tulleken	3
Yvette Nagel / Cora van der Zanden	4½	Olivier Lingbeek / Rob Adamson	2

Het toernooi werd met een score van 12½ uit 14 gewonnen door de teams Miguoel Admiraal/Vincent Blom en Stefan Kuipers/Sjef Rijnaarts.

Sven Pronk is aan het uitrusten van zijn gewonnen partij tegen mij en kijkt belangstellend toe hoe de partij Nieuwenbroek-Pijlman gaat aflopen. Mark kwam uiteindelijk in hogere zin gewonnen te staan, raakte echter door de voortrazende klok volkomen van het padje, en René nam zijn kansen uitstekend waar!

Leiden, 27 augustus 2017 (121 paren)

Tjongejonge, wat was het druk die dag! Er waren zoveel deelnemers dat alleen al het verwerken van de inschrijvingen een half uur uitliep, maar rond kwart voor elf kon het toernooi dan toch eindelijk van start onder gezegende weersomstandigheden. In de eerste ronde konden we meteen aan de bak: René tegen GM Jan Smeets en ik tegen GM Wouter Spoelman, 2-0 voor de grootmeesters. Tweede ronde tegen twee kinderen, dat ging een stuk eenvoudiger, 2-0 voor de volwassenen. U ziet, de krachtsverschillen waren grotesk. Uiteindelijk kwamen we uit op een puntentotaal waarvan René mij verbood dat in het clubblad te vermelden. Ik ben nochtans van mening dat een schaker de gevolgen van zijn handelen onder ogen dient te zien. Had ik al gezegd dat we op 6 punten eindigden ☺? Ron Klein zagen we ook nog langsschuiven. Hij deed het beter dan wij: samen met Judith van Amerongen kwam hij op 8 punten.

Zomergekte

– door Tobi Kooiman –

Terug bij Schaakvereniging Amsterdam West! Ik verhuisde 4 jaar geleden naar Amstelveen en verkaste naar Zukertort. Nu woon ik alweer een tijdje in Amsterdam, en bewandel ik de omgekeerde weg.

De zomercompetitie is een mooie gelegenheid om weer wat clubgevoel op te doen. Het is zo'n competitie waarin alles kan gebeuren, behalve een dam halen. Zo kwam ik bijvoorbeeld in drie opeenvolgende partijen vier keer gewonnen en drie keer verloren te staan. U leest het goed Met 2 uit 3 was de balans terecht te noemen, zeker als je bedenkt dat ik ook twee van de drie partijen als eerste gewonnen kwam te staan, hoewel dat natuurlijk eigenlijk geen donder uitmaakt, want het gaat er om dat je in de slotstelling gewonnen staat en dan niet door je vlag gaat of opgeeft. Hoe dan ook: correcte partijen worden al genoeg gespeeld door bekwame schakers, en die zijn saai. Kies zelf maar waar 'die' in de vorige zin naar verwijst. Saai waren deze potjes in ieder geval niet. Lees en huiver

Ronde 4a	
Wit:	Frans Schoffelman
Zwart:	Tobi Kooiman

Verloop: Tobi staat gewonnen, Frans staat gewonnen, Tobi wint.

28. Pxc5; 29. Pxc5 Dxc5; 30. e7?

Frans speelde al op zijn increment, terwijl ik nog een kwartier had, naast de 15 seconden per zet. 30. exf7+ Kxf7; 31. Ld2 is niet makkelijk te winnen in verband met de kwetsbare zwarte koning.

30. Pxe7; 31. Lf6 Pf5

Nu staat zwart gewonnen, maar ondertussen hangt er wel voortdurend een mat op h8 via de onderste rij in de lucht. Oppassen.

32. Db3 Da7; 33. Tb1 Te8; 34. h3 h4; 35. Db6 Dd7?

Frans dacht dat 35. Dxb6; 36. Txb6 d4 won, maar na 37. Txc6 d3; 38. Lc3? (38. Lg5! is trouwens veel beter) zag ik geen winst, en het matbeeld via de onderste rij is nog steeds actueel. Toch won ook dit: 38. Pd4 is een eenvoudige dubbele aanval die ik niet had gezien – vandaar dat wit 38. Lg5! moet doen, en het is inderdaad onduidelijk.

35. Dxb6; 36. Txb6 c5 leek mij beter, maar ik zag geen winst na 37. Txa6 d4; 38. Tb6 d3; 39. Tb1 d2; 40. Kf1 , en toch had ik dit moeten spelen: 40. Pd6! wint na bijvoorbeeld 41. Lc3 Pe4; 42. La5 Ta8 of 41. Td1 Pe4; 42. Lb2 c4; 43. f3 Pg3+; 44. Kf2 Te2+; 45. Kg1 Te1+.

35. Te1+ heb ik trouwens ook bekeken, maar 36. Txe1! Dxb6; 37. Te8+ Kh7; 38. Th8 mat is een gevalletje oeps.

36. Dxa6 d4; 37. Dd3 c5; 38. Dc4 d3; 39. Td1 d2?

Dit geeft al het voordeel in één keer weg.

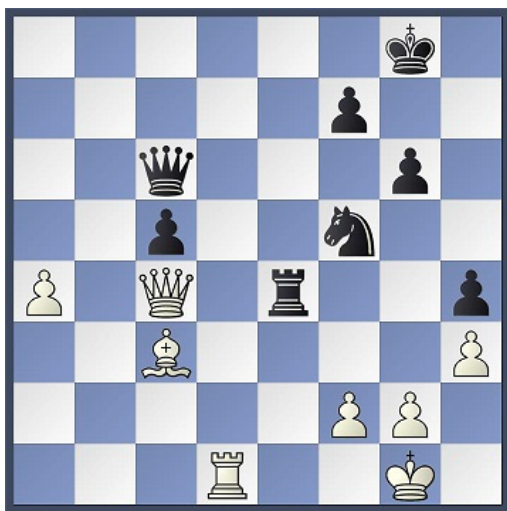
40. Lc3!

Ik rekende op 40. Kf1? Dd6; 41. Lg5 Dh2.

40. Dc6; 41. Lxd2

41. Txd2?? Te1+; 42. Kh2 Dc7+; 43. g3 hxg3+; 44. Kg2 gxf2; 45. Txf2 Dg3 mat.

41. Te4; 42. Lc3

En nu leek dan eindelijk het matbeeld op de onderste rij de doorslag te geven, niet omdat het gebeurde, maar omdat ik enorm blunderde in een poging om het te voorkomen:

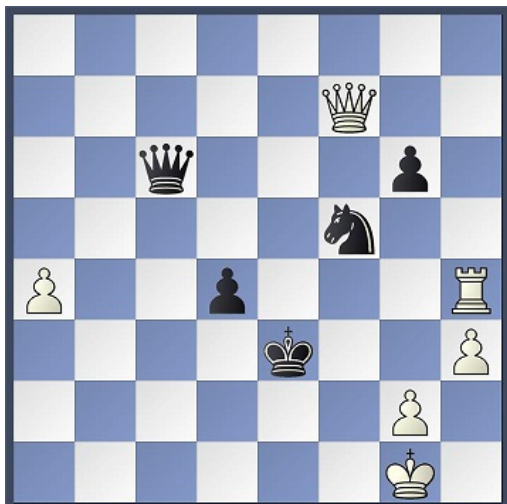
42. Kh7?; 43. Dxf7+ Kh6; 44. Td8?

44. Ld2+ g5 (44. Kh5; 45. Dh7+ Ph6; 46. Dxf6 mat) 45. Dxf5, en direct mat is niet eens meer nodig.

44. Td4!

Taai, hoewel wit nog steeds moet winnen.

45. Lxd4 cxd4; 46. Th8+ Kg5; 47. f4+ Kxf4; 48. Txf4+ Ke3

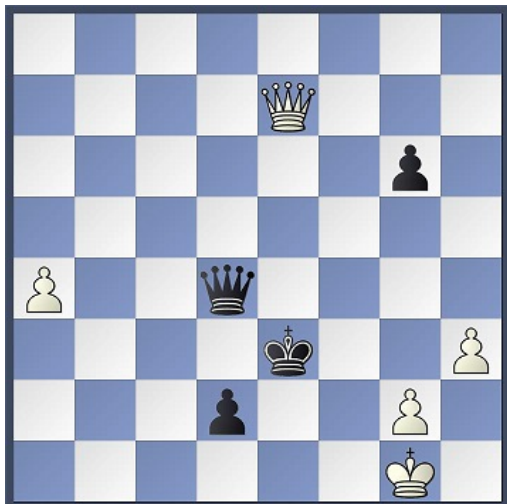
49. Db3+?

49. Th8 d3; 50. De8+ Dxe8; 51. Txe8+ Kd4; 52. a5 wint, maar als je eerst aan het matzetten bent en dan ineens (op je increment) moet afwikkelen naar een gewonnen eindspel, dan is dat niet gemakkelijk.

49. d3; 50. Dd1?

Geeft ook nog de kwaliteit terug, en dit dame-eindspel is vrij eenvoudig gewonnen voor zwart.

50. Pxd4; 51. De1+ Kd4; 52. Dxd4+ Kc3; 53. De1+ d2; 54. Da1+ Kd3; 55. Db1+ Dc2; 56. Db5+ Dc4; 57. Dd7+ Ke3; 58. Da7+ Dd4; 59. De7+

59. Kd3

Schaak!

0-1.

Vervolgens waren we moe, en legden we deze, toegegeven, aardig interessante dweil op tafel:

Ronde 4b	
Wit:	Tobi Kooiman
Zwart:	Frans Schoffelman

Verloop: Frans staat gewonnen, Tobi wint.

14. Le6?

Hier kon zwart bijzonder fraai winnen met 14. Dd5; 15. Ta1 c2; 16. De1 Db3; 17. Pc5 (17. Pb2 d3) Db1!

15. Ta1

Mijn toren heeft de toch wel zeer ongebruikelijke manoeuvre b1-b3-b2-a2-a1 gemaakt

15. c2; 16. De1?

Wit kan beter een kwaliteit offeren, en dan komen er nog tegenkansen, bijvoorbeeld 16. Dxc2 d3; 17. Db1 Lxa1; 18. Dxa1 dxe2; 19. Te1 Lc4; 20. d3 Lxd3; 21. Pc5 Lc4?; 22. Lh6.

16. d3; 17. Lb2 Lc4?!

17. dxe2; 18. Dxe2 Lxb2; 19. Pxb2 Pf5 ziet er een stuk sterker uit.

18. e3 b5?; 19. Lxg7 Kxg7; 20. Pc5 a5; 21. Dc1 Dd6?!

21. Pd5!; 22. Db2+ Df6; 23. Dxf6+ Pxf6 is de oplossing.

22. Db2+ f6; 23. Pg5

23. Kg8?

Een moeilijk te vinden winst (hoewel niet ondoenlijk, want het zijn allemaal dwingende zetten) is 23. axb4; 24. axb4 Txa1; 25. Txa1 Pxb4; 26. Pge4 De5! en de witte dame staat gepend!

24. Pge4 De5

25. Dxe5?

25. Pc3 is hier veel beter, maar ik zag een trucje en hoopte dat hij er in zou trappen.

25. Pxe5?

En hij trapt er in!

26. Pxf6+

Tja.

26. Txf6; 27. Lxa8 axb4; 28. axb4 P7c6?; 29. f4; 1-0

Ik heb ronde 5 niet gespeeld, dus de volgende partij in dit drieluik was in ronde 6:

Ronde 6a	
Wit:	Sven Pronk
Zwart:	Tobi Kooiman

Verloop: Tobi staat gewonnen, Sven wint.

10. Kd2?? Lh6+; 11. e3 Dxd4+??

Het gaat keihard mat na 11. cxd4; 12. Pxd5 dxe3+; 13. Ke2 Pc6; 14. Pc7+ Kd7; 15. Pxa8 Df2+; 16. Kd3

16. e2!; 17. Lxe2 Dd4 mat.

12. Ke1 Dxe3+; 13. De2 Dxe2+?

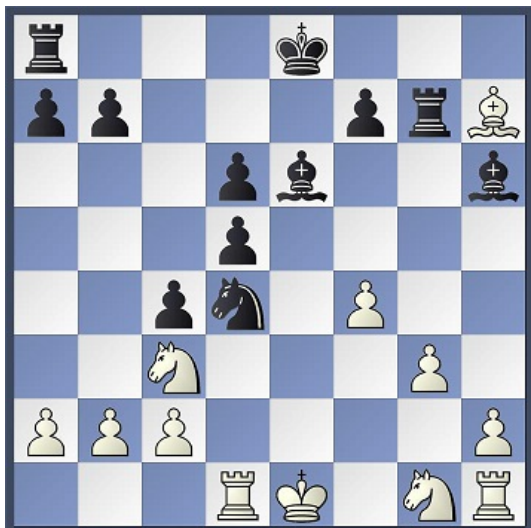
13. Le6; 14. Dxe3 Lxe3 verdient uiteraard de voorkeur.

14. Lxe2 Le6; 15. g3 Pc6; 16. f4 Pd4; 17. Ld3 c4; 18. Lxh7 Tg7

Veel beter is natuurlijk 18. Th8; 19. Td1 Lg7; 20. f5 Txf7; 21. fxe6 fxe6.

19. Td1

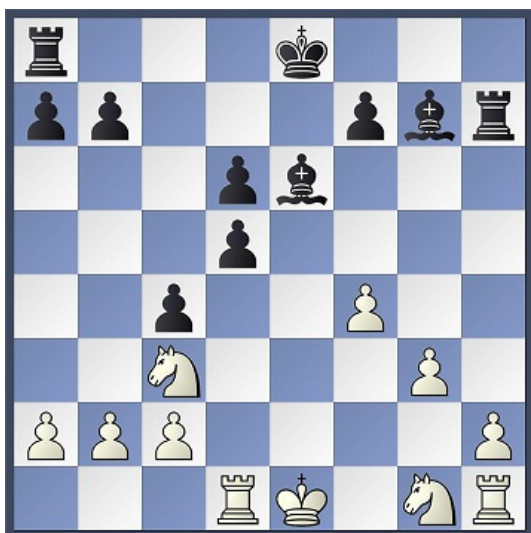
Had ik gemist, en nu heb ik geen Lg7.

19. Txf7??

19. Pc6; 20. f5 Ld7; 21. Pxd5 0-0-0; 22. Pf6 Lg5 wint een stuk en de partij.

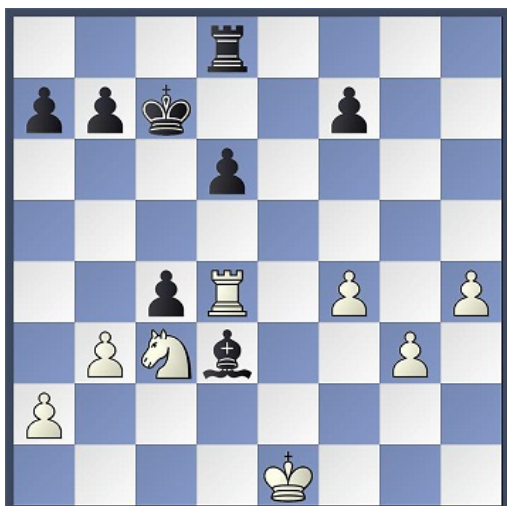
20. Txd4 Lg7; 21. Td1?

21. Lf5??

21. d4; 22. Pb5 Ld7; 23. Pc7+ (23. Pxd4 Lxd4; 24. Txd4 Lc6) Kd8; 24. Pxa8 Lc6 wint een stuk en de partij. Ik heb nu drie concrete winstvoeringen gemist, net als Frans in de vorige partij.

22. Pge2 Lxc2; 23. Txd5 0-0-0; 24. Kf2 Th6; 25. h4 Te6?; 26. Pd4 Lxd4+; 27. Txd4 Ld3; 28. Te1 Txe1; 29. Kxe1 Kc7?; 30. b3

30. b5?; 31. Pxb5+ Kc6; 32. bxc4 Lxc4; 33. Txc4+

En Sven is de enige in dit verhaal die zijn gewonnen stelling wél wist te converteren: netjes uitgetikt. Voor de liefhebber het restant van de partij:

33. Kxb5; 34. Te4 Td7; 35. h5 d5; 36. Te2 Kc4; 37. Kf2? f5; 38. h6 Th7; 39. Te6 d4; 40. Tc6+ Kd3; 41. Tg6 Kd2; 42. Kf3 d3; 43. a4 a5?; 44. g4 fxg4+; 45. Kxg4 Kc1; 46. Td6 d2; 47. Kg5 d1D; 48. Txd1+ Kxd1; 49. Kg6 Tc7; 50. f5 Tc2; 51. h7 Tg2+; 52. Kf7 Th2; 53. Kg7 Tg2+; 54. Kh8 Tg4; 55. f6 Tf4; 56. Kg7 Tg4+; 57. Kh6 Th4+; 58. Kg6 Th2; 59. f7 Tg2+; 60. Kf6 Tf2+; 61. Ke6 Te2+; 62. Kd6 Td2+; 63. Kc6 Td8; 64. Kc7 Tf8; 65. Kd6 Th8; 66. Ke6; 1-0.

De remise die volgde kende geen enkele noemenswaardige gebeurtenis, en de volgende partij, een week later, wel één, maar dan ook exact één:

Ronde 7a	
Wit:	Dirk Goes
Zwart:	Tobi Kooiman

Ik dacht dat ik hier gewonnen stond, maar Dirk had een zeer dwingende zet gezien die ik compleet gemist had:

24. Dxb7 “mat!”.

Het “mat” staat tussen aanhalingstekens, aangezien Dirk dit triomfantelijk uitriep, gevolgd door: “Grapje.” 0-1.

Dirk verzocht mij om ook een verslagje te maken van onze tweede partij, dus hier komt wederom een partij waar amusementswaarde het wint van kwaliteit. Of er ook genoeg compensatie is voor de kwaliteit, zal blijken uit het partijverloop.

Ronde 7b	
Wit:	Tobi Kooiman
Zwart:	Dirk Goes

Wit wint een kwaliteit.

13. Pxf8?!

13. exf5! Lxf5; 14. Pxf8 is veel beter.

13. f4!; 14. a3?! 0-0-0; 15. b4?

15. d4 exd4; 16. Pe2! c5; 17. gxf4 gxf4; 18. Pxf4 Lxf4; 19. Lxf4 lost alle problemen op.

15. Lc7?

15. h5 is een beter plan. Beuken met die hap.

16. Lb2 Dxf8?!

16. Txf8 en beuken is beter.

17. Tc1?!

Ik had veel sneller kunnen aanvallen met 17. b5 Pc5; 18. bxc6 bxc6; 19. Pa4 Pxd3 (19. Txd3; 20. Dc2); 20. Dc2 Pxb2; 21. Dxb2.

17. Dg8; 18. De2?

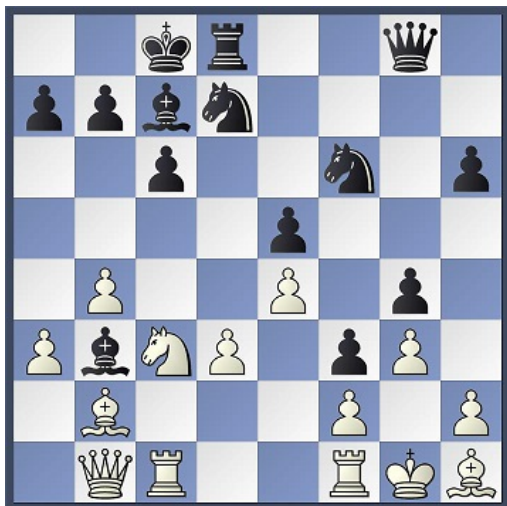
Zie het partijverloop om te zien waarom 18. Dc2 beter is.

18. g4!; 19. Dc2

Dat dus. 19. f3 fxg3; 20. hxg3 Lb6+; 21. Kh1 Qg5 verliest op slag. Gelukkig zag ik dat dan weer wel. 19. gxf4 exf4; 20. f3 Lb6+; 21. Kh1 g3 ziet er ook niet best uit.

19. f3; 20. Lh1 Lb3; 21. Db1?

Nodig was 21. Dd2 in verband met 21. Ph7; 22. h4 gxh3; 23. Lxf3 Tf8; 24. De2.

21. Pf8?

21. Ph7! Dit paard is een zet sneller op h3: 22. h4 gxh3; 23. Lxf3 Tf8 (en wit heeft geen 24. De2); 24. Le2 Lb6; 25. Kh1 Lxf2; 26. b5 Dxc3; 27. Tg1 Lxg1; 28. Txc1. Jammer voor zwart dat hij zijn eigen pion niet mag slaan. 28. Df2; 29. bxc6 bxc6. Maar jammer voor wit dat hij gaat verliezen.

22. b5 Pe6; 23. bxc6 bxc6?

23. Pg5!; 24. Tfe1 (24. cxb7+ Kxb7; 25. Tfe1 Lb6; 26. Pd1 Lxd1; 27. Texd1 Ph3+; 28. Kf1 Pxf2) bxc6 en wit heeft niks, terwijl de zwarte aanval doordendert.

24. Pd1?

24. Pd5! Pxd5 (24. cxd5??; 25. Lxe5 is een winnend trucje); 25. exd5 Pg5; 26. h4 Ph3+; 27. Kh2 Dxd5; 28. Tce1 en wit leeft nog.

24. Lb6?

Dit was voor Dirk de meest concrete winstmogelijkheid in de partij: 24. Pg5!; 25. Te1 Ph3+; 26. Kf1 De6!! (Stockfish©). Zwart dekt kalmpjes de pion op c6 om Lb6 voor de bereiden, en wit kan alleen maar hulpeloos toekijken, want bijvoorbeeld 27. Pe3 faalt op 27. Pxe4!; 28. dxe4 Td2; 0-1.

25. Te1?

25. Pe3! Kb7 (25. Lxe3; 26. fxe3 Pg5; 27. Txc6+ Kb7; 28. Tfc1; 1-0); 26. Lxe5 Pd7; 27. La1 en nu is het wit die de beste papieren heeft.

25. Ld4?

Dit verliest beslissend materiaal. Zwart had moeten berusten in het vervliegen van het voordeel met 25. Pd7; 26. Txc6+ Kb7.

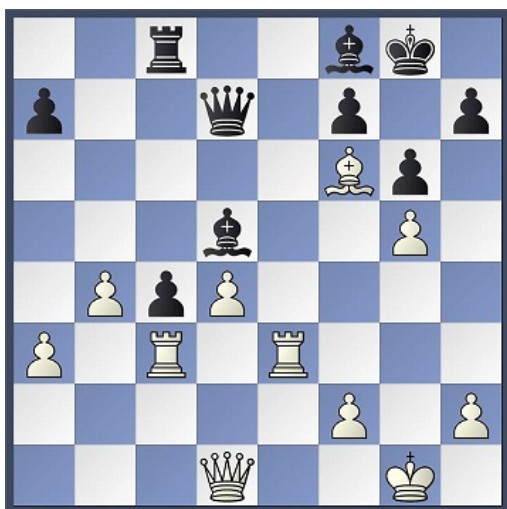
26. Txc6+ Kb7; 27. Lxd4! Txd4

27. Pxd4; 28. Txf6

28. Tc3 Tb4; 29. Txb3; 1-0.

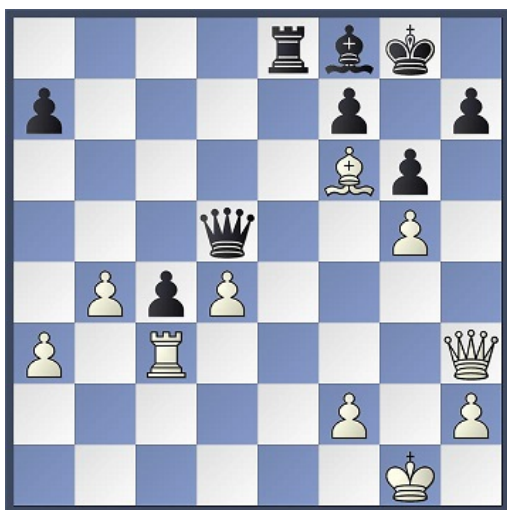
Tot slot iets waar ik wél tevreden over ben: de eerste partij van de eerste ronde van de zomercompetitie. De 'comeback' zo u wil.

Ronde 1a	
Wit:	Tobi Kooiman
Zwart:	René Pijlman

28. Df1 Df5; 29. Te5 Dd7; 30. Txd5 Dxd5; 31. Dh3 Te8?

31. De6; 32. Dxe6 fxe6 mag dan een verloren stelling zijn, maar uit dit hele verslag blijkt wel dat dat geen garantie biedt voor succes.

32. Dxh7+! Kxh7; 33. Th3+ Lh6; 34. Txh6+ Kg8; 35. Th8 mat; 1-0.

Einde, doe!

Het verhaal gaat dat in de loop van een belangrijke partij Tigran Petrosian zijn dame beetpakte om er een zet mee te doen. Omdat hij meteen inzag dat de bewuste zet zonder meer de verliezende zou zijn, stak hij de dame in zijn koffie en begon te roeren alsof hij totaal verstrooid was. Toen excuseerde hij zich bij zijn tegenstander en na de dame zorgvuldig te hebben afgedroogd, zette hij het stuk terug op het schaakbord en vervolgde de partij alsof er niets was gebeurd.

Gastschrijvers

– door Dirk Goes –

Als schaaktoerist kom ik met enige regelmaat Sake Jan de Boer tegen bij jeugdtoernooien. Aardige man, waar ik graag een praatje mee maak. Hij is vader van jeugdtalent Eelke de Boer. Sake Jan hield tot voor kort met vaardige pen een internetblog bij, getiteld ‘Schaakvaderverhalen’, en onlangs gaf hij onder dezelfde naam en in eigen beheer een boek uit. Ik citeer de flaptekst:

Sake Jan de Boer (1958) is vader van een talentvolle jonge schaker, die in 2010 als zevenjarige voor het eerst Nederlands jeugdkampioen werd. De veertien verhalen in deze bundel handelen echter voornamelijk over de schrijver zelf. Met heel wat minder aanleg voor het koninklijke spel dan zijn zoon beleeft hij wonderlijke avonturen aan het schaakbord. Tegen het decor van schaakkampioenschappen in binnen- en buitenland vertelt De Boer zijn verhalen. Over schaken, maar ook over voetbal, WO II, politiek en muziek. Figuren als Sigmund Freud, Johan Cruijff, heavymetal-icoon Lemmy Kilmister en nazikopstuk Reinhard Heydrich passeren daarbij de revue. De verhalen bieden vaak verrassende invalshoeken, maar zijn tegelijk met een stevige knipoog geschreven. Soms indringend, soms hilarisch, soms ronduit spannend. Een boek voor schakers en voor niet-schakers. Een boek voor iedereen dus.

Natuurlijk kocht ik het boek bij mijn vaste leverancier Erika Sziva, en ik las het in een adem uit. Met genoegen, en met toestemming van de schrijver, neem ik zijn artikel ‘Wat wil de schaakmoeder?’ op in dit medium. Zelden zullen de verschillen tussen schaakvaders en schaakmoeders zo helder en scherpzinnig zijn uiteengezet!

Sake Jan

Wat wil de schaakmoeder? – door Sake Jan de Boer

De schaakvader gaat het maar om één ding: dat zijn kind de partij wint! Het liefst langs de weg die de trainer onderwezen heeft, maar als het incorrect is, of dankzij een blunder van de tegenstander, dan maakt hij daar niet om. En of de zege tot stand komt door middel van langdurige positionele en strategische manoeuvres waarbij alle vlakken van het speelveld subtiel worden verkend, dan wel via het betere rechttoe rechtaan werk van een woeste koningsaanval – ook dat zal hem een biet zijn. Zolang het maar leidt tot de allesbevrijdende climax aan het einde: de matzet!

Doorgaans is één winstpartij niet genoeg voor hem. Na een korte adempauze maakt hij zich op voor de volgende, en daarna wéér... onverzadigbaar als hij kan zijn. Bij sommigen neemt het vormen aan van een obsessie. Onderzoek heeft uitgewezen dat de zwaarste gevallen iedere zeven seconden denken aan dat ene. Over het heilige getal zeven gesproken, de droom van elke schaakvader: op de Nationale Pupillendag, het Nederlands schaakkampioenschap in de jongste leeftijdscategorieën, de perfecte score uit zeven partijen, zeven keer achter elkaar op één dag. Natuurlijk, het is alleen de allersterksten gegeven...

De eendimensionale belevingswereld van de schaakvader staat in schril contrast met die van de schaakmoeder. “Was will das Weib?” verzuchtte aan het eind van een levenslange zoektocht naar de zielenroerselen van de mens de grondlegger van de psychoanalyse, Sigmund Freud. We kunnen er niet omheen. Met de Weense psychiater stellen we ons de vraag: wat wil nou eigenlijk de schaakmoeder?

Allereerst valt op dat het schakende kind geen schaakouders heeft. O, ze bestaan, de ouderparen die gezamenlijk stad en land afreizen om hun zoon of dochter bij te staan, maar ze zijn een zeldzaamheid. Opmerkelijk is ook dat de vaders en moeders elkaar nauwelijks afwisselen bij het invullen van die taak. Het is vrijwel altijd dezelfde ouder die het kind vergezelt. Het kind heeft dus óf een schaakvader óf een schaakmoeder, nooit beide. Wel is de rol van begeleider gelijkelijk verdeeld tussen de mannen en de vrouwen. Waar de jongens in de speelzaal nog altijd ruim in de meerderheid zijn ten opzichte van de meisjes, is de schaakmoeder een evenveel voorkomende verschijning als de schaakvader.

Hier eindigt de harmonie en lopen de wegen van de seksen ernstig uiteen. Al voor aanvang van een toernooi zijn de verschillen zichtbaar. De vaders arriveren met strakke gezichten, voorbereid als ze zijn op een inspannende schaakdag. De schaakmoeder daarentegen beschouwt het als een dagje uit. Je hebt ze die hun kind bij binnenkomst achter een schaakbord zetten en amper na het begin van de eerste partij vertrokken zijn voor een heerlijk middagje shoppen. Moeders kunnen dat: hun kind achterlaten. Vaders niet. Schaakvaders althans.

Tijdens de partij zijn ze zenuwachtig in de weer. De ene houdt voortdurend het oog op wat zich in de zaal afspeelt, de andere probeert, al is het krampachtig, meer afstand te houden. Maar waar hij zich ook bevindt en wat hij ook doet, de gedachten van de vader zijn altijd bij hem of haar aan de schaaktafel, zijn zoon, zijn dochter.

Hoe anders is dat met de moeders. Als eerste heb je natuurlijk de babbelkousen. Totaal gaan ze op in de gesprekken met hun nieuwe vriendinnen en vergeten het gevecht dat hun kind bezig is te leveren. Als het wel eens over schaken gaat komen ze niet veel verder dan: "Als-ie maar gelukkig wordt". Als-ie maar gelukkig wordt? Een schaakvader heb ik het nog nooit horen zeggen.

Anderen zijn verdiept in een boek of krant, lossen een sudoku op, ik zag er wel eens een met een breiwerk. Of ze zitten geconcentreerd achter hun laptop. Niet om partijen te volgen, maar om eindelijk in alle rust hun werkachterstand in te lopen.

Zeker, winnen is belangrijk, dat weten ook zij, het is de bedoeling van een schaakpartij. Maar er is meer dan dat, vinden de moeders. Het plezier, het spel, iets leren, de vriendjes en vriendinnetjes, en ga zo maar door. Winnen is leuk, maar niet waar het echt om gaat. Vooral na een verlies gaan de zalvende woorden er bij de kinderen in als koek. Maar wat te denken van hém, de schaakvader? Winnen is belangrijk, en toch ook weer niet? Wat moet hij met deze onnavolgbare vrouwenlogica?

Dat is toch niet zo vreemd, zullen sommigen tegenwerpen. Vaders kunnen praktisch allemaal schaken, moeders snapten niets van het spel. Maar dat ligt nu net even anders. Ooit hoorde ik een moeder zeggen dat ze nog wel eens van haar zoontje won. De jongen had een rating van 1500! De gemiddelde schaakvader zou er een moord voor doen. Een ander beweerde doodleuk dat ze tot stap 5 gevorderd was. Toch zag ik geen van beiden ooit achter een schaakbord plaatsnemen.

In eerste instantie twijfelde ik aan hun woorden, tot ik de diepere betekenis ervan zag. In tegenstelling tot wat vaak wordt beweerd kunnen vrouwen heus wel schaken, als het moet even goed als mannen. Naar mijn overtuiging zelfs beter als ze eens flink hun best gingen doen. Het punt is alleen: het spelletje boeit ze niet. Wat weer volstrekt logisch is, want schaken is een mannenspel. Ooit bedacht door mannen, en dus ook vóór mannen. Wie immers zou een spel uitvinden dat hij zelf niet leuk vindt?

Denk trouwens niet dat ze saai is, de schaakmoeder. Allesbehalve. Juist hĳ is de braverik. Toevallig heeft de natuur het zo ingericht dat de leeftijd waarop kinderen leren schaken samenvalt met het moment dat de romantiek tussen hun ouders stilletjes wat aan het doodbloeden is. Ook hier scheiden de wegen zich. Hij werpt zich uit alle macht op zijn nieuwe passie, maar betaalt de onverbiddelijke prijs. Als een lusteloze zombie sleept hij zich van schaaktoernooi naar schaaktoernooi.

Nee, dan zij... Het schaken van haar kind heeft de deur geopend naar een wereld die ze te lang niet meer kende. Zie hoe ze opbloeit en geniet van de hernieuwde aandacht. Speciaal de jonge schaaktrainers mogen zich in haar belangstelling verheugen, als waren het stoere skileraren. Schaken is wel het laatste waar ze dan aan denkt.

Of...? Plaatsen we de schaakmoeder al te zeer op een voetstuk? Is zij misschien ook maar een mens? Roept ze weliswaar dat het schaken van haar kind niet het belangrijkste is, maar weet ze, gehaaid en slim als ze is, haar ware aard beter te verbergen? Struint ze in het geheim net als hij over het internet op zoek naar ratings, toernooien en resultaten van de concurrentie? Wil zij misschien niet precies hetzelfde als hij?

Ik weet het niet. De schaakmoeder? Ze is een raadsel.

'Schaakvaderverhalen' is verkrijgbaar bij Schaakwinkel Het Paard, Haarlemmerdijk 173 en bij Schaakboekenverzendhuis De Beste Zet (<http://www.debestezet.nl/catalog/>). Slechts 14 euro!

Een andere gastschrijver, die de redactie graag een podium biedt, is Roel Polak. Hij is lid van Caissa en stamgast in Café De Laurierboom, het zenuwcentrum van schakend Amsterdam. Op zaterdag 29 juli vond daar een sterk bezet rapidtoernooi plaats, een dag later gevolgd door een snelschaaktoernooi. Voor de website van Caissa maakte Roel van deze evenementen een meeslepend verslag:

De schaakkunst in haar meest ongepolijste vorm – door Roel Polak

Het is maandag 31 juli 2017, drie uur 's middags. Hier in het schaakcafé – officieel Tapperij en Slijterij De Laurierboom – speelde zich zaterdag en zondag het Internationaal Rapid en Blitztoernooi af. Het enige internationale toernooi waar pils, de pompoen-currysoep en de bitterballen rondgaan als brandstof voor dit zinderend en gepassioneerd schaaktoernooi.

Zaterdag, rapid, twintig minuten voor de hele partij; zondag, blitz, drie minuten plus twee seconden per zet. Ik beschrijf de sfeer van de 'blitz.'

"Doe mij ook nog maar een pilsje."

"Wat dreigt er Wat dreigt er!"

"Haha, Pf5 blijft hangen!"

"Mat zoeken niet vinden En dan verliezen op tijd."

"De volgende ronde!"

Als kleine jongens staan de grootmeesters – twee stuks – te midden van alle andere meesters en niet-meesters om de wedstrijdleader heen. Hij is de middelpuntvliedende kracht tussen al de gepassioneerde schaakhonger. Want dat is daar te vinden op die lome zonnige zondagmiddag.

"Volgende ronde! Wie eerst genoemd wordt, heeft wit."

Manuel Bosboom (IM) tegen Sebastian Bogner (GM);

Christiaan Maier (IM) tegen Jasel Lopez;

Arno Bezemer (FM) tegen Daan Zult;

Jack Blanchard tegen Albert Blees (IM);

Achim Wild tegen Stuart Conquest (de veroveraar) (GM);

Rob Witt tegen Jimmy van Zutphen;

Piet van der Weide tegen Frederik Fries;

Alje Hovinga tegen Ron Nep;

Stanley Yin tegen Gerard Sanderse;

Ron Hoffman tegen Lorenz Wuethrich.

Wedstrijdleader Theo Weijers komt er niet boven uit Maakt niet uit Iedereen komt achter het goede bord te zitten. Er is rumoer, lawaai, analyse, nakaarten. De stukken worden opgesteld, de één zoekt de ander, stoelen en glazen pils vallen om. Zeven Caissanen kennen elkaar en de andere deelnemers maar de grootmeesters uit Duitsland – en zelfs één uit Gibraltar – kennen hun tegenstander niet. Geschaakt zal er worden, en wel in drie minuten + 2.

"Hoe stel je die klok in."

"Vraag hem maar", wijzend naar Arno.

"Oh, alle tafels zijn bezet."

"Man, aan de overkant van de straat staan ook nog twee borden."

"Rennendaar is het tenminste nog rustig."

Café de Laurier is te klein voor zoveel schaakgeweld. De denkkraft der spelers, hun creativiteit en concentratie knalt de kroeg uit, de Jordaan in.

Het hele toernooi, het spel, de rituelen, zijn van een buitencategorie. Iedereen neemt, voordat de eerste zet gedaan wordt, alle stukken en pionnen een paar keer vast. Begrijpt iemand dat ritueel? De klok wordt gecheckt, het postuur stevig op de Tonet-stoelen gezet, de ogen glanzen, een laatste slok bier wordt doorgeslikt, niet ter zake doende rekwi-sieten opzij geschoven.

"HALLO. Als de tegenstanders elkaar onverhoopt gevonden mochten hebben kan iedereen beginnen" schreeuwt Theo met hoge stem. Dan kijken beiden naar de klok, ze kijken elkaar aan, handen worden geschud, en dan wordt de klok gestart. De 3-minuten schaakblitz begint.

Er valt een onbreekbare, wezensvreemde doodse stilte in de Amsterdamse bruine kroeg. Geen rondje voor de hele kroeg, noch bestellen en afrekenen. Het is de diepe stilte van een diepe waterput zonder echo. Het jengelen van lijn 13 op de Rozengracht wordt door de stilte tegengehouden. De paar bezoekers houden gespannen hun adem in. Het is een stilte die niet thuishoort in een kroeg. Slechts het snel indrukken van de klok over en weer in de eerste tien zetten is het enige en dreigende geluid. Tik tak ... tik tak Dat is de heraut die in elke ronde het aanstormend eindspel van ongelijke lopers, twee pionnen meer, een dame tegen loper, paard en drie pionnen aankondigt. Dan vliegen de razendsnelle vingers van deze 'internationale' vluggeraars van het bord naar de klok en terug, vandaar waarschijnlijk het woord 'Blitzschaak'. Letterlijk binnen een fractie van een seconde schatten de combattanten hun eigen positie en mogelijkheden en die van hun tegenstanders in Stukken vallen van het bord, worden weer opgezet op het goede veld Aan het raam wordt een klok de vensterbank ingeslagen. Met trillende voeten, scheeftrekkende monden, en zweet op het gezicht wordt de strijd op het scherpst van de snede uitgevochten.

Nog één minuut, nog een halve minuut, nog 10 seconden, nog 5, nog 3, nog 1 increment! Nog 3, weer 1 Vlag!

"Dein Fähnchen ist gefallen!"

"Ik kon mat in twee geven!"

"Schade, mein Freund, dein Fähnchen ist gefallen."

De tegenstander loopt wild weg, zijn stoel naar achteren duwend, teleurgesteld, en komt meteen weer terug om zijn tegenstander de hand te drukken. Dan komt GM Hans Ree binnen, verzadigd en bezadigd, glimlachend het bruine slagveld aanschouwend.

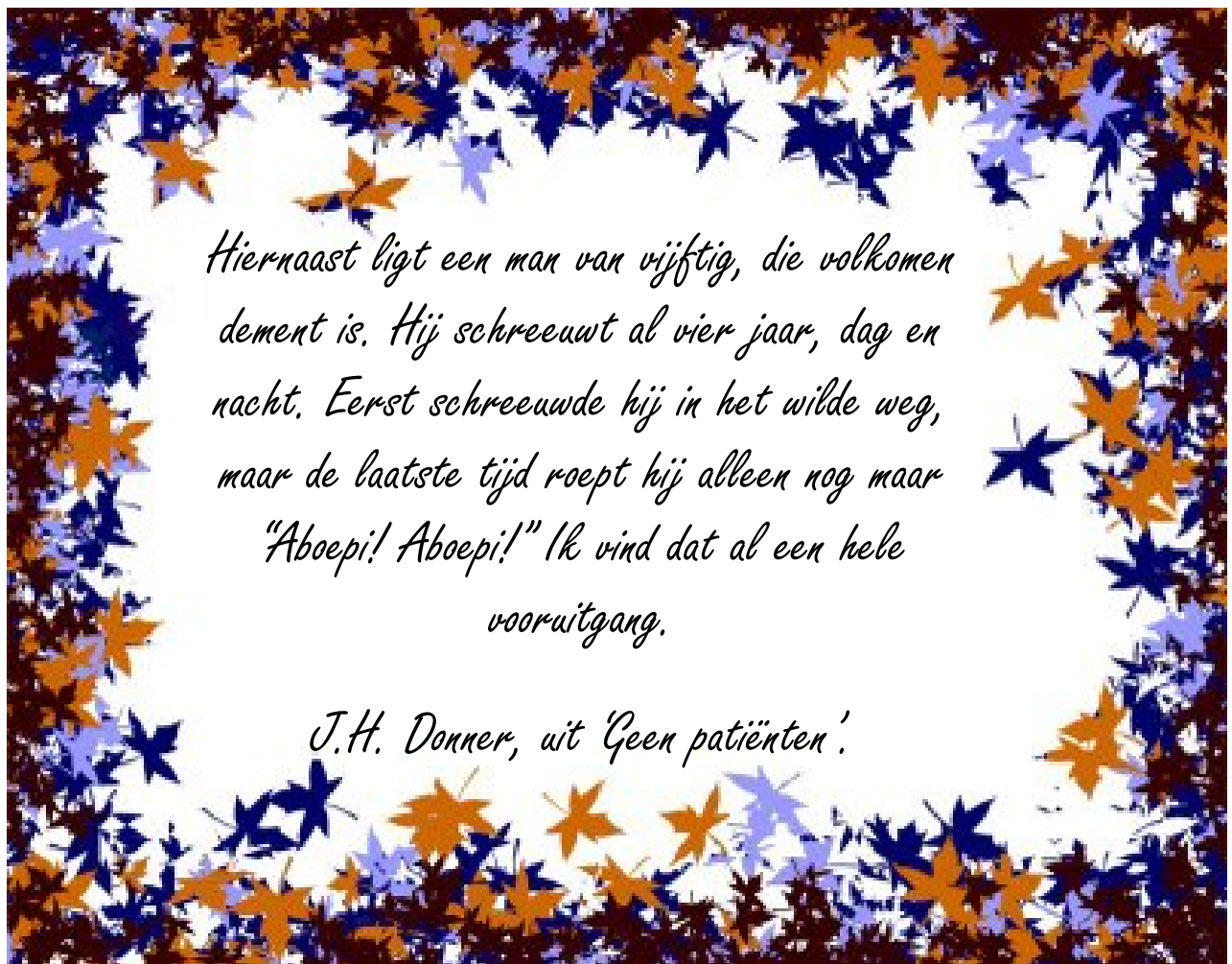
Veel emoties zijn samengebald in die drie minuten. Teleurstelling, ontgoocheling, leed en vermaak, boosheid, ongelooft, wantrouwen, list en bedrog, maar ook blijheid en de overwinnaarsroes. Na zes minuten steekt de dorst de kop weer op en begint het hele ritueel voor de volgende ronde weer van voren af aan.

Er vindt hier een sportgebeurtenis plaats die de schaakkunst toont in haar meest ongepolijste vorm, los van alle protocolaire procedures, behalve het handjeklap bij de uitreiking van de prijzen. Een Jordanees kroeg waar een schaaktoernooi wordt gespeeld met grootmeesters, internationale meesters en niet-meesters, maar wel met een rating boven de 2000. Zonder aanzien des persoons treden zij voor zes minuten met elkaar in het strijdperk. Zonder drempels, onbevooroordeeld, en met een goed humeur. Een toernooi waar een enorme hoge graad van creativiteit, denken, concentratie en elkaar inschatten wordt getoond, waar menig toernooi een voorbeeld aan zou kunnen nemen.

Alle emoties – vooral onze destructieve impulsen – die bij een klassieke schaakwedstrijd worden onderdrukt, komen op dit toernooi ongecensureerd naar buiten. Ik zag zelfs een speler die verslagen was zijn hoofd twee keer op het schaakbord kapot slaan van frustratie. Die eerlijkheid is de basis om het internationale Rapid en Blitztoernooi jaarlijks te doen terugkeren onder de uitstekende leiding van Jan, Robbert en Theo, met Helène als liefdevolle en professionele barvrouw.

Evenwel, de einduitslag zal voor eeuwig begraven liggen in de archieven van Tapperij en Slijterij De Laurierboom.

Een verslag dat leest als een Formule 1-race!

Max Euwe Centrum al meer dan 30 jaar een begrip!

Eind 2017 bestaat het Max Euwe Centrum (MEC) 31 jaar. Begonnen in de Paleisstraat, maar nu inmiddels meer dan 26 jaar op het Max Euweplein, op de eerste verdieping boven het bekendste buitenschaakspel van Nederland.

Het MEC is opgericht ter nagedachtenis aan Max Euwe, de enige Nederlandse wereldkampioen schaken (1935-1937). Er is een permanente tentoonstelling over Euwe, er zijn wisseltentoonstellingen en er is een grote bibliotheek met meer dan 10.000 titels.

In het MEC kun je leuk en interessant beeldmateriaal over schaken bekijken, je kunt er leren schaken op de computer, er zijn leuke schaakpuzzels om op te lossen, kun je snuffelen in de duizenden boeken, ook zijn er 2e-hands boeken te koop, maar natuurlijk kun je er ook een potje schaken. Voor de jeugd zijn er museumquizen, speciale leerzame en ludieke spelletjes, schaaktekeningen en videoclips.

Met enige regelmaat organiseren we schaaktrainingen, lezingen, boekenmarkten, filmmiddagen en elke zomer een groot Schaakfestival, buiten op het Max Euweplein. Ook geven we vier keer per jaar een nieuwsbrief uit (twee papieren en twee digitale). Op onze website, een *must* voor elke schaakliefhebber, staat nog veel meer over onze activiteiten en over Euwe.

Interessant voor jong en oud, en de toegang is gratis!

Het MEC is dinsdag tot en met vrijdag en op de eerste zaterdag van de maand geopend van 12.00 tot 16.00 uur.

Max Euwe Centrum
Max Euweplein 30a
1017 MB Amsterdam

020-6257017
euwemec@xs4all.nl
www.maxeuwe.nl

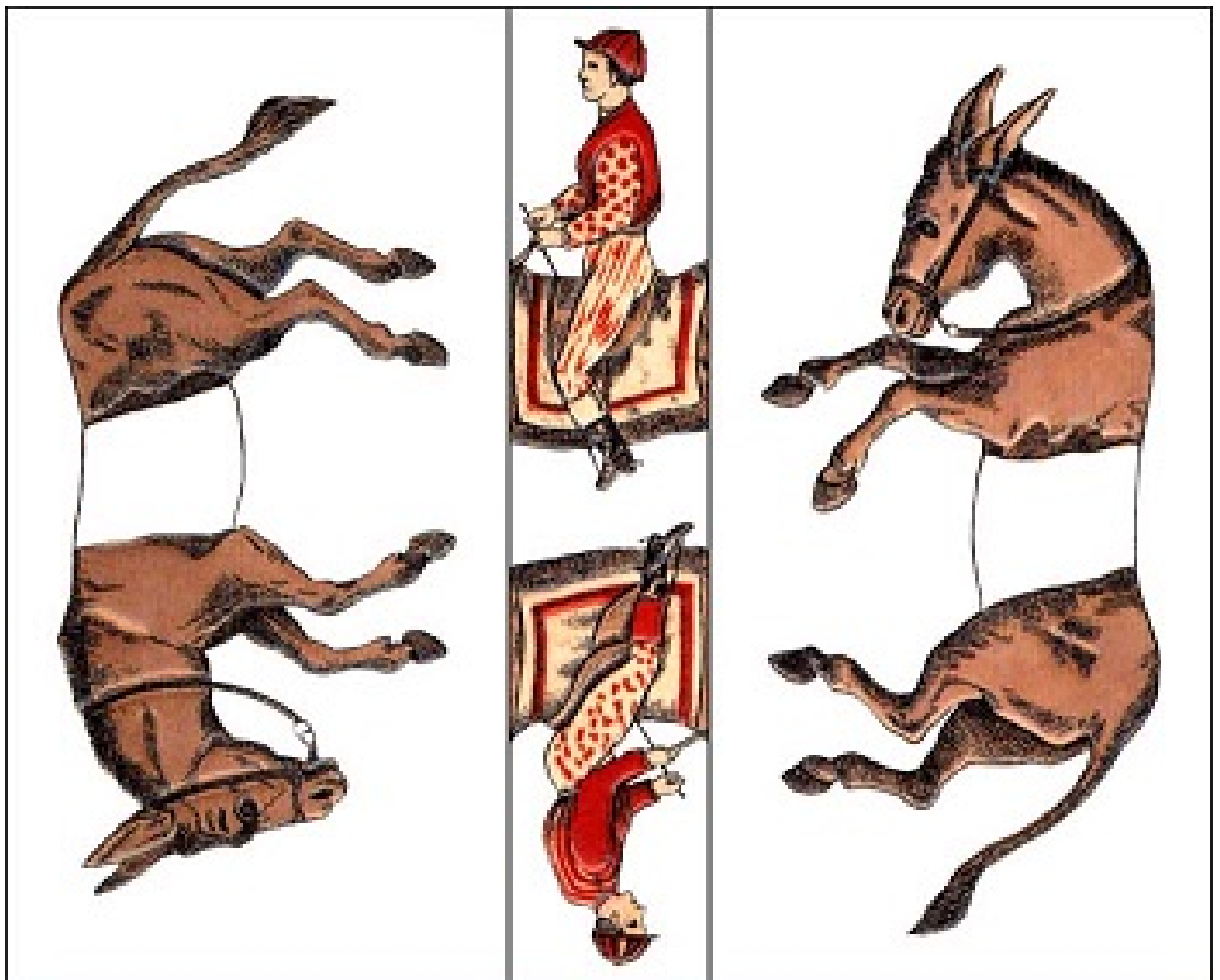
De puzzelkoning

– door Dirk Goes –

Samuel (Sam) Loyd werd op 31 januari 1841 geboren in Philadelphia in een welgestelde familie, als jongste van 8 kinderen. Drie jaar later verhuisde het gezin Loyd naar New York, waar Sam opgroeide. Hij begon met het wedstrijdschaak op 14-jarige leeftijd, toen hij samen met zijn broers Thomas en Isaac lid werd van een schaakclub, maar op dat moment was hij al enkele jaren bezig met het componeren van schaakproblemen en -studies, naar eigen zeggen gemiddeld één per dag.

Op 14 april 1855 was de New York Saturday Courier de eerste krant die een studie van hem publiceerde. Hierdoor aangemoedigd stuurde hij zijn werk naar het schaaktijdschrift Chess Monthly, waar men zo onder de indruk was van zijn capaciteiten dat hij in 1857 werd benoemd tot puzzelredacteur. Een bliksemcarrière voor een jongen die op dat moment pas 16 jaar oud was.

Loyd maakte niet alleen schaakstudies, maar ook wiskundige puzzels, die als warme broodjes over de toonbank gingen en commercieel zeer aantrekkelijk waren. Op 17-jarige leeftijd verkocht hij zijn zogeheten Trick Mules Puzzle voor 10.000 dollar aan circusdirecteur P.T. Barnum, die het gebruikte als reclamemateriaal. Deze puzzel zag er als volgt uit:

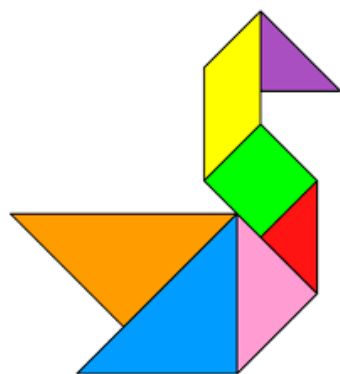

De bedoeling is de stukjes uit te knippen en zo te leggen dat het net lijkt of de jockeys op de ezels rijden, waarbij vrouwen niet is toegestaan. Ik snap er zelf geen pepernoot van, maar wie het eens proberen wil, *be my guest!* Voor wie meteen naar de oplossing wil kijken, zie de volgende animatie: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Donkeys_Animation.gif.

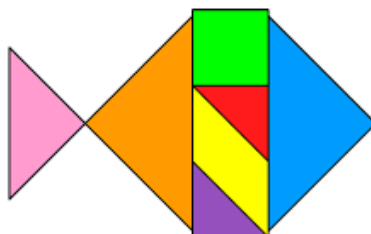
Loyd was ook gefascineerd door tangrapuzzels, op dat moment een rage in de Verenigde Staten. Een tangram is een Chinese puzzel bestaande uit 7 geometrische stukjes (de tans), die tezamen een vierkant vormen. Dit is zo'n tangram:

Je kunt er leuke figuurtjes van maken. Kijk maar:

Zwaan

Vis

Huis

Loyd publiceerde een boek met 700 verschillende tangrams. Het werd een bestseller.

In 1858 beëindigde Loyd zijn middelbare school en begon aan een ingenieursstudie, die hij nooit afmaakte omdat het hem al snel duidelijk werd dat hij meer dan fatsoenlijk kon leven van het geld dat hij verdiende met de verkoop van zijn studies en puzzels aan kranten en tijdschriften. Mede door de successen van Paul Morphy was schaken erg populair in die tijd, en elke zichzelf respecterende Amerikaanse krant had wel een schaakrubriek. Zo publiceerde Loyd ook in de tijdschriften 'Musical World' en 'The New York Illustrated News'. Soms gebruikte hij welgekozen pseudoniemen als W.K. Bishop, W. King en A. Knight.

Loyd was een veelzijdig man, die ook erg goed was in buikspreek, goochelen en tekenen. Hij begon een loodgietersbedrijf, opende een keten van muziekwinkels, en gaf zijn eigen puzzelblad uit, genaamd Sam Loyd's Puzzle Magazine. Ook hield hij zich bezig met allerlei schaakcuriosa, zoals het snelst mogelijke pat vanuit de beginstelling. Hij componeerde het volgende, tot op de dag van vandaag een record:

1. c4 h5; 2. h4 a5; 3. Da4 Ta6; 4. Dxa5 Tah6; 5. Dxc7 f6; 6. Dxd7+ Kf7; 7. Dxb7 Dd3; 8. Dxb8 Dh7; 9. Dxc8 Kg6; 10. De6 pat.

Met alle stukken nog op het bord kan het ook, zij het iets minder snel. Ook deze is van Loyd:

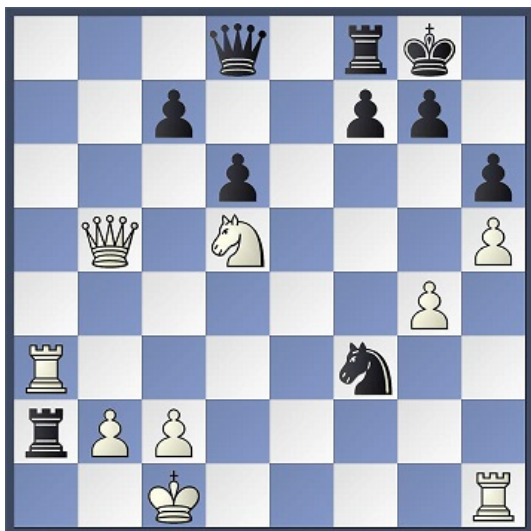
1. d4 d6; 2. Dd2 e5; 3. a4 e4; 4. Df4 f5; 5. h3 Le7; 6. Dh2 Le6; 7. Ta3 c5; 8. Tg3 Da5+; 9. Pd2 Lh4; 10. f3 Lb3; 11. d5 e3; 12. c4 f4; pat.

Een vriend wedde eens met hem dat hij met zwart eenvoudig remise kon houden door gewoon de witte zetten te kopiëren. Dat was snel verdiend voor Loyd: 1. d4 d5; 2. Dd3 Dd6; 3. Dh3 Dh6; 4. Dxc8 mat.

In 1867 reisde hij naar Parijs waar hij van 4 juni tot en met 11 juli meedeed aan een dubbelrondig schaaktoernooi. Loyd wilde bewijzen dat hij naast een briljant probleemcomponist ook een groot schaker was. Het moet een bittere teleurstelling voor hem zijn geworden, want hij kwam niet verder dan een score van 6 uit 24 (eigenlijk 6½ uit 24, maar bij remise kregen beide spelers een reglementaire nul). Op 27 juni speelde Loyd met zwart een bijzondere partij tegen de Cubaanse kampioen Golmayo.

Wit:	Celso Golmayo
Zwart:	Sam Loyd

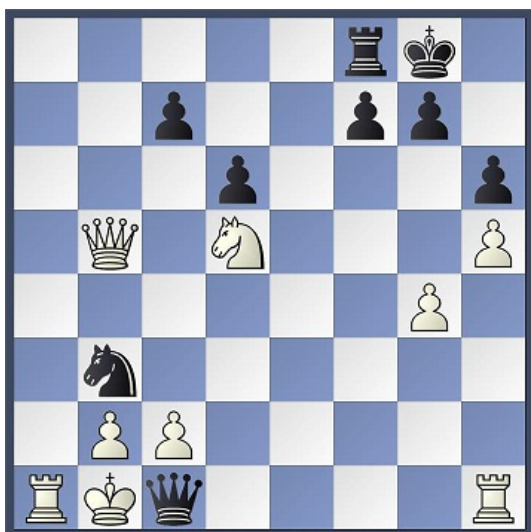
Stelling na 29. Te3-a3:

Loyd zou goede winstkansen hebben na het simpele 29. Txa3; 30. bxa3 Dg5+, maar deze stelling maakte de briljante studiecomponist in hem wakker. Na enig nadenken kondigde hij mat in 8 aan, en terwijl Golmayo wit wegtrok declameerde Loyd de volgende zettenreeks:

29. Ta1+; 30. Txa1 Dg5+; 31. Kb1 Pd2+; 32. Kc1 Pb3++; 33. Kb1 Dc1+; 34. Txc1 Pd2+; 35. Ka2 Ta8+; 36. Da4 Txa4 mat.

De Cubaan was totaal overonderd en reikte Loyd ter overgave de hand. Teruggekeerd op zijn hotelkamer speelde Golmayo de partij nog eens na, en ontdekte tot zijn ontzetting dat zijn opgave op z'n zachtst gezegd nogal prematuur was! We gaan even terug naar de stelling na 33. Dc1+:

Als wit op c1 slaat, gaat het inderdaad mat, maar slaan is niet verplicht! In de diagramstelling kan de witte koning naar a2 vluchten, en het is maar de vraag wie er dan zou winnen. De volgende dag sprak Golmayo Loyd erop aan, waarop

Loyd verklaarde dat hij het inmiddels ook had gezien. Gezamenlijk gingen ze naar de wedstrijdleider, die het toernooi-reglement er nog eens op nalas. Er bleek geen sanctie te staan op geannonceerde matten waar een lek inzat, en tja, Gol-mayo had nu eenmaal opgegeven. Zijn nul werd dan ook niet teruggedraaid. De moraal van dit verhaal is natuurlijk altijd kritisch te zijn op mensen die iets beweren, hoe stellig dan ook.

Overigens stelt Yasser Seirawan (en wie ben ik om hem tegen te spreken) in zijn boek *Winning Chess Combinations* dat de stelling ook na 34. Ka2 gewonnen is voor zwart. Na 34. Dxc2 geeft hij de volgende varianten:

- A. 35. Dxb3 Ta8+ 36. Da3 Dc4+ 37. Kb1 (37. b3? Dc2 mat) De4+; 38. Ka2 Dxd5+; 39. Kb1 Dxb1+.
- B. 35. Pxc7 Pxa1; 36. Pa6 Pb3; 37. Dxb3 Dc6; 38. Td1 Dxa6+ met een gewonnen eindspel.
- C. 35. Db7 Pc5; 36. Dc6 Tb8; 37. Tab1 (37. Rhb1? Qb3 mat) Dc4+; 38. Ka1 Pb3+; 39. Ka2 Pc1+; 40. Ka3 Da2 mat.

Het toernooi werd gewonnen door Ignatz von Kolisch, voor Winawer en Steinitz, maar ook daar zat een luchtje aan. Von Kolisch arriveerde pas op 7 juni in Parijs toen het toernooi al drie dagen aan de gang was, maar toch kreeg hij van de organisatie toestemming om mee te doen. Met zijn eerste prijs verdiende Von Kolisch een bedrag van 5.000 francs, alsmede een kostbare Sèvres-vaas. Hij wist de vaas te verkopen, investeerde het geld in onroerend goed, en werd uiteindelijk een vermogend man.

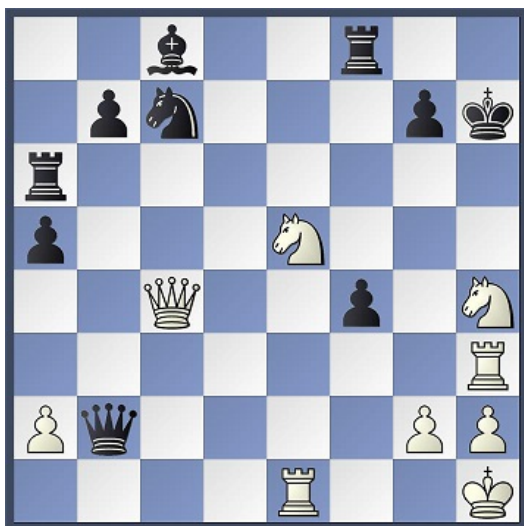

Loyd op latere leeftijd.

In 1870 trouwde Loyd met Addie Coombs. Ze betrokken een woning in Elisabeth, New Jersey, en kregen vier kinderen. Loyd was toen al een paar jaar gestopt met het maken van studies, maar toen hem in 1876 werd gevraagd de probleemrubriek van 'The American Chess Journal' op zich te nemen, begon het toch weer te kriebelen. Een jaar later kreeg het blad een nieuwe eigenaar in Charles Moore, die Loyd vroeg om meteen maar de gehele eindredactie op zich te nemen. Moore spoorde hem tevens aan een schaakboek te schrijven, en in 1878 kwam *Chess Strategies* uit, bevattende 535 door Loyd gecomponeerde studies. Eén van deze studies kwam uit een echte partij, die Loyd en Moore in 1876 hadden gespeeld.

Wit:	Sam Loyd
Zwart:	Charles Moore

1. e4 e5; 2. f4 exf4; 3. d4 d5; 4. Ld3 Pf6; 5. Lxf4 c5; 6. Lg5 dxe4; 7. Lxe4 cxd4; 8. Lxf6 Dxf6; 9. Pf3 Lc5; 10. 0-0 0-0; 11. Pbd2 d3+; 12. Kh1 dxc2; 13. Lxh7+ Kxh7; 14. Dc2+ Dg6; 15. Dxc5 Pa6; 16. Db5 Pc7; 17. Dc4 Db6; 18. Ph4 a5; 19. Pdf3 Ta6; 20. Pe5 f6; 21. Tf3 Dxb2; 22. Te1 f5; 23. Th3 f4

In deze stelling kondigde Loyd mat in zes aan, en wel zo: 24. Pf5++ Th6; 25. Txh6+ gxxh6; 26. Dxc7+ Ld7; 27. Dxd7+ Tf7; 28. Dxf7+ Kh8; 29. Pg6 mat. Later kwam hij erachter dat hij in de diagramstelling een nog sneller (en mooier) mat in handen had met het verbijsterende 24. De6!! Een buitengewoon elegante interferentie die in probleemkringen naar zijn uitvinder een Novotny wordt genoemd. Zwart kan op drie manieren nemen, en die gaan allemaal mis:

- A. 24. Lxe6; 25. Pf5+ Kg8; 26. Pe7 mat.
- B. 24. Pxe6; 25. Pf5+ Kg8; 26. Pe7 mat.
- C. 24. Txe6; 25. Pg6+ Kg8; 26. Th8 mat.

In januari 1880 bracht Loyd zijn 14/15-puzzel op de markt. Deze schuifpuzzel zag er als volgt uit:

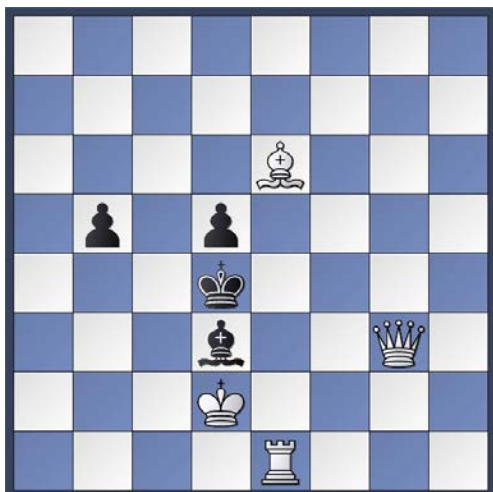

De bedoeling was om de blokjes zo te schuiven dat de cijfers in numerieke volgorde kwamen te liggen, dus de 14 voor de 15. Loyd loofde een prijs van 1.000 dollar uit voor de eerste die het zou lukken, een goede marketingtruc want hij wist donders goed dat het probleem onoplosbaar was. De prijs is dan ook nooit geclaimd. Loyd vroeg patent aan op de puzzel, maar dat werd geweigerd, juist omdat het onoplosbaar was.

Loyd was natuurlijk een geniaal mens, maar zijn karakter vertoonde ook wel een paar minder mooie eigenschappen. Zo claimde hij de uitvinder te zijn van de 14/15-puzzel, wat aantoonbaar onjuist was. Ook werkte hij een tijdje samen met de Britse wiskundige Henry Ernest Dudeney. Dat ging aanvankelijk naar wederzijdse tevredenheid, maar toen Dudeney erachter kwam dat Loyd zijn puzzels onder zijn eigen naam publiceerde, was het snel gedaan met de samenwerking.

In 1910 begon Loyd aan een nieuw schaakboek, getiteld 'Cyclopedia of Puzzles', maar publicatie hiervan heeft hij niet meer mogen meemaken. Hij overleed op 10 april 1911. Het boek werd afgemaakt door zijn zoon Walter (die voor de gelegenheid om marketingtechnische redenen zijn voornaam veranderde in Sam jr.) en kwam in 1914 op de markt.

Tijd om naar wat Loyd-studies te kijken:

Opgave

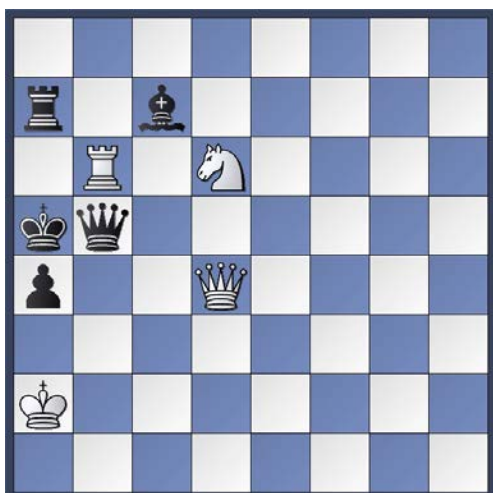
Mat in 2.

Oplossing

1. Te4+ Lxe4

- 1. Kc5; 2. Dc7 mat.
- 1. Kxe4; 2. De3 mat.
- 1. dxe4; 2. Dd6 mat.

2. Dc3 mat.

Opgave

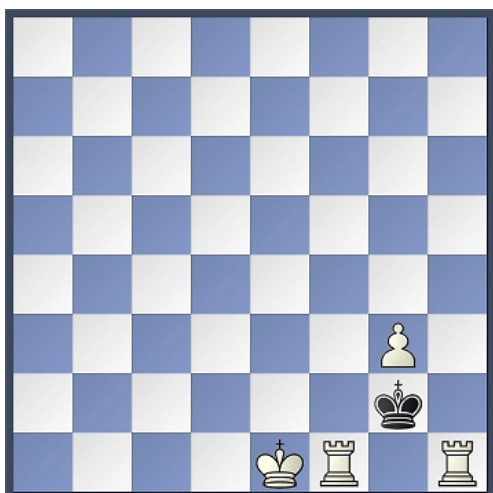
Mat in 2.

Oplossing

1. De5 a3

- 1. Kb4; 2. Txb5 mat.
- 1. Dxe5; 2. Pc4 mat.
- 1. Kxb6; 2. Dxb5 mat.

2. Dxb5 mat.

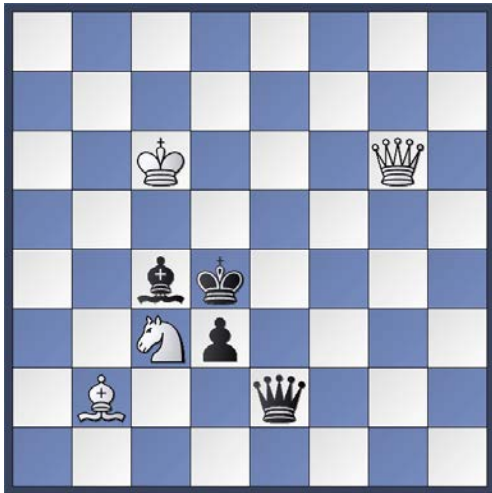
Opgave

Mat in 3.

Oplossing

1. Tf4 Kxg3

- 1. Kxh1; 2. Kf2 Kh2; 3. Th4 mat.
- 2. 0-0 Kh3; 3. T1f3 mat.

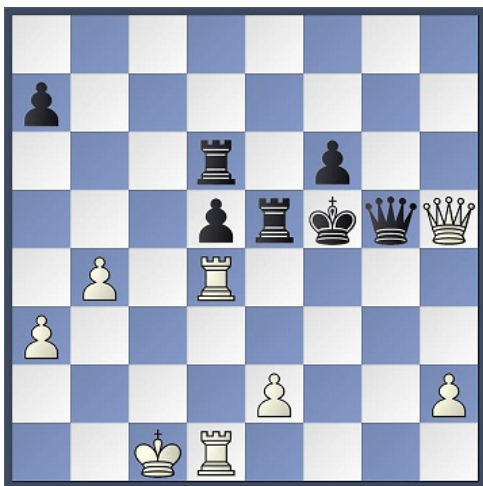

Opgave

Mat in 2.

Oplossing

1. De4+ Dxe4+; 2. Pd5 mat.

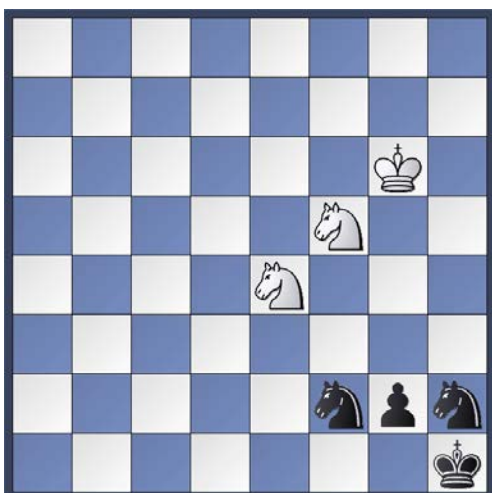

Opgave

Mat in 2.

Oplossing

1. Tf4+ Kxf4; 2. Df3 mat, of 1. Ke6 De8 mat.

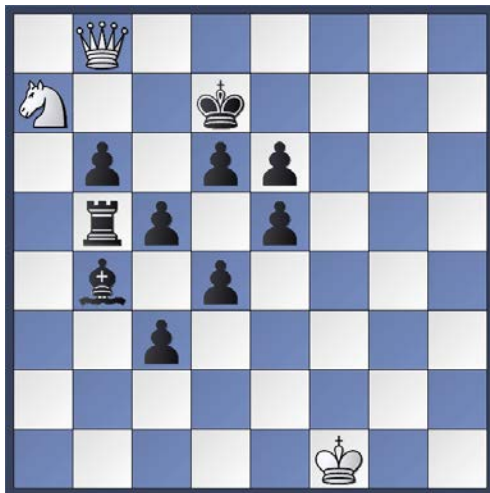
Opgave

Mat in 3.

Oplossing

1. Pfg3+ Kg1; 2. Pg5

Speelt nu het paard van f2, dan is het mat op h3, speelt zijn collega van h2, dan is het mat op f3.

Opgave

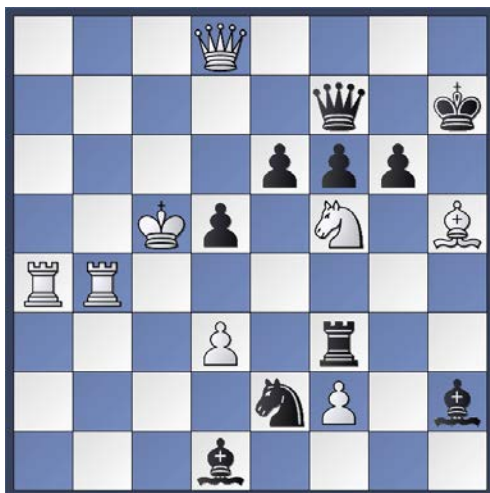
Wit aan zet geeft mat in 5.

Oplossing

1. Pc6

Dreigt 2. Db7+ en spoedig mat, dus zwart moet slaan.

1. Kxc6; 2. Dc8+ Kd5; 3. Da8+ Kc4; 4. Da2+ Kd3; 5. De2 mat.

Opgave

Wit aan zet geeft mat in 9.

Oplossing

1. Tb7 Dxb7; 2. Lxg6+ Kxg6; 3. Dg8+ Kxf5; 4. Dg4+ Ke5; 5. Dh5+ Tf5; 6. f4 Lxf4; 7. Dxe2+ Lxe2; 8. Te4+ dxe4

Alles geforceerd, werkelijk niet te geloven. En dan nu de coupe de grâce:

9. d4 mat.

Opgave

Wit aan zet wint.

Oplossing

Gaat de zwarte dame van de b-lijn af, dan is Pxb6 mat. Gaat de zwarte toren van de f-lijn af, dan is Lf3 mat.

Met dit in het achterhoofd is het simpel:

1. Da1!

En wit wint in alle varianten omdat zwart geen zinnige schaakjes heeft.